

ULUSLARARASI KATILIMLI 10.ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ ADLİ BİLİMCİLER DERNEĞİ

www.aabk2013.org

ÖZET KİTABI ABSTRACT BOOK

Malatya, 30 Ekim 2 Kasım 2013

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

ÖNSÖZ

Değerli Bilim İnsanları,

Her yıl geleneksel olarak Anadolu'nun farklı illerinde düzenlenmekte olan ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ'nin onuncusu, 30 Ekim-02 Kasım 2013 tarihleri arasında İnönü Üniversitesi'nin ev sahipliğinde MALATYA'da düzenlendi. Siz meslektaşlarımızı Uluslararası Katılımlı 10. Anadolu Adli Bilimler Kongresinde ağırlamaktan büyük mutluluk duyduk.

Kongrede adli bilimleri ilgilendiren temel konular ve sorunların ele alındığı oturumlar ve poster sunumları yer aldı. Konularında uzman değerli katılımcılarla adli bilimler alanındaki güncel bilgileri paylaşma, tartışma fırsatı bulduk.

Bilginin paylaştıkça katlanacağı farkında olarak; bilginin hızla katlandığı günümüzde, adli bilimlerde gerek yurt içinden, gerekse yurtdışından katılan değerli konuklarımızla deneyimlerimizi ve bilgilerimizi karşılıklı olarak birbirimize aktardık.

Bilimsel paylaşımın yanı sıra, tarihi ve doğal güzelliği ile Anadolu'nun en eski şehirlerinden olan Malatya'nın otantik atmosferinde unutulmayacak anlar geçirdiğimizi ümit ediyor, kongremizin katılımınızla daha verimli ve yararlı olduğunu düşünüyoruz.

Bu vesileyle, kongrenin hazırlık ve düzenleme aşamasında desteğini esirgemeyen İnönü Üniversitesi Rektörü Sayın Prof Dr Cemil ÇELİK'e,

Tıp Fakültesi Dekanı Sayın Prof. Dr. Ünsal ÖZGEN'e,

Turgut Özal Tıp Merkezi Başhekimisi Sayın Yard. Doç. Dr. Mehmet ASLAN'a,

Panelist, poster bildirisi veya dinleyici olarak ülkemiz ve dünyanın çeşitli ülkelerinden gelerek kongremize katılan tüm adli bilimcilere,

yaptıkları katkılar nedeniyle teşekkür ederiz.

Kongre Düzenleme Kurulu

Malatya, 30 Ekim 2 Kasım 2013

**10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ
ULUSLARARASI KATILIMLI**

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

Kongre Onursal Başkanı

**Prof. Dr. Cemil ÇELİK
İnönü Üniversitesi Rektörü**

Kongre Eş Başkanları

**Prof. Dr. Hamit HANCI, Adli Bilimciler Derneği Başkanı
Prof. Dr. Osman CELBİŞ, İnönü Üniversitesi Tıp Fak. Adli Tıp A.D**

Kongre Bildiri (Poster Sunu) Değerlendirme Kurulu

**Prof. Dr. Osman CELBİŞ, İnönü Üniversitesi Tıp Fak. Adli Tıp A.D
Prof. Dr. Mehmet TOKDEMİR, Fırat Üniversitesi Tıp Fak. Adli Tıp A.D
Doç. Dr. Bora ÖZDEMİR, İnönü Üniversitesi Tıp Fak. Adli Tıp A.D**

Kongre Genel Sekreteri

Doç. Dr. Bora ÖZDEMİR, İnönü Üniversitesi Tıp Fak. Adli Tıp A.D

Kongre Sekreterleri

**Dr. Mucahit ORUÇ, İnönü Üniversitesi Tıp Fak. Adli Tıp A.D
Dr. Mustafa DOĞAN, İnönü Üniversitesi Tıp Fak. Adli Tıp A.D**

DESTEKLEYEN KURULUŞLAR

Malatya, 30 Ekim 2 Kasım 2013

**10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ
ULUSLARARASI KATILIMLI**

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

BİLİMSEL DANIŞMA KURULU

ADLİ BİLİMLER DERGİSİ

(Turkish Journal of Forensic Sciences)

&

MEDICINE SCIENCE - INTERNATIONAL MEDICAL JOURNAL

(<http://www.medicinescience.org>)

Bilimsel Danışma Kurullarına Ek Olarak

Doç. Dr. Yalçın Büyük, Adli Tıp Kurumu Başkanı
Ecz. Tahir Özelçi, Malatya Eczacı Odası Başkanı
Av. Eyüp Kutlubay, Malatya Barosu Başkanı
Prof. Dr. Hamit Hancı, Adli Bilimciler Derneği Başkanı
Şevket Karayiğit, 2. Sınıf Em. Md. Malatya PMYO Öğretim Görevlisi
Prof. Dr. Adalat Hasanov, Azerbaycan Adli Tıp ve Patoloji Kurumu
Dr. Altay Suroy, Kosova Anayasa Mahkemesi Yargıcı
Yrd. Doç. Dr. Eşref Küçük
Av. Devrim Karakulah, Ankara Barosu
Av. Sadun Köprülü, Kerkük
Prof. Dr. Süleyman Gören, Dicle Ün. Tıp Fak
Prof. Dr. Ali Uzunköy, Harran Ün. Tıp Fak
Prof. Dr. Ersoy Yıldırım, Ankara Ün. Ziraat Fak.
Prof. Dr. Göknur Aktay, İnönü Ün. Eczacılık Fak.
Prof. Dr. Aslıhan Avcı, Ankara Ün. Adli Bilimler Enstitüsü Md Yard
Dr. Ercan Seyhan, J. Kriminal
Em. Müd. Cem Mehmet Çetin, Kriminal Polis Lab Dairesi Başkanlığı
Prof. Dr. Yunus Karakoç, İnönü Ün. Tıp Fak.
Prof. Dr. Mehmet Tokdemir, Fırat Ün. Tıp Fak.
Prof. Dr. Ayla Sevim Erol –Ankara Ün. DTCF Antropoloji, ÜAK Üyesi
Prof. Dr. Ahmet Aslan, Gaziantep Ün.
İskender Osman, Ankara Ün. DTCF Yunan Dili
İbrahim Semizoğlu, Adli Biyoloji Uzmanı, Sağlık Bakanlığı Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu Bilişim Dairesi Başkanlığı

Malatya, 30 Ekim 2 Kasım 2013

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

Murat Mert, Uz. Müh., Adli Tıp Kurumu Başkanlığı Morg İhtisas Dairesi
Prof. Dr. Fatma Yücel Beyaztaş, Cumhuriyet Ün. Tıp Fak.
Prof. Dr. Ekin Özgür Aktaş, Ege Ün. Tıp Fak.
Doç. Dr. Ali Yıldırım, Gaziosmanpaşa Ün. Tıp Fak.
Yrd. Doç. Dr. Jamal Musayev, Azerbaycan Tıp Ün.
Yrd. Doç. Dr. Suavi Tuncay, Ege Üni. İletişim Fak. Gazetecilik B.
Doç. Dr. İbrahim Üzün, Adli Tıp Kurumu 1. İhtisas Kurulu Başkanı
Uz. Dr. Hüseyin Bekir, Yanya Ün. Yunanistan
Prof. Dr. Nevzat Alkan, İstanbul Ün. Tıp Fak.
Prof. Dr. Mustafa Araz, Gaziantep Ün. Tıp Fak.
Doç. Dr. Hakan Parlakpınar, İnönü Ün. Tıp Fak. Farmakoloji
Prof. Dr. Hülya Taşkapan, İnönü Ün. Tıp Fak. Nefroloji
Prof. Dr.ERCÜMENT ÖLMEZ, Celal Bayar Ün. Tıp Fak. Farmakoloji
Doç. Dr. Abdullah Özgönül, Harran Ün. Tıp Fak. Genel Cerrahi
Prof. Dr. Yüksel Ersoy, İnönü Ün. Tıp Fak. FTR
Prof. Dr. İbrahim Şahin, İnönü Ün. Tıp Fak. Endokrinoloji
Prof. Dr. Zerrin Erkol, Bolu İzzet Baysal Ün. Tıp Fak.
Prof. Dr. N. Engin Aydın, Katip Çelebi Ün. Tıp Fak. Patoloji AD
Doç. Dr. Uğur Koca, Dokuz Eylül Ün. Tıp Fak.
Doç. Dr. Gürkan Ersoy, Dokuz Eylül Ün. Tıp Fak.
King. Yücel Dener, Daire Başkanı, Sağlık Bakanlığı, Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu,
İlaç, Biyolojik ve Tıbbi Ürünler Laboratuvar Dairesi Başkanlığı
Uz. Dr. Murat Atabey Özer, Sevgi Hastanesi Göz Hast.
Doç. Dr. Rıza Yılmaz, Bülent Ecevit Ün. Tıp Fak. Adli Tıp AD
Doç. Dr. Mustafa Karapirli, Adli Tıp Kurumu Ankara Grup Bşk.
Prof. Dr. S. Çağatay Önal, İnönü Ün. Tıp Fak. Beyin Cerrahisi
Doç. Dr. Fatih Yağmur, Adli Tıp Kurumu Başk. Yard.
Av. Emrah Güneş, Malatya Barosu,
Yrd. Doç. Dr. Nusret Soylu, İnönü Ün. Tıp Fak. Çocuk Psikiyatrisi
Doç. Dr. Aysun Baransel Isır, Gaziantep Ün. Tıp Fak.
Yrd. Doç. Dr. Adnan Çelikel, Mustafa Kemal Ün. Tıp Fak. Adli Tıp AD

Malatya, 30 Ekim 2 Kasım 2013

**10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ
ULUSLARARASI KATILIMLI**

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

BİLİMSEL PROGRAM

**10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ
ULUSLARARASI KATILIMLI**

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

1. Gün / 30 Ekim 2013 Çarşamba

Kayıt

2. Gün / 31 Ekim 2013 Perşembe

09.00 Açılış

Açılış Konuşmaları:

Prof. Dr. Osman Celbiş, İnönü Üni. Tıp. Fak Adli Tıp AD. Bşk.
Ecz. Tahir Özelçi, Malatya Eczacı Odası Başkanı
Av. Eyüp Kutlubay, Malatya Barosu Başkanı
Doç. Dr. Yalçın Büyük, ATK Başkanı
Yrd. Doç. Dr. Mehmet Aslan, Turgut Özal Tıp M. Başhekimisi
Prof. Dr. Ünsal Özgen, İnönü Ün. Tıp Fak. Dekanı
Prof. Dr. Cemil Çelik, İnönü Üniversitesi Rektörü

10.00

İlk Sunu: Prof. Dr. Hamit Hancı, Adli Bilimciler Derneği Başkanı

11.00 – 12.30

1. OTURUM Adli Bilimler ve Hukuk

Oturum Başkanları:

Şevket Karayığit, 2. Sınıf Em. Md. Malatya PMYO Öğretim Görevlisi
Prof. Dr. Adalat Hasanov, Azerbaycan Adli Tıp ve Patoloji Kurumu

Konuşmacılar:

Dr. Altay Suroy, Kosova Anayasa Mahkemesi Yargıçısı (İnsan Hakları İhlalleri)
Yrd. Doç. Dr. Eşref Küçük (Hukumumuzda Özel Hayatın Gizliliği)
Av. Devrim Karakülah, Ankara Barosu- (Mobbing Nedir?)
Av. Sadun Köprülü, Kerkük (İnsan Hakları İhlalleri)

12.30 – 14.00 **Yemek Arası**

14.00 – 15.30

2. OTURUM: Adli Bilimlerde Multidisipliner Uygulamalar 1

Oturum Başkanları:

Prof. Dr. Süleyman Gören, Dicle Ün. Tıp Fak
Prof. Dr. Ali Uzunköy, Harran Ün. Tıp Fak

Konuşmacılar:

Prof. Dr. Ersoy Yıldırım, Ankara Ün. Ziraat Fak. (Adli Ziraat)
Prof. Dr. Göknur Aktay, İnönü Ün. Eczacılık Fak. (Adli Eczacılık)
Prof. Dr. Aslihan Avcı, Ankara Ün. Adli Bilimler Enstitüsü Md Yard (Adli Kimya)
Dr. Ercan Seyhan, J. Kriminal (Patlayıcı Maddelerin Görüntüleme Teknikleri)
Em. Müd. Cem Mehmet Çetin, Kriminal Polis Lab Dairesi Başkanlığı

15.30 – 15.45 **Kahve Molası**

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

15.45 – 17.30

3. OTURUM: Adli Bilimlerde Multidisipliner Uygulamalar 2

Oturum Başkanları:

Prof. Dr. Yunus Karakoç, İnönü Ün. Tıp Fak.

Prof. Dr. Mehmet Tokdemir, Fırat Ün. Tıp Fak.

Konuşmacılar:

Prof. Dr. Ayla Sevim Erol –Ankara Ün. DTCF Antropoloji, ÜAK Üyesi (Adli Antropoloji)

Prof. Dr. Ahmet Aslan, Gaziantep Ün. (Antep Türklerinin Kökeni)

İskender Osman, Ankara Ün. DTCF Yunan Dili (Adli Bilimler Dilinin Türkçeleştirilmesi)

İbrahim Semizoğlu, Adli Biyoloji Uzmanı, Sağlık Bakanlığı Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu Bilişim Dairesi Başkanlığı (DNA analizleri, Milli DNA Veri Bankası)

Murat Mert, Uz. Müh., Adli Tıp Kurumu Başkanlığı Morg İhtisas Dairesi (Adli Bilimlerde Toprak inceleme)

Akşam

Açılış Kokteyli

3. Gün/1 Kasım 2013 Cuma

9.00 – 10.30

4. OTURUM: Tıbbi Uygulama Hataları-Malpraktis

Oturum Başkanları:

Prof. Dr. Fatma Yücel Beyaztaş, Cumhuriyet Ün. Tıp Fak.

Prof. Dr. Ekin Özgür Aktaş, Ege Ün. Tıp Fak.

Konuşmacılar:

Doç. Dr. Ali Yıldırım, Gaziosmanpaşa Ün. Tıp Fak. (Malpraktiste Tazminat)

Yrd. Doç. Dr. Jamal Musayev, Azerbaycan Tıp Ün. (İnce İğne Aspirasyonu ve Malpraktis)

Yrd. Doç. Dr. Suavi Tuncay, Ege Ün. İletişim Fak. Gazetecilik B. (Medyada Malpraktis Algısı)

Doç. Dr. İbrahim Üzün, Adli Tıp Kurumu 1. İhtisas Kurulu Başkanı (Türkiye’de Malpraktis)

Uz. Dr. Hüseyin Bekir, Yanya Ün. Yunanistan (Malpraktis, Skolyoz)

10.30 – 11.00

Kahve Molası

11.00 – 12.30

5. OTURUM: Fitoterapinin Sağlıkta Yeri-Tedavinin Neresinde?

Oturum Başkanları:

Prof. Dr. Nevzat Alkan, İstanbul Ün. Tıp Fak.

Prof. Dr. Mustafa Araz, Gaziantep Ün. Tıp Fak.

Konuşmacılar:

Doç. Dr. Hakan Parlakpınar, İnönü Ün. Tıp Fak. Farmakoloji (Fitoterapi ve İlaç Etkileşimi)

Prof. Dr. Hülya Taşkapan, İnönü Ün. Tıp Fak. Nefroloji (Fitoterapi ve Böbrek Hasarı)

Prof. Dr. Ercüment Ölmez, Celal Bayar Ün. Tıp Fak. Farmakoloji (İlaç Endüstrisi ve Fitoterapi)

Doç. Dr. Abdullah Özgönül, Harran Ün. Tıp Fak. Genel Cerrahi (KC Hast ve Beslenme)

Prof. Dr. Yüksel Ersoy, İnönü Ün. Tıp Fak. FTR (Ağrı ve Fitoterapi)

Prof. Dr. İbrahim Şahin, İnönü Ün. Tıp Fak. Endokrinoloji (Obezite, DM ve Fitoterapi)

12.30 – 14.00

Yemek Arası

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

14.00 – 15.30

6. OTURUM: Güncel Konular 1

Oturum Başkanları:

Prof. Dr. Zerrin Erkol, Bolu İzzet Baysal Ün. Tıp Fak.

Doç. Dr. Aysun Baransel Isır, Gaziantep Ün. Tıp Fak.

Konuşmacılar:

Prof. Dr. N. Engin Aydın, Katip Çelebi Ün. Tıp Fak. Patoloji AD (Ani Kardiyak Ölümler)

Doç. Dr. Uğur Koca, Dokuz Eylül Ün. Tıp Fak. (Anestezi Ölümleri)

Doç. Dr. Gürkan Ersoy, Dokuz Eylül Ün. Tıp Fak. (Acil Serviste Zaman Yönetimi)

Prof. Dr. Yunus Karakoç, İnönü Ün. Tıp Fak. (Adli Biyofizik)

Kimğ. Yücel Dener, Daire Başkanı, Sağlık Bakanlığı, Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu, İlaç, Biyolojik ve Tıbbi Ürünler Laboratuvar Dairesi Başkanlığı (Trafikte Tükürükten Madde Analizi)

Uz. Dr. Murat Atabey Özer, Sevgi Hastanesi Göz Hast. (Biber Gazı)

15.30 – 15.45

Kahve Molası

15.45 – 17.15

7. OTURUM: Güncel Konular 2

Oturum Başkanları:

Doç. Dr. Rıza Yılmaz, Bülent Ecevit Ün. Tıp Fak. Adli Tıp AD

Doç. Dr. Mustafa Karapirli, Adli Tıp Kurumu Ankara Grup Bşk.

Konuşmacılar:

Prof. Dr. S. Çağatay Önal, İnönü Ün. Tıp Fak. Beyin Cerrahisi (Çocuk İstismarı)

Doç. Dr. Fatih Yağmur, Adli Tıp Kurumu Başk. Yard. (Çocuk İstismarında Türkiye Deneyimi)

Av. Emrah Güneş, Malatya Barosu, (Mevzuatımızda Çocuk İstismarı)

Yrd. Doç. Dr. Nusret Soylu, İnönü Ün. Tıp Fak. Çocuk Psikiyatrisi (Çocuk Gelinler)

Doç. Dr. Aysun Baransel Isır, Gaziantep Ün. Tıp Fak. (Çocuk Suçluluğu)

17.15 – 17.30

Kahve Molası

17.30 – 18.30

8. OTURUM: Poster Tartışmaları

Oturum Başkanı:

Yrd. Doç. Dr. Adnan Çelikel, Mustafa Kemal Ün. Tıp Fak. Adli Tıp AD

4. Gün / 2 Kasım 2013 Cumartesi

09.00 – 10.30 **Kongre Değerlendirme Toplantısı**

Sosyal Aktivite

Gezi: Şire Pazarı, Eski Malatya Kervansaray, Ulu Camii, Arslantepe Höyüğü,...

Malatya, 30 Ekim 2 Kasım 2013

**10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ
ULUSLARARASI KATILIMLI**

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

SÖZEL SUNULAR

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

SS-01

Adli Bilimlerde Toprak İncelemeleri (Adli Jeoloji)

*Murat MERT**

*Adli Tıp Kurumu Başkanlığı, Morg İhtisas Dairesi, Laboratuvarlar Şubesi, Adli Mineraloji Laboratuvarı, Yenibosna-Istanbul, muratmert78@hotmail.com

Özet

Toprak, Jeoloji biliminin kabul görmesi ile beraber literatüre giren, magmatik, metamorfik ve sedimanter süreçlerle kayaların, atmosferik etkilere (aşınma, rüzgar, meteorik sular gibi) bağlı olarak parçalanması sonucu oluşan inorganik ve organik materyalleri bünyesinde barındıran temel yapı taşıdır. Adli Toprak ve/veya Adli Jeoloji, adli olayların çözümünde toprak ve jeoloji biliminin kullanılması olarak tanımlanmaktadır. Suç araştırmaları sırasında elde edilen taş, toprak, toz vb delillerin jeolojik araştırma teknikleri kullanılarak olay yeri, maktul ve/veya fail ilişkisinin kurulması amacı ile mahkemeye sunulma sürecini kapsamaktadır. Dr. Edmond LOCARD'ın "Her temas bir iz bırakır" felsefesinden yola çıkıldığında suç mahallinde bulunan bir kişinin olay yerinden bir şeyleri alıp götürmesi ve olay yerine geldiği yerlerden bir şeyler bırakmaması mümkün değildir. Jeolojik materyaller (toprak), cinayet, hırsızlık, kaçakçılık, terör gibi birçok alanda suç ve suçlular mücadele kapsamında delil olarak kullanılabilir. Bu kapsamda Adli Jeolojik (toprak vb.) delilleri araştırmalarda önemli bilgiler verebilen olay yerinin sessiz tanıkları olarak tanımlamak mümkündür. Bu çalışmada Adli Toprak ve Adli Jeoloji'nin tanımı, tarihsel süreci ve incelemelerdeki analiz teknikleri ile çözümlenmiş örnek olaylar ele alınmıştır.

SS-02

Küçük Yaşta Evlendirilmiş Olgularda Adli Değerlendirme Süreci

Nusret Soylu

İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Ruh Sağlığı ve Hastalıkları ABD, Malatya, Türkiye

Özet:

Erken yaşta evlenme oranları tüm dünyada azalsa da halen kızların önemli bir kısmı çocuk yaşta evlendirilmektedir. Türkiye de halen ülke genelinde yapılan her dört evlilikten birinin, bazı bölgelerimizde ise her üç evlilikten birinin çocuk evliliği olduğu bilinmektedir. Erken evlilik, kızların çocukluğunu yarıda kesmekte ve kendi istekleri dışında ebeveynlerinden ayrılmama, ifade özgürlüğü, eğitim, eğlenme, oyun oynama ve cinsel istismardan korunma gibi temel haklarını engellemektedir. Evrensel İnsan Hakları Sözleşmesi evlilik için bireyin evlenirken evlilik için baskı altında olmadan istekli olması ve reşit olması gerektiğini bildirmektedir. Kız çocuklarının henüz biyo-psikososyal gelişimini tamamlamadan evlendirilmesi birçok sorunu beraberinde getirmektedir. Bu çocuklara erken yaşta aile, ev, çocuk bakımı gibi sorumluluklar verilmektedir. Ayrıca akranlarından kopmakta, eğitim hayatından mahrum kalmakta ve sonuçta kendilerini dışlanmış, izole edilmiş ve mutsuz

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

hissetmektedirler. Bütün bunlar ciddi ruhsal sorunlara zemin hazırlamaktadır. Birçok ülkede erken evlendirme ile ilgili hukuki düzenlemeler olmasına rağmen, yoksulluk, sosyal bağları güçlendirme ihtiyacı ve inançlar gibi temel nedenlerle bu hukuki düzenlemelerin engelleyicilik düzeyi düşük kalmakta ve erken evlilikler devam etmektedir. Türk hukuk sisteminde evlilik yaşı ile ilgili sınırlamalar getirilmiş olmakla birlikte, “erken evlilik” tanımının kanuna göre değiştiğini söylemek mümkündür. Çocuk Koruma Kanunu (ÇKK 2005), çocuğu, “daha erken yaşta ergin olsa bile, on sekiz yaşını doldurmamış kişi” olarak tanımlamaktadır. Buna göre 18 yaş altının “çocuk” ve bu yaştan önce yapılan evliliklerin de “erken evlilik” olarak değerlendirilmesi gerekmektedir. Türk Medeni Kanununun (TMK 2001) 124’üncü maddesinde evlenme yaşı kadın ve erkek için 17, olağanüstü durumlarda ise hâkim kararı ile 16 olarak belirlenmiştir. Ancak Türk Ceza Kanununda bu yaşı tamamlamadan evlenenlerin durumu ile ilişkili bir düzenleme bulunmamaktadır (Keskin 2011). Toplumumuzda aileler 17 hatta 15 yaşını doldurmamış küçük kız çocuklarını evlendirmektedirler. Bu durum bir şekilde fark edildiği takdirde TCK’nın (TCK 2004) “çocukların cinsel istismarı” başlıklı 103. maddesi ya da “reşit olamayanla cinsel ilişki” başlıklı 104. maddesine göre işlem yapılmaktadır. Hukuk sistemindeki kanunlar arası bu çelişki, adli sürecin bir parçası olan ruhsal değerlendirmeyi yapan çocuk ruh sağlığı uzmanlarının işini zorlaştırmaktadır. Bu sunumda ruhsal değerlendirme için Çocuk Ruh Sağlığı ve Hastalıkları polikliniğine adli merciler tarafından yönlendirilen küçük yaşta evlendirilmiş kız çocuklarının adli değerlendirme sonuçları paylaşılacak ve adli değerlendirme sürecinde yaşanan zorluklara değinilecektir.

SS-03

Fitoterapi-İlaç Etkileşimleri

Doç. Dr. Hakan Parlakpınar

İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi, Tıbbi Farmakoloji Anabilim Dalı, Malatya

Öncelikle bu konunun iki boyutu olduğunun altını çizmek istiyorum. Sorun sadece bitki ya da bitkisel ürünlerle etkileşime bağlı olarak kullanılan ilacın farmakokinetik, farmakodinamik ve toksikolojik değişimleri değil; olaya diğer boyutundan baktığımızda da tek başına kullanılan bir bitki ya da bitkisel ürünle sorun yaşanmazken, eklenen ilaç sonrası ortaya çıkan sinerjistik ya da antagonistik etkiler görülebilmektedir.

Klinik açıdan bu etkileşimler özellikle uzun süreli ilaç ve bitki ya da bitkisel ürün birlikteliğinde ortaya çıkmaktadır. Yine topikal uygulamalardan çok, sistemik uygulamalar bu etkileşimleri doğurmaktadır. Bu etkileşim sonrası ortaya çıkan semptomların bazıları hafif derecede ve kısa süreli olsa da; özellikle terapötik penceresi dar olan (varfarin, digoksin, lityum, teofilin, siklosporin vb.) ve sıklıkla kullanılan pek çok ilaç için büyük sorun oluşturmaktadır.

Doğal ya da sentez sureti ile elde edilen bir ürünün ilaç olabilmesi en az 10-12 yıllık bir araştırma sürecinde pre-klinik (Faz 0) ve klinik (Faz 1-4) evreler sonrası ve yaklaşık 300-500 milyon dolarlık masraf sonrası mümkün olmaktadır. Bir ilaç ülkemizde Sağlık Bakanlığından ruhsat alıp piyasada kullanıma çıktıktan sonra dahi güvenlik ve risk takipleri diyebileceğimiz “Farmakovijilans” çalışmaları devam etmekte hatta gerekli durumlarda pek çok örneği olduğu gibi piyasadaki geri çekilebilmektedir.

Tarım Bakanlığından ruhsat alınan ve çoğunun bitkisel içerikli, takviye amaçlı mineral-vitamin olduğu şeklinde sunumu yapılan ürün veya formüller Faz çalışmalarından geçmez. Faz çalışmaları sonucunda

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

elde edilen farmakokinetik (absorbsiyon, dağılım, metabolizma ve atılım) ve farmakodinamik (etki, etkinlik, güvenlik, toksisite, etkileşim vb) bilgilere sahip değildir. Dolayısı ile kullanılması önerilen bitki ya da ürünün kullanılan ilacın yanına ya da o ilaç kesildikten sonra -ki bazı ilaçlarda ilaç kesilse bile vücuttaki etkileri devam etmektedir-eklendikten sonraki yazgısı hakkında yeterli bilgi birikimi mevcut değildir.

Bitkisel ürünler; doğal ürünler, doğal destek ürünleri, herbal tedavi ürünleri, tamamlayıcı tedavi ürünleri, alternatif tedavi ürünleri ya da tamamlayıcı tıp gibi isimler altında karşımıza çıkabilmektedir. Dikkat çekmek istediğim önemli bir nokta da şu ki, Alternatif Tıp terimi, ilk kullanıldığında “Tıbbın alternatifi mi olur!” tepkisi ile karşılaşınca şimdilerde masum niyetler yüklenilerek yaygınlaşmaya başlanan Tamamlayıcı Tıp tercih edilmekte ise de; kimi zaman her ikisi beraber kullanılmaktadır (Tamamlayıcı ve Alternatif Tıp: Complementary and Alternative medicine). Bununla beraber yine masum gibi görünen ilaçlar da zaten bitkilerden elde edilmiyor mu? gibi sorular da türetilir. Ayrıca bunlar ilaç değil (yasal olarak ilaç demek suç olduğu için) ürün, formül veya kür gibi klişe ifadelerle de süslemeler yapılır. Sonuç olarak bitkisel ürünlerin doktor kontrolü dışında kullanılmaları, ülkemize giriş ve kullanımına ilişkin kontrol eksiklikleri, doğal ve zararsız kabul edilmeleri, geleneksel tıp yöntemlerine göre tercih edilmeleri gibi nedenlerle artan kullanım sıklığı, bu ürünlerle olan zehirlenmeleri de beraberinde getirmektedir.

Dünya Sağlık Örgütü, halen özellikle geri kalmış ve gelişmekte olan toplumların sağlık ihtiyaçlarının %80'nini bitkisel kaynaklardan karşıladıklarını ve 21.000 civarındaki bitki türünün de bu amaçla kullanıldığını belirtmiştir. Her ne kadar Sağlık Bakanlığının en son yayımlanan Klinik Araştırmalar Hakkında Yönetmelikte “Geleneksel bitkisel tıbbi ürün” kavramı “Bileşiminde yer alan tıbbi bitkilerin başvuru tarihinden önce Türkiye’de veya Avrupa Birliği üye ülkelerinde en az on beş yıldır, diğer ülkelerde ise otuz yıldır kullanılıyor olduğu bibliyografik olarak kanıtlanmış; terkip ve kullanım amaçları itibarıyla, hekimin teşhis için denetimi ya da reçetesi ya da tedavi takibi olmaksızın kullanılması tasarlanmış ve amaçlanmış olan, geleneksel tıbbi ürünlere uygun özel endikasyonları bulunan, sadece spesifik olarak belirlenmiş doz ve pozolojiye uygun özel uygulamaları olan, oral, haricen uygulanan veya inhalasyon yoluyla kullanılan müstahzarları” şeklinde tanımlanarak resmi bir boyut kazandırılmış olsa da;

1. Bu kadar önemli bir halk sağlığı problemine ciddi düzeyde akademisyenlerin ve Sağlık Bakanlığın el atması gerekmektedir.
2. Fitoterapi, ağızları iyi laf yapan şarlatanların ellerine teslim edilmemesi gereken geleneksel bir tedavi yöntemidir ve modern tıp, fitoterapiyi görmezden gelmeyip, ona sahip çıkmalı, bitkisel ürünlerin etkilerini nerede ve nasıl kullanılabileceklerini ilaçlar için uyguladığı bilimsel yöntemlerle belirlemelidir.
3. Yetkili merciler, insanları bitkilerle aldatan bu kişilerin serbestçe reklâm ve satış yapmalarını önleyecek kanuni tedbirleri acilen almalıdır.
4. Reyting ve tiraj peşindeki medya, sorumluluğunu bilmeli ve bu kişilerin emellerine alet olmamalıdır.

Kaynaklar

1. Aguilar G. Access to genetic resources and protection of traditional knowledge in the territories of indigenous peoples. Environ Sci Policy 2001; 4: 241–256.
2. Colalto C. Herbal interactions on absorption of drugs: Mechanisms of action and clinical risk assessment. Pharmacol Res. 2010;62(3):207-27.

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ
ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

SS-04

Fitoterapi ve Böbrek Hasarı

Prof. Dr. Hülya Taşkapan,
İnönü Ün. Tıp Fak. Nefroloji

Özet

Günümüzde pek çok insan bitkisel (herbal) tedavi ürünleri hakkında doğal olan güvenlidir diye düşünmektedir. Tüm dünyada olduğu gibi, ülkemizde de bazen tedavi amaçlı, bazen de daha sağlıklı olmak için bitkisel ürünleri kullananların sayısı her geçen gün artmaktadır. Ancak bitkisel ürünlerin doğal oluşu kullanıcıya hiçbir şekilde zararlı etkiye bulunmayacağı anlamına gelmemektedir. Bitkilerin veya bitkisel ürünlerin toksik olabildiği bilinmektedir. Vücut ağırlığının %0.5'ini oluşturan böbreklerden kardiyak outputun %25'i geçmektedir. Bu nedenle tedavide kullanılan birçok ilaç gibi bitkisel tedavi ürünlerinin de böbreklere hasar verebilmesi sürpriz değildir. Bitkisel tedavi ürünleriyle oluşan nefrotoksik etkiler hemen her böbrek hastalığını taklit edebilmektedir. Bu nedenle herhangi bir hastada böbrek yetmezliği tablosu gelişirse ayırıcı tanıda bitkisel tedavi ürünlerinin kullanımı da sorgulanmalıdır. Bu durum göz önüne alınmadığında sebep olan bitkisel tedavi ürünlerinin kullanımının devam ettirilmesi hastanın böbrek yetmezliğini kötüleştirebilir ve geri dönüşümü olmayan böbrek hasarı oluşabilir. Böbrek bozukluğuna yol açan bazı bitkisel (herbal) tedavi ürünlerinin toplumda kullanım endikasyonları ve böbrek üzerine etkileri Tablo 1 de özetlenmiştir.

Tablo 1. Bitkisel tedavi ürünleri ve Böbrek

	Endikasyonlar	Nefrotoksik durumlar	Diğer yan etkiler
Aristolochic acid	Afrodizyak, antikonvulzan, menstrual stimulasyon	Interstisyel fibrozis, tübüler atrofi Kronik böbrek yetmezliği Üriner system tümörleri	Kusma, gastroenterit,
Bladderwrack (Deniz yosunu)	Kilo kaybı, tiroid hastalıkları, antibiyotik, antioksidant,	Poliüri, proteinüri, tübuler dejenerasyon	Hipertiroidizm, hipotiroidizm, guatr
Cat's claw (Kedi pençesi) Chaparral (Larea Divericata)	Dispepsi, ülser, anti-inflammatuar Antioksidant, antibiyotik, anti-inflammatuar	Akute allerjik interstisyel nefrit Böbrek kistleri, Kistik renal cell karsinoma	Diyare, hipotansiyon, Stomatit, kontakt dermatit,
Chromium (Elma kromu)	Kilo kaybı, hipoglisemik, lipid düşürücü	Akut infiltrasyon , Kronik aktif interstisyel nefrit (ağır-metal maruziyeti)	Kognitif, duyu ve motor fonksiyonlarda bozukluk, anemi, hemoliz, karaciğer yetmezliği
Cranberry (Kırmızı Ayı Üzüümü)	İdrar yolu enfeksiyonları,	Kalsium oksalat taşları	GI yan etkiler, bulantı

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ
ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

Creatine	Kısa ve ağır egzersizde kas performansında artış	Akut böbrek yetmezliği (rabdomiyoliz); akut fokal interstisyel nefrit	Bulantı, diyare, dehidratasyon, karaciğer yetmezliği
Echinacea (Kirpi Otu)	Üst solunum yolu enfeksiyonlarının önlenmesi ve tedavisi	Akut böbrek yetmezliği	Urtiker, anaflaksi, ateş, baş dönmesi
Ephedra (Deniz üzümügiller)	Kilo kaybı, seksüel uyarıcı, astma, hipotansiyon, allerjik rinit	Nefrolitiazis; akute böbrek yetmezliği, (rabdomiyoliz)	Dermatit, anksiyete, vertigo, psikoz, uriner retansiyon, kusma, ölüm
Germanium	Immunostimulant, antiinflamatuvar	Tubular dejenerasyon ve glomeruler anormallikler	Anemia, kas zayıflığı,
Licorice (Meyan Kökü)	Peptik ülser, gastrit, Kolik, bronşit, öksürük, artrit,	Pseudoaldosteronizm, hipokalemik rabdomiyoliz akut böbrek yetmezliği	Amenore, letharji, başağrısı,
Pennyroyal (Yarpuz Otu)	Menstrual stimulant,	Ödematöz hemorajik böbrek (akut tübüler nekroz)	Koma, konfüzyon, ateş, ajitasyon
Willow bark (Salkım söğüt)	Analjezik, anti-inflammatuar	Papiller nekroz salisilata bağlı böbrek bozukluğu	Peptik ulser, kanama, hipersensitivite,
Wormwood oil (Pelin Otu)	Topikal antiirritan, yanık,	Akut böbrek yetmezliği (rabdomiyoliz)	Bulantı, kusma, kas ağrısı,
Yellow dock (Kıvırcık labada)	Antibiyotik, laksatif,	Glomerüllerde şişme, böbrek korteksinde kalsiyum oksalat birikmesi	Dermatit, sedasyon, diürezis

Sonuç olarak, bitkisel ürünlerde zayıflama ilaçlarından, aktarlarda satılan karışımlara, zayıflama çaylarına kadar çok geniş bir pazar söz konusudur. Bitkiler, birçok kimyasal maddeyi bünyesinde barındırmaktadır ve bu maddelerin ekstre, çay ve benzeri formları da aynı oranda o maddeyi içermektedir. Bu tip ürünlerin standart bir tanımı ve dozu olmadığından, var olan hastalığı iyileştirmedeği gibi, böbrek yetmezliği gibi tedavisi mümkün olmayan sorunlara yol açabilmektedir.

SS-05

İlaç Endüstrisi Ve Fitoterapi

Prof. Dr. Ercüment Ölmez

Celal Bayar Üniversitesi Tıp Fakültesi Farmakoloji Anabilim Dalı

Özet

Bitkisel ürünlerin kullanım geçmişi binlerce yıla dayanmaktadır. Bu ürünlerin kullanımı İÖ. 3000'lerden beri kayıtlarda bulunmakta olup Paleolitik çağlardan beri (60.000 yıldır) kullanıldıkları bilinmektedir. Günümüze bakıldığında, sentetik ilaçların ilaç endüstrisinde önemli bir payı olmakla birlikte, 1981-2006 arasında geliştirilen ilaçların kökenleri incelendiğinde %32'sininde doğal ya da yarı sentetik olduğu, buna ilaveten yeni geliştirilen

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

ilaçların ayrıca %17'sinin de doğal ürünlerin yapıları esas alınarak geliştirilen ilaçlar oldukları görülmüştür. Konu ile ilgili önemli bazı tanımlar aşağıda belirtilmiştir:

Bitkisel drog: Tıbbi bitkilerin insan sağlığı için önemli fitokimyasalları (bitki kimyasalları) içermesi nedeniyle kullanılan kısmı

Bitkisel ilaç: Etkili madde olarak standardize edilmiş bitkisel drog ekstralarını taşıyan, İyi Üretim Uygulamaları (Good Manufacturing Product; GMP) kuralları ile ilaç formunda üretilmiş, bitmiş, etiketlenmiş tıbbi ürünler ve müstahzarlar

Fitoterapi: Tıbbi bitkilerin tedavi edici değere sahip taze veya kurutulmuş kısımlarının (drog) ya da bunlardan hazırlanan bitkisel çaylar, çeşitli ekstratlar ve tentürler gibi bitkisel kaynaklı tek ve saf etken maddelerin dışında kalan bazı galenik şekillerin (damla, draje, kapsül, şurup, tablet ve çay), hekim ve eczacının işbirliği ve denetimi altında ve bilimsel olarak kanıtlanmış etkileri doğrultusunda çeşitli hastalıkların tedavisinde kullanılması ile ilgilenen bir tıp bilim dalı

Geleneksel tıp: Farklı kültürlerde uygulanan teoriler, inançlar ve deneyimlerden yararlanan uygulamalar bütünü

Bitkisel orjinli olup modern tıpta kullanılan birçok ilaç mevcuttur: Aspirin, Atropin, Kokain, Kodein, Kolşisin, Digoksin, Efedrin, Ergonovin, Ergotamin, Etoposid, Metiserjid, Morfin, Nikotin, Fizostigmin, Pilokarpin, Kinidin, Kinin, Rezerpin, Skopolamin, Paklitaksel, Tuboküarin, Vinblastin, Vinkristin gibi. Bunların bir kısmı son derece toksik olabilen ilaçlar olup, tek ve saf etken madde içermeleri nedeniyle bitkisel ilaç kapsamında değerlendirilmezler.

Vitamin, mineral ve bitkisel ürünleri de içeren tamamlayıcı ve alternatif tıp uygulamalarına yapılan yıllık harcama, çeşitli kaynaklara göre değişmekle beraber, Amerika Birleşik Devletleri'nde 30-60, İngiltere'de 4-5, Türkiye'de 0,5-1 milyar dolar olup; dünya pazarı 100 milyar doların oldukça üzerinde gözükmektedir. Bu rakam, 2009 yılında yaklaşık 650 milyar dolar olan ilaç endüstrisi rakamlarıyla rekabet edebilecek düzeye gelmiştir. Bugün yeryüzünde bulunan bitki türü sayısının 250.000-500.000 arasında olduğu kabul edilmektedir. Dünya Sağlık Örgütü (WHO) tarafından yapılan bir bildirimine göre, dünya nüfusunun %70-80'inin sağlık uygulamalarında bitkisel ürünleri kullandıkları ifade edilmektedir. Bu amaçla yararlanılan tıbbi bitki türünün 70.000 kadar olduğu tahmin edilmektedir. Dünya Sağlık Örgütü tarafından 21.000 bitki türü ilaç hazırlamak için uygun bulunmuştur. Amerika Birleşik Devletleri'nde hekimler ve hemşireler arasında yapılan bir araştırmada (HCP Impact Study), hekimlerin %72'sinin hemşirelerin ise %89'unun bitkisel ürün kullandığı ve hekimlerin %51'inin, hemşirelerin ise %59'unun bu ürünleri düzenli olarak kullandığı gösterilmiştir. Araştırmada hekimlerin sadece %14'ünün ve hemşirelerin ise sadece %3'ünün yaşamı boyunca herhangi bir besin takviyesi kullanmadığı gösterilmiştir. Amerika'da 50-75 yaş grubunda olan 45,748 kişi arasında yapılan bir çalışmada, ileri yaşta olanlar daha genç yaştaakilere göre, kadınlar erkeklere göre, öğrenim durumu yüksek olanlar düşük gruba göre ve normal beden kitle indeksi (BKİ) değerine sahip olanlar diğerlerine göre daha fazla bitkisel ürün/besin takviyesi kullanmaktadırlar. Birçok bitkisel ürünün ve besinsel destekleyicinin tıbbi etkinliklerini kanıtlayan kontrollü klinik çalışmalar tamamlanmamış veya yapılmamıştır. Bitkisel ürünlerin klinik çalışmaları, formülasyon, kimyasal bileşim, kullanılan dozlar ve tedavi süreleri açısından çok değişken olmalarıyla karakterizedir. Etkinlik ve güvenilirlikleri tam olarak incelenmeden pazarlanırlar ve saflıkları, etki gücü değişiklikleri veya bitkisel ürünün içindeki bütün kimyasal maddelerin belirlenmesi zorunlu değildir. Öte yandan, kimya

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

ve moleküler biyoloji alanındaki gelişmelere paralel olarak, 1990'ların 2. yarısından sonra fitoterapi alanındaki temel ve klinik çalışmaların sayısında çok ciddi bir artış eğilimi gözlenmektedir.

Yasal düzenlemeler

1994 yılında ABD Senatosu tarafından kabul edilen “Besin Destekleri Sağlık ve Eğitim Yasası” (Dietary Supplements Health and Educational Act; DSHEA) ile Amerikan Gıda ve İlaç Dairesinin (FDA) vitaminler, mineraller, aminoasitler ve bitkisel ürünler üzerindeki kontrolü kaldırılmıştır. ABD’de üreticilerin gıda takviyelerini üretmesi ve satabilmesi için FDA’dan izin alması gerekmez. Üreticiler satışını yaptıkları ürünlerden tamamen kendileri sorumludur. Bu nedenle, ülkemizde satışa sunulan ABD kaynaklı bazı bitkisel ürünlerin “FDA onaylı” olarak tanıtılması da doğru bir yaklaşım değildir. 2006 yılında kabul edilen “Besin Destekleri ve Reçetesiz İlaç Tüketicisini Koruma Yasası” (Dietary Supplements and Non-Prescription Drug Consumer Protection Act), bu ürünleri üreten ve dağıtımını yapanların gözlenen ciddi yan tesirleri FDA’ya bildirimini zorunlu kılmıştır. Bu yan tesirler, ölüm, hayatı tehdit eden durumlar, hastaneye yatma, kalıcı ya da ciddi fonksiyon kaybı veya organ yetmezliği, konjenital anomali ya da doğum defekti ve medikal ya da cerrahi müdahale gerektiren durumlar olarak tanımlanmıştır.

Avrupa Birliği (AB) üyesi ülkelerde, bitkisel ürünler bitkisel ilaç olarak değerlendirilmekte ve eczanelerde reçeteli veya reçetesiz preparatlar olarak satılmaktadır. AB üyesi ülkelerde bitkisel ilaçlarda yer alan bitkisel drog veya drog preparatlarının farmako pemonograflarına uyması gerekir. Farmasötik ürünlerin AB ülkelerindeki dolaşımı çeşitli yasal düzenlemelerle denetlenmektedir. Avrupa İlaç Kurumu (EMA) da tıbbi bitkisel ürünler ile ilgili bir alt komisyon kurmuş ve AB üyesi ve aday ülkelerdeki tıbbi bitkisel ürünler ile ilgili bilimsel ölçütleri, monografları hazırlamakta, bitkisel ürünlerle ilgili duyuru ve bilgilendirmeler yapmaktadır (<http://www.ema.europa.eu/pdfs/human/hmpc>). Avrupa Birliği’ne üye ülkeler bitkisel ürünlere yönelik çalışmalarında, Avrupa Farmakopesi (EP)’ni esas almakta; ESCOP (European Scientific Cooperative on Phytotherapy) ve WHO monograflarından yararlanmaktadır. Almanya Sağlık Bakanlığı E komisyonu, bu ürünlere ilişkin standartların oluşturulması ve denetlenmesinde, ayrıca kullanılması uygun olan ve olmayan durumların belirlenmesinde aktif rol oynamaktadır. Almanya’da Tıp Fakültelerinde kapsamlı bir fitoterapi eğitimi verilmekte olup, sadece fitoterapi uygulamaları yapan klinikler bulunmaktadır.

Türkiye’de ise bitkisel ürünlerin hazırlanması ve pazarlanmasına ilişkin değerlendirmeler Sağlık Bakanlığı ile Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı’nın kendi mevzuatlarına göre, farklı uygulamalar şeklinde yürütülmektedir. Türkiye’de takviye edici gıdalardan sorumlu bakanlık Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı’dır. Bu bakanlıkça yürütülen esaslar çerçevesinde, üretici veya ithalatçılar oldukça basitleştirilmiş bir başvuru sistemi ile çok kısa zamanda aldıkları izinlerle, ürettikleri ve/veya ithal ettikleri gıda takviyelerini piyasaya sürmektedir. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından denetlenen bitkisel ürünlerin analiz edilmesi gibi bir zorunluluk yoktur. Buna karşılık, Sağlık Bakanlığı tarafından 6 Ekim 2010 tarihinde yayımlanan “Geleneksel Bitkisel Tıbbi Ürünler Yönetmeliği” ile insan sağlığını koruyucu, tedavi edici etkileri olan ve geleneksel kullanıma sahip tıbbi bitkilerden hazırlanan bitkisel tıbbi ürünlerin ve bitkisel preparatların ruhsatlandırılması Sağlık Bakanlığı’na verilmiştir. Türkiye Cumhuriyetinde hekimlik yapmak ve hasta tedavi edebilmek için Türkiye Tıp Fakültelerinden diploma almak şartı aranmaktadır ve 1219 sayılı kanun ile “hastalıkları

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

tedavi etme hakkı tıp doktorlarına ait olduğu da bildirilmiştir. Bu kanunun 25. maddesinde hasta tedavi eden veya hekimmiş gibi davranan kişilerin hapis ve para cezası ile cezalandırılacağı hükmü de yer almaktadır. Ayrıca 17 Mayıs 2012’de kabul edilip resmi gazetede yayınlanan 6308 sayılı Eczacılık Yasasınının 28. Maddesinde “tıbbi bitkisel ürünler ile homeopatik ilaçların sadece eczanelerde satılacağı bildirilmiştir. 2 Mayıs 2013’de Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından resmi gazetede yayınlanan yönetmelikte ise yeni bazı düzenlemeler yapılmıştır.

Bütün bunlara rağmen, şu andaki durum kesin çizgilerle ayrılmış değildir. Yasal zeminde yaşanan bu bilinmezlikler sonucunda, tıbbi bir bitkiden hazırlanan bir ürün, Sağlık Bakanlığı’ndan izinli bitkisel bir ilaç olarak eczanelerde satılırken; aynı tıbbi bitkiden gıda takviyesi adı altında hazırlanan bir başka ürün de aktar veya diğer satış noktalarında denetimden uzak bir biçimde satılabilmektedir. 2012 RxMediapharma’nın taranması ile yapılan bir çalışmada, Türkiye’deki eczanelerde Sağlık Bakanlığı ruhsatlı 44 tane bitkisel ilaç olduğu saptanmıştır. Bu ilaçların bir kısmı eşdeğer ilaç kapsamındadır. Eczanelerde eşdeğer ilaçları bulunan ilk sıradaki bitkisel ilaçlar Ginkgobiloba ekstresi (5 tane) ve Passifloraincarnata ekstresi (5 tane) içeren preparatlar olmuştur.

Kalite, etki ve güvenilirliği konusunda kanıt sunulmayan ürünler, eczanede satılsa bile tehlike arz etmektedir. İnternet ve çeşitli yayın araçları ile satılan pek çok ürünün yasal olmayan maddeler içerebildiği (örneğin zayıflama ürünlerinde sibutramin maddesinin varlığı), toksik bileşiklere rastlandığı, başka bitkisel ürünlerle ya da mikroorganizmalarla kontamine olduğu, çeşitli ağır metalleri, pestisitleri içerdiği bildirilmektedir. Aktar veya baharat dükkânlarındaki bitkilerin güvenilirliği, saklama ve satışa sunma koşulları bile başlı başına büyük bir sağlık sorunuken; günümüzde sanal alışverişin en büyük payını oluşturan bitkisel içerikli sağlık ürünlerinin internet siteleri aracılığıyla halka sunulması ve bu sunumların umut tacirliğine dönüşmüş olması, sağlık üzerinde oynanan tehlikeli oyunun yetkili makamlarca kontrolünü de olanaksız hale getirmiştir. Bitkisel ürünlerin kendilerine özgü olası ciddi yan tesirlerinin yanı sıra, ölümle sonuçlanabilen ciddi sağlık problemlerine neden olan ilaç etkileşimleri de giderek artan bir sorundur. Bu sorun, ancak hekim ve eczacının hasta ile direk iletişim halinde olması ile çözülebilir. Öte yandan, ülkemizde Tıp eğitiminde bu konuların yer almıyor olması önemli bir eksikliktir. Son söz olarak, bitkisel ürünler ve besin destekleri konusunda alınacak çok yol olmasına rağmen; Tıp fakültelerinde, hekimin bu ürünleri kullanan ya da kullanmayı düşünen kişilere, nasıl yaklaşımda bulunacağı, nasıl sorgulayacağı ve nasıl doğru yönlendireceği öğretilmeden bir arpa boyu yol gitmek imkansızdır.

SS-06

Çocuk İstismarı

S.Çağatay Önal

İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi, Beyin Cerrahi Anabilim Dalı, Malatya

Özet

Çocuk istismarı tıbbi, hukuki ve ahlaki yanları bulunan dünya ölçeğinde bir sorundur. Genel kapsamıyla fiziksel, duygusal, cinsel istismar ve ihmal başlıkları altında incelenebilir. Bu sunum nöroşirürjikal bir bakış açısıyla, fiziki istismardan köken alan kafa travmasına

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

odaklanmaktadır. Hırpalanmış çocuk sendromu ve sarsılmış bebek sendromu ayrıca vurgulanmıştır. Kapsamlı bir öykü, ayrıntılı fizik muayene ve özenli bir kayıt, tanı ve tedavi için olduğu kadar olayın hukuki yönü için de esastır. Hekimler bu büyük soruna tanı koyabilmek için özellikle eğitilmeli ve tüm sağlık çalışanları, öğretmenler ve aileler bu tıbbi-hukuki konu hakkında bilgilendirilmelidirler. Hekimin duyarlılığı, deneyimi ve yönelimi tanıya ulaşmada son derece önemlidir.

SS-07

Diyabet ve Obezitede Fitoterapi

Prof. Dr. İbrahim Şahin / Endokrinoloji ve Metabolizma BD, İnönü Üniversitesi

Günümüzde çok sık görülen obezite ve diyabet yaşam süresini ve kalitesini olumsuz etkileyen önemli halk sağlığı problemi olarak kabul edilmektedir. Gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeleri etkileyen her iki hastalığın tedavisinde de modern tıp henüz istenen noktada değildir. Özellikle obezite tedavisinde kullanılan ruhsatlı ilaçlar çok az sayıdadır, etkinlikleri sınırlıdır ve yan etkileri nedeniyle birçoğunun kullanımı yasaklanmaktadır. Bundan dolayı bitkisel kökenli ya da bitkisel kökenli olduğunu iddia edilen ürünler piyasada ve internet üzerinden satılmaktadır ve yaygın olarak kullanılmaktadır. Tam olarak kontrol edilemeyen ve tamamen bitkisel olduğu iddia edilen bu tür alternatif tıp ürünlere yaygın olarak anoreksik ve anksiyolitik etken maddelerin (ilaçların) yüksek dozlarda gizlice eklendiği, genelde sağlıksız koşullarda hazırlandıkları için mikrobiyolojik ve kimyasal kirlenme (örneğin ağır metaller) gözlemlendiği için bu ürünler insan sağlığını olumsuz etkileyebilmekte hatta ölüme yol açabilmektedir. Bizim bölümümüzün de katkıda bulunduğu hastanemizde yapılan ve literatürde bu alanda yapılan en kapsamlı çalışmada, piyasada bulunan bitkisel 11 zayıflama ürün analiz edildiğinde tüm ürünlere kimyasal etkenlerin eklendiği tespit edildi. Eklenen bu etken maddelerin bir kısmı yan etkileri nedeniyle daha önceden piyasadaki yasaklı ilaçlardan oluşmaktaydı. Bir kısmında da ayrıca ağır metal kontaminasyonu bulundu. Özetle incelenen tüm ürünler sağlıksızdı.

Diyabet hastalığının tedavisinde obeziteye göre modern tıpta daha iyi noktada olsak da, diyabet hastalığının kronik progresif bir hastalık olması ve gelişen komplikasyonlar hastaları alternatif ürünlere yöneltebilmektedir. Özellikle nefropatisi gelişen hastalarda ve nöropatik ağrısı olan hastalarda yaşam kalitesini düşmesi nedeniyle bu tür alternatif ürünlere eğilim artmaktadır. Bölümümüzde yapılan bir çalışmada diyabetik hastaların % 41'nin bitkisel ürünlerden kullandığı, nefropatisi olanlarda bu oranın % 60'lara kadar yükseldiği tespit edildi. Genelde zararsız olduğu düşünülen bu ürünleri kullanan hastalar kardiyak problemler, ciddi böbrek ve karaciğer yetmezliği tabloları ile karşımıza gelebilmektedir. Örneğin bölümümüzde takip edilen 50 yaşında erkek bir hastaya glisemik kontrolü kötü olduğu için insulin önerildi. Hasta bu tedaviyi kabul etmedi ve bilgimiz dışında yahudi baklası tozu (Lupines Polyphylus) kullanandı, 1 ay sonra akut karaciğer yetmezliği tablosu ile bölümümüze başvurdu. Hasta ancak yoğun bakımda ve serviste 1 aylık tedaviden sonra taburcu olabildi. Yahudi baklasını analiz ettiğimizde içinde karaciğere toksik olan quinolizidine alkaloidi 'Lupanine' tespit edildi.

Sonuç olarak hastalar tarafından tamamen bitkisel olduğunu düşünülerek yaygın olarak kullanılan bu ürünler; çoğu zaman içerdiği ve ya eklenen kimyasal etken maddeler ve hazırlanış şartları nedeniyle hasta sağlığına ciddi zararlar verebilmektedir. Bu konuda hasta ve toplumun bilinçlendirilmesi, yasal yaptırımların artırılması ve sıkı kontrol mekanizmalarının geliştirilmesi gerekmektedir.

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

SS-08

Ağrı ve Fitoterapi

Prof. Dr. Yüksel ERSOY, İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi, Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Anabilim Dalı

Özet

Geleneksel tıp uygulamalarının yanısıra mevcut alternatif tıp yöntemleri arasında; şifalı bitkilerin kullanımı, kaplıcalar, masaj tedavileri, müzikle tedavi, yoga, akupunktur, hacamat, sülükle tedavi, şifalı balıklarla tedavi, kupa tedavisi ve daha burada adını sayamadığımız mevcut birçok alternatif tıp yöntemleri çağın bilimsel araştırma teknikleri ile araştırılmayı, yeniden keşfedilmeyi, bilinmeyen yönlerinin açığa çıkarılması ve insanlığın hizmetine modern tıp kuralları çerçevesinde sunulmayı beklemektedir. Ne yazık ki, Üniversitelerimiz ve bilim adamlarımızın bu tıbbi uygulamalara soğuk bakmaları ve daha da ileri giderek bazen bunları yok saymaları, bu sahipsiz kalan alanın tıp konusunda eğitimsiz ve ticari amaçları ön planda olan kişilerin elinde kalmıştır. Burada hastalarımızın en önemli ve en sık rastlanan şikayeti olan ağrı üzerine şifalı bitkilerin kullanımına, özellikle de romatizmal eklem hastalıkları penceresinden değinilecektir. Ayrıca bu yöntemlerin istismarı hususu da oldukça önemli olup, konu bu açıdan da değerlendirilecektir.

SS-09

Malpraktis ve Tazminat

*Doç.Dr. Ali Yıldırım, Gaziosmanpaşa Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp A.D, Tokat, Türkiye

Özet

Hastalıkları iyileştirmenin insanüstü iyi (hayır) ve kötü (şer) kuvvetlerle anlatıldığı ilk çağlardan bu yana hekimlerin tıbbi uygulamaların tıbbi, hukuki, etik, sorumlulukları olduğu bilinmektedir. Imhoetep'in "corpus hermeticum" isimli kitabında "hastanın ödeme gücünün üstünde ücret istenmeyeceği MÖ (2006), Hammurabi Kanunları'nda ise cerrahların alacakları ücretler ve uygulamada hata yaptıklarında çarptırılacakları cezalar belirtilmektedir (MÖ 1700-1500). 228 maddelik Hammurabi kanunlarında bir doktor operatör bıçağı ile derin bir yarık açarsa ve hastayı öldürürse ya da bıçak ile bir tümörü açıp gözü çıkarırsa doktorun elleri kesilir (218 m), Bir doktor operatör bıçağı ile gözde bir tümörü açar ve gözünü kör ederse kölenin değerinin yarısını öder (220m) maddeleri yüzyıllar öncesi hekim sorumluluğu ile ilgili belgeler olarak görülmektedir.

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

Hızla ilerleyen bilimsel ve teknolojik alandaki gelişmelerin tıp bilimine olan olumlu etkisi ile hekimlik uygulamalarında inançsal ve doğüstü güçlerden yardım bekleyen anlayışın terk edilip, bilimsel esaslara dayanan sağlık hizmeti almaya ciddi katkılar sağlamıştır. Bununla birlikte son yıllarda hasta hakları ve bununla ilgili yasa ve yönetmenliklerin ön plana çıkması, hastanın hekimini, tedavisini seçme hakkı, aydınlatılması ve rızasının alınması hakkı, istediği gibi tedavi olmadığını düşündüğü her durumda bunu tıbbi uygulama hatası olarak algılamakta ve hareket etmektedir. Bu durum hukukun tıp bilimine müdahalesinin artmasına dünyada ve ülkemizde malpraktisin daha yoğun bir şekilde tartışılmasına neden olmaktadır.

Malpraktis sağlık hizmeti veren kişilerin bu görevi yerine getirirken kusurlu davranışta bulunmaları ile ortaya çıkan bir durumdur. Malpraktis Türk tabipleri birliği meslek etiği kuralları 13. maddesinde “bilgisizlik, deneyimsizlik ya da ilgisizlik nedeni ile bir hastanın zarar görmesi” hekimliğin kötü uygulanması olarak tanımlarken, Dünya Tabipleri Birliği’nin 1992 yılındaki 44. Genel Kurulu’nda “Hekimin tedavi sırasında standart uygulamayı yapmaması, beceri eksikliği veya hastaya tedavi vermemesi ile oluşan zarar” şeklinde tanımlanmıştır. Malpraktis olması için hukuka aykırılık, kusur, zarar ve kusur ile zarar arasında illiyet bağının olması gerekir. Ancak kusurun olması hekimin hukuki sorumluluğunu doğurur, kusur yoksa sorumlukta yoktur. Hastanın aydınlatılmış onamının alınmaması, fiili ehliyetinin olmaması, standart tıbbi tedavinin yapılmaması hukuka aykırılık oluşturan durumlar iken, kusur BK’da kast ve ihmâl olarak belirtilmiş olup yeni TCK’da kast, olası kast, taksir ve bilinçli taksir kavramlarıyla yer bulmuştur.

Malpraktis sonuçları itibarı ile hekimler açısından cezai, idari, mesleki ve hukuki sorumluluklar doğurmaktadır. Hekimlerin cezai sorumlulukları daha çok TCK 83,85 ve 89. maddeleri kapsamında değerlendirilirken, hukuki sorumluluğu genel olarak borçlar kanunumuzda hekimin sözleşmesel sorumluluğu (BK 96.mad.ve devamı) ve sözleşme dışı sorumluluğuna (haksız fiil sorumluluğu- BK 41, 55, 58 mad, vekaletsiz iş görme-BK410 ve devamı mad.) göre değerlendirilmektedir. Hekim ve sağlık personeli “yüksek özen borcu” nedeniyle “**en hafif kusur**”larından dahi “**tam sorumlu**”durlar. Tazminat hükmedilirken kusur oranlarına bakılmaz. Hastanın rızası, hatası ve acil durumlar tazminatta indirim konusu olabilmektedir. Hekimlerin mesleklerinin icrası sırasında yaptıkları kusurlarda oluşan zararlar maddi ve manevi zararlar olarak ortaya çıkmakta olup, bu durum özel hukukta tazminat davaları ile ikame edilmektedir. Tazminat kişinin şahıs veya malvarlığında iradesi dışı meydana gelen eksilmenin, sorumlu olan tarafından, eksilmenin giderilmesi için yerine getirilmesi gereken yaptırım olarak tanımlanmakta olup, bir başka ifadeyle zarar karşılığı ödenen para, ödencedir. Zararın ispat etmek BK.’nın 42. maddesi uyarınca hastaya (davacıya) düşer. Zararın kesin miktarı zarar görenin mahkemeye sunacağı belgeler ve bilirkişi incelemesi ile ortaya çıkacaktır. Zararın varlığının tartışmasız olduğu ancak, miktarının kanıtlanmadığı hallerde hakim takdiri geçerlidir. Hekimlerin hukuki sorumluluğunda anayasa'nın 40/3, 125/son, 129/5 maddeleri kapsamında “memurlar ve diğer kamu görevlilerinin yetkilerini kullanırken işledikleri kusurlardan doğan tazminat davaları, ancak rücu edilmek şartı ile idare aleyhine

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

açılacağı belirtilmektedir.” Ceza davalarında ise özel hastane ve serbest çalışan hekime doğrudan, kamuda çalışan hekime ise bir ön izin sonucu dava açılmaktadır.

Manevi zarar miktarının ispat edilmesi güç olması sebebiyle hakim takdir önemli olup, hakim gerekçelerini göstererek takdir hakkını kullanır. Konu ile ilgili çalışma sayısı yetersiz olmakla birlikte yapılan az sayıda çalışmada cerrahi bilimlerde olguların yoğunlaştığı, dahili bilimlerde ise bu yoğunlaşmanın çok daha düşük olduğu görülmektedir. Özellikle hekimler için risk taşıyan kadın doğum, cerrahi, ortopedi, acil servis gibi yüksek risk taşıyan alanlarda malpraktis iddiaları diğer ülkeler gibi ülkemizde de ileri derecede arttığı gözlenmekte olup ceza davalarının yanında yüksek miktarlarda maddi ve manevi tazminat davalarının açıldığı görülmektedir. Özellikle gelişmiş ülkelerde, manevi tazminatın tatmin duygusunun yanısıra caydırıcılık uyandıracak oranlarda olması açısından önemli olduğu görülmektedir.

Sonuç olarak; kişinin en doğal hakkı olan sağlık hakkına karşı olan farkındalığının artması, hasta haklarının yasa ve yönetmenlik ve tüzüklerle önem kazanması, gerekse sağlık hizmetlerinin geniş bir ekonomik güce ulaşması nedeni ile bu sektörden pay almak uğruna yapılan hatalı uygulamalar hekimin tıbbi uygulamaları sonucu ortaya çıkan hukuki sorumluluğu günümüzde giderek önem kazanmasına neden olmaktadır.

Malatya, 30 Ekim 2 Kasım 2013

**10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ
ULUSLARARASI KATILIMLI**

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

POSTER SUNULAR

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

PS -01

Darp ve Biber Gazına Maruz Kalmaya Bağlı Yaralanma: Bir Olgu Sunumu

Yrd. Doç. Dr. Taşkın ÖZDEŞ¹, Hacer Yaşar TEKE², Yrd. Doç. Dr. Bahadır KUMRAL³

¹ Abant İzzet Baysal Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp A.D, Bolu

² Adli Tıp Kurumu Ankara Grup Başkanlığı, Ankara

³ Namık Kemal Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp A.D, Tekirdağ

Özet

Göz Yaşartıcı Ajanlar; Klorastofenon (CN), O-Klorobenzliden Malonitril (CS), Kloroasetofenon (CN), Dibenzoxapin (CR) ve Kusturucu Ajanlar Arsin Grubu (DA, DM, DC) ve benzeri çok değişik kimyasallar içerirler. Açık havada kullanılması gereken, gösteri dağıtma amaçlı gaz veya aerosol olarak kullanılan duyu irritanlarıdır. Gözde ani yanma ve yaşarma, burun akması, aksırma, öksürme ve bulantı ve kusmaya neden olurlar. Bu nedenle göz yaşartıcı ajanlardır. CN elma çiçeği kokusunda iken CS biber kokusunda olduğundan biber gazı adı ile de anılmaktadırlar. Genellikle temasın kesilmesinden 30 dk. içinde semptomlar kaybolur. Gözlerde ve mukoz zarlarda etkisi 24 saat sürer. Yüzüne sert bir cisimle vurulmaya bağlı darp ve biber gazına maruz kalma nedeniyle erişkin erkek olgunun muayenesi yapılmıştır. İlk muayenede yüzünde yaralar, burunda parçalı kırık tespit edilmiştir. Göz muayenesinde görme keskinliği sağ tarafta 4/10 solda 10/10 olup sağ üst ve alt kapakta ödem, ekimoz, subkonjoktival kanama retina dekolmanı saptanmıştır. İki gün sonra sağ göze pars plana vitrektomi+endolaser+ağır silikon operasyonu uygulanmıştır. Biber gazı; özellikle mukozaları (örneğin konjoktiva) irrite eden, gözyaşını artırıcı, belli şartlarda (sıcak ve nemli ortamlarda) yakıcı özellik kazanan, uzun süreli ve yüksek doza maruziyetlerde körlük, glokom ve kişide mevcut olan hastalıklar ile birlikte nadiren ölüme yol açabilen, aerosol (gaz) şeklinde kullanılan kimyasal kitle kontrol ajanlarıdır. Bir kişinin hem travma hem de biber gazına maruz kalması durumunda ortaya çıkabilecek adli tıbbi sorunlara dikkat çekmek için bu olguyu sunmayı amaçladık.

PS-02

Adli Rapor Düzenlemede Önemli Bir Sorun; Okunaksız El Yazısıyla Düzenlenen Ön Raporlar

Kenan Karbeyaz¹, Harun Akkaya², Beyza Urazel³, Mehmet Ali Kökçüoğlu³

¹Eskişehir Adli Tıp Şube Müdürlüğü, Eskişehir

²Adli Tıp Kurumu, İstanbul

³Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp AD, Eskişehir

Özet

Bu çalışmada, hastanelerin acil servislerinde düzenlenen okunaksız el yazısına sahip ön raporlar nedeniyle kati rapor düzenlenmesinde yaşanan sıkıntıların paylaşılması ve çözüm önerileri sunulması amaçlanmıştır. Bu amaçla 01.06.2011 ile 01.06.2012 tarihleri arasında Eskişehir ili, ilçeleri ve çevre yerleşim birimlerindeki adli makamlarca tarafımızdan kati raporları istenilen ve öncesinde acil servislerde adli raporu düzenlenmiş 6.404 adli olgu

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

çalışma kapsamında değerlendirildi. 1 yıllık dönemde şubemizde 232 olguda, ön rapor okunaksız olduğu için kati rapor düzenlenememiştir. Bu olgularda, ön raporu düzenleyen sağlık kuruluşlarından okunaklı rapor istenilmiştir. Ancak 14 olguda ön raporu düzenleyen hekimin kendi yazısını okuyamadığı görülmüştür. Adli tıp şube müdürlüğüne şahıs başvurduğunda olayın üzerinden zaman geçtiğinden ön rapor önem arz etmektedir. Şahıs hakkında düzenlenen tıbbi belgelerin okunaksız ve yetersiz olduğunda kati rapor düzenlemek imkansız hale gelebilmektedir.

PS-03

Malpraktis Kavramı İle İlgili İstatistiksel Çalışmalar

*T. Y. Arslan, *S. Sevinç, *F. Demir, *B. Diken, * Ü.N. Gündoğmuş

*Adli Tıp Kurumu, İstanbul, Türkiye

Özet

Gün geçtikçe önemi artan malpraktis kavramı ile ilgili istatistiksel çalışmalar yetersiz ve oluşturduğu farkındalık kısıtlıdır. Bu verilerin bilinmesi hekimlerin branş seçimlerinde ve otoritenin önleyici tedbir politikalarında yön verici olacaktır. Ülkemizdeki ve batılı toplumlardaki verilerin karşılaştırılması sağlık sistemimiz ve toplum yapımız hakkında bilgi verebilir. Çalışmamızda var olan kısıtlı verinin en kolay biçimde önemli yönleriyle meslektaşlarımıza sunumu amaçlanmaktadır. Retrospektif çalışmalara güncel arşiv ve veritabanı aramalarıyla ulaşılmıştır. Ülkemizdeki konuyla ilgili yayın ve tezler incelenerek gerekli veriler temin edilmiştir. İngiltere’de hekimlerin %7,4 ünün malpraktis suçlamasıyla yargılandığı bunlardan %1,6 sının tazminat ödemeye mahkum edildiği davaların %78’inin beraat ile sonuçlandığı saptandı. Kariyerleri boyunca suçlanma oranları İngiltere’de %12, Avustralya’da %21, ABD’de %38,9 saptanmıştır. ABD’de yapılan 3 ayrı çalışmada, aile hekimlerinin malpraktis iddiasıyla suçlanma oranları sırasıyla %8.3, %5.8, %8,7 bulunmuştur. Kariyerleri boyunca suçlanma oranları İngiltere’de %12, Avustralya’da %21, ABD’de %38,9 saptanmıştır. İngiltere’de ödenen ortalama tazminat tutarı 274,887\$, ABD’de 317,447\$, Avusturalya’da verilen cezaların %15’inin 250,000\$ ve üstünde tutarlar olduğu belirtilmiştir. Ülkemizde malpraktis olgularıyla ilgili epidemiyolojik çalışmalar yetersiz düzeydedir. Kadın doğum uzmanları ülkemizde, batılı toplumlara göre daha fazla malpraktis iddiasıyla suçlanmaktadır. Batılı toplumlarda aile hekimleri ülkemize göre daha fazla dava edilmektedir. Bu durum aile hekimliği sisteminin ülkemizde yeni olmasına bağlanabilir. İtalya ve ülkemizdeki malpraktislerin branşlara göre dağılımı benzerlik göstermektedir. Çalışmalar sonucunda ortaya konan istatistiksel veriler birbirleriyle paralellik göstermemektedir bu durum yanlış pozitif değerlerin çokluğuna bağlanmaktadır.

PS-04

Samsun İlinde Köpek (*Canis lupus familiaris* L.) Karkasının Çürüme Evrelerinin ve Adli Açından Önemli Olan Diptera Türlerinin Mevsimsel Dağılımının Belirlenmesi

Meltem Kökdener¹

¹Samsun Sağlık Yüksekokulu, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Samsun, Türkiye

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

Özet

İnsan veya diğer canlıların cesetleri, böcekler için oldukça önemli bir besin kaynağıdır. Böcekler ölümden çok kısa bir süre sonra ceset üzerinde birikmeye başlarlar, böceklerin ceset üzerindeki kolonizasyonu tahmin edilebilir bir düzen içinde gerçekleşir. Diptera takımına ait türler genellikle çürümenin başlangıç evresini tercih ederler Çürüme süreci boyunca, cesette meydana gelen değişiklikler ceseti bazı türler için daha çekici hale getirirken, diğer bazıları için de daha az çekici hale getirir. Bu çalışmada 2009-2010 yılları arasında Samsun ilinde 3 farklı alanda köpek karkasları model olarak kullanılıp, çürüme evrelerinin incelenmesi ve böcek türlerinin mevsimsel dağılımlarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu nedenle bir yıl boyunca çalışma alanlarına bırakılan 12 köpek karkası üzerinden Diptera takımına ait örnekler toplanmış ve tür teşhisleri yapılmıştır. Köpek karkasının beş çürüme evresi geçirdiği (taze, şişme, aktif çürüme, ileri çürüme, kuruma evreleri) görülmüştür. Çürümenin ilk aşamalarında Diptera takımına ait türlerin baskın olduğu görülmüş ve çürüme aşamalarına ve mevsimlere göre değişen göre değişen, 9 Diptera takımına ait sinek türü tespit edilmiştir. Bu türler *Calliphora vomitoria*, *Calliphora vicina*, *Chrysomya albiceps*, *Lucilla sericata*, *Sarcophaga argyrostoma*, *Fannia scalaris*, *Fannia canicularis*, *Fannia manicata*, *Hellomyzidae ssp.* Tür çeşitliğinin en bol ilkbahar ve sonbahar mevsimlerinde olduğu görülmüştür. Yaptığımız çalışma sonucunda *Sarcophaga argyrostoma* her üç çalışma alanında sadece yaz mevsiminde, *Chrysomya albiceps* her üç çalışma alanında yaz mevsimi ve sonbahar mevsiminde görülmüştür. *Fannia scalaris*, *Fannia canicularis*, *Fannia manicata*, *Hellomyzidae ssp.* türleri sadece Atakum bölgesinde kış mevsiminde görülmüştür. *Calliphora vicina* ve *Calliphora vomitoria* hava sıcaklığı düştüğü zaman her üç çalışma alanında görülmeye başlanmakta ve ilkbahar sonuna kadar karkas üzerinde görülmeye devam etmektedir.

Anahtar Kelime: Adli Bilimler, Adli Entomoloji, Böcekler, Fauna, Köpek Ceseti, Samsun

1. Giriş

Çürüme süreci organik maddenin doğaya dönebilmesi için gerekli bir süreçtir. İnsan veya diğer canlıların öldükten sonra, çürümeye başlarlar ve böcekler için oldukça önemli bir besin kaynağı haline gelirler (Koçarek, 2003). Böcekler ölümden sonra genelde bedene gelen ilk organizmalardır, çürüme evresine bağlı olarak ceset üzerinden belirli bir süksiyon çerçevesinde beslenmeye başlarlar (Wolff ve ark., 2001) ve tahmin edilebilir bir düzenle kolonileşirler (Anderson, 2001). Örneğin; et sinekleri ilk kolonizerlerdir bu gruptan olan Calliphoridae ve Sarcophagidae ailesine ait türler çürümenin başlangıç evresini tercih ederler ve koku yüzünden büyük mesafeler katederler (Erzinclioglu, 1996).

Böceklerin süksiyon verileri ölüm zamanının belirlenmesinde kullanılabilir (Anderson ve VanLaerhoven, 1996). Ceset üzerindeki böcek süksiyon verileri coğrafik bölgeye, ısı, nem, ölüm şekli, cesetin büyüklüğü gibi çok sayıda faktöre göre değişir (Horenstein ve ark., 2010; Horenstein ve Linhares, 2011). Çürüme süreci boyunca, cesette meydana gelen değişiklikler ceseti bazı türler için daha çekici hale getirirken, diğer bazıları için de daha az çekici hale getirir (Smith, 1986; Horenstein ve Linhares, 2011). Ölümden sonra ceset üzerinde iki temel böcek grubu vardır; sinekler ve kınkanatlılar (Castner, 2001; Kulshrestha ve Satpathy, 2001). Diptera takımına ait türler genellikle çürümenin başlangıç evresini tercih ederler.

Bu çalışmada Samsun ilinde Diptera faunasının mevsimsel dağılımlarının belirlenmesi ve sistematik yönden incelenmesi amaçlanmıştır

2. Materyal Metod

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

2.1. Saha Çalışması

Çalışma Haziran 2009-Haziran 2010 tarihleri arasında Samsun il merkezinde seçilen 3 alanda gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın gerçekleştiği arazi seçimi yapılırken alanların birbirinden farklı coğrafik konuma sahip olmasına dikkat edilmiştir.

Çalışma alanlarının ilki Samsun ilinin Taflan ilçesinde, şehir merkezine 40 km mesafede ve deniz seviyesinde bir alandadır (denize 300 m mesafededir). Çalışma alanının bitki örtüsüne baktığımızda: Salix alba (söğüt) ve Populus canadensis moench (kavak) ağaçları, yabancı otlar ve çalılıklar baskın durumdadır, çevre arazilerde hayvan yetiştiriciliği yapılmakta ve seralar bulunmaktadır. İkinci çalışma alanı olarak, şehir merkezine 18 km mesafede, denizden yaklaşık 70 metre yükseklikte ve deniz kenarına 4 km uzaklıkta olan bölgenin kuzey ve güneyi engebeli olup çalılar ve Pinus nigra (çam ağacı) kaplıdır, çevre arazilerde at haraları bulunmakta ve tarım alanı olarak kullanılmaktadır. Üçüncü çalışma alanımız şehir merkezindedir, çalışma alanının koordinatları 41° 16. 2' K 36°17' Çalışma alanı deniz kenarına yaklaşık 3 km uzaklıkta, etrafında çalılıklar ve tarımsal alanlar vardır.

Çalışmada insan modeli olarak, her biri 25-40 kg ağırlıkta olan 12 adet köpek cesedi kullanılmıştır. Çalışmada kullanılan cesetler doğal nedenlerle ölmüş olan köpeklerdir ve belediyeden temin edilmiştir. Çalışma alanlarına, 90x90x130 cm ebadında kenarları ahşaptan yapılmış, 1'er adet kafes yerleştirilmiştir. Yabancı ve kemirici hayvanların, deneklere zarar vermesini engellemek için, kafeslerin etrafı, 2.0x2.0 cm'lik delikleri olan metal telle çevrilmiştir. Her kafese birer adet köpek ceseti yerleştirilmiştir. Örnekler alınırken böceklerin gelişim aşamaları dikkate alınarak (larva, pupa ve ergin gibi) örnekleme yapılmıştır. Çalışma alanına yaz ve sonbahar aylarında; her gün, kış ve ilkbahar aylarında ise çürüme yavaş olduğu için haftada üç kez, böcek aktivitesinin yüksek olduğu öğlen saatlerinde çalışma alanına gidilerek örnekler alınmıştır. Her arazi uygulamasında, cesette meydana gelen değişiklikler fotoğraflanmış ve saat tarih olarak kayıt edilmiştir. Çalışma süresince bölgenin hava sıcaklığı ve nem oranına ait verilerinin bir kısmı devlet meteoroloji istasyon'undan alınmıştır

2.2 Laboratuvar Çalışması

Böcek türlerinin tanımlanmasında genellikle erişkin ve larva evrelerinden yararlanılmıştır. Çalışma alanından erişkin sinekler ve böcekler öldürme kaplarında öldürüldükten sonra iğnelenip saklanmış ve tayin anahtarları yardımıyla teşhis edilmiştir. Köpek cesetlerinden alınan larvaların yarısı öldürülüp saklanmış, diğer yarısından erişkin yetiştirilmiştir. Böylece larva evresinde tanımlanmayan türler erişkin evrede tanımlanmaya çalışılmıştır.

3. Bulgular

Çalışma süresi boyunca bulguları daha kolay inceleyebilmek amacı ile çalışma; ilkbahar, yaz, sonbahar ve kış deneyleri olmak üzere dört kısma ayrılmıştır. Her deney döneminde 3 farklı araziye toplam 12 adet köpek ceseti konulmuştur. Çalışma boyunca ortalama günlük sıcaklık ve nem değerleri kaydedilmiştir. Çalışmada, cesetlerde taze evre, şişme evresi, aktif çürüme evresi, ileri çürüme evresi ve kuruma evresi olmak üzere beş evre gözlenmiştir

Çürüme evrelerinin süresi hava sıcaklığına ve nem oranına bağlı olarak değişmiştir. Hava sıcaklığının ortalama 20 °C 'nin üstünde olduğu Haziran, Temmuz ve Ağustos aylarında taze evrenin cesetin çalışma alanına bırakıldığı gün sona erdiği hatta birkaç saat sürdüğü tespit edilmiştir. Hava sıcaklığının azaldığı aralık, Ocak ve Şubat aylarında ise bu sürenin 4-5 gün arasında değiştiği belirlenmiştir. Şişme evresinin sıcaklığın yüksek olduğu yaz deneyleri

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

sırasında 1-2 güne kadar düştüğü, sıcaklık ortalamalarının düştüğü kış deneyleri sırasında 5-10 gün sürdüğü görülmüştür. Aktif çürüme evresi, yaz mevsiminde 5-9 gün, kış mevsiminde 30-35 gün sürmüştür. İç organlarının macunlaşmaya başladığı evre olan ilerlemiş çürüme evresinin yaz mevsiminde 10-20 gün, kış mevsiminde yaklaşık 20-45 gün sürdüğü tespit edilmiştir. Kuruma evresi cesedin çalışma alanına bırakılmasından sonra yaz aylarında en erken 20-40 gün sonra, kış mevsiminde ise bu sürenin 60-90 gün sonra başladığı tespit edilmiştir.

Yaz deneyleri kapsamında köpek, çalışma alanına 18 Temmuz 2009 tarihinde. Her üç çalışma alanında *Chrysomya albiceps*, *Sarcophaga argyrostoma* türleri görülmüştür. Her iki türde taze evreden ileri çürüme evresinin ortalarına kadar ceset üzerinde görülmüştür. Bu türlere ilaveten Atakum bölgesinde *Lucilia sericata* görülmüştür.

Sonbahar deneyleri kapsamında her üç çalışma alanında *Chrysomya albiceps* türü taze evreden ileri çürüme evresinin ortalarına kadar ceset üzerinde görülmüştür. *Lucilia sericata* şişme, aktif, ileri çürüme evreleri boyunca sadece Taflan bölgesinde görülmüştür. Ayrıca Şehir merkezinde ve Atakum bölgesinde taze, şişme ve ileri çürüme evreleri boyunca *Calliphora vicina* ve *Calliphora vomitera* görülmüştür. Kış mevsimi deneyleri kapsamında köpek, çalışma alanına 22 Kasım 2009 tarihinde bırakılmıştır.

Kış mevsiminde her üç çalışma alanında *Calliphora vicina* taze evreden ileri çürüme evresine kadar ve *Calliphora vomitera* aktif çürüme evresinden ileri çürüme evresine kadar görülmüştür. Bu türlere ilaveten Atakum bölgesinde Fanniidae familyasından *Fannia scalaris*, *Fannia manicata*, *Fannia canicularis* ve Hellomyzidae *Hellomyzidae ssp* türleri aktif çürüme evreleri boyunca sadece görülmüştür. İlkbahar mevsimi deneyleri kapsamında köpek, çalışma alanına 24 Mart 2010 tarihinde bırakılmıştır. İlkbahar mevsiminde her üç çalışma alanında *Calliphora vicina* taze evreden ileri çürüme evresine kadar ve *Calliphora vomitera* şişme evresinden ileri çürüme evresine kadar görülmüştür. Aktif çürüme evresinin sonu ileri çürüme evresinin başında her üç alanda *Chrysomya albiceps* türü görülmeye başlar.

4. Tartışma ve Sonuç

Çürüme evrelerinin süresi mevsimlere bağlı olarak değişmektedir (Amendt. ve ark., 2004). Yaptığımız çalışmalarda çürüme evrelerinin yaza doğru kısalmakta olduğu, sonbaharda ise yeniden uzamaya başladığı görülmüştür. Kriminal entomolojide yararlanılan sineklerin ve böceklerin cesetteki kolonizasyonu, mevsimlere bağlı olarak belli sırada gerçekleşmektedir (Hall, 2001; Lee ve Marzuki., 1993). Bu düzen çerçevesinde cesede gelen ilk böcekler Diptera takımına ait türlerdir (Amendt ve ark., 2004, Hall, 2001). Bu böcek türlerinin bir düzen çerçevesinde cesede geldiği, ayrıca tüm mevsimler boyunca ceset üzerine gelen ilk böcek grupların Calliphoridae familyasına ait türler (Diptera takımı) olduğu görülmüştür. Yaz mevsiminde bu sineklere ilaveten *Sarcophaga argyrostoma* familyasına ait türler görülmüştür. *Lucilia sericata* daha çok hayvan dışkılarını tercih etmektedir. Bu tür yaz mevsiminde Atakum bölgesinde ve sonbahar mevsiminde Taflan bölgesinde görülmüştür.

Yaptığımız çalışma sonucu tespit ettiğimiz türlerden *Chrysomya albiceps* yaz mevsimi başından sonbahar mevsimi sonuna kadar görülen en yoğun türdür. Hava ısısının iyice düştüğü kış mevsiminde bu tür görülmemektedir. *Calliphora vicina* ve *Calliphora vomitoria* hava sıcaklığı düştüğü zaman görülmeye başlanmakta ve mayıs ayına kadar görülmektedir. Yaptığımız kış mevsimi deneylerinde en bol bulunan tür *Calliphora vicina* ve *Calliphora vomitoria* dır. *Calliphora vomitoria* ve *Calliphora vicina*'nin soğuk seven türlerden olduğu için hava sıcaklıklarının yüksek olduğu yaz aylarında ceset üzerinde görülmemiştir.

**10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ
ULUSLARARASI KATILIMLI**

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

5. Kaynaklar

Amendt, J., Krettek, R., Zehner, R. (2004) Forensic entomology, *Naturwissenschaften.*, 91: 51– 65.

Anderson, G. S. (2001) *Succession on carrion and its relationship to determining time of death*, Forensic entomology: The utility of arthropods in legal investigations (J. H. Byrd, J. L. Castner, eds), 2rd ed., Vol 3 pp. 143- 175, CRC Press, Boca Raton FL.

Anderson, G. S., Van Laerhoven, S. L. (1996) Initial studies on insect succession on carrion in southwestern British Columbia, *J. Forensic Sci.*, 41: 617- 625.

Byrd, J.H., Castner, J.L. (2001). Forensic Entomology- The utility of arthropods in legal Investigation. pp. 66-67 CRC Press, Boca Raton, USA.

Erzinclioglu, Y. Z. (1996) Blowflies: Naturalists' Handbook, pp. 71, Richmond Publishing, Slough, UK.

Hall, R. D. (2001) *Introduction, Perceptions and Status of Forensic Entomology*, Forensic Entomology: The Utility of Arthropods in Legal Investigations (J. H. Byrd, J. L. Castner, Eds), 3rd ed., Vol 1., pp. 1- 12, CRC Press, Boca Raton.

Horenstein, M. B., Linhares, A. X., de Ferradas, B. R., Garcia, D. (2010) Decomposition and dipteran succession in pig carrion in central Argentina: ecological aspects and their importance in forensic science, *Medical and Veterinary Entomology.*, 24, 16–25

Horenstein, M. B., Linhares, A. X. (2011). Seasonal composition and temporal succession of necrophagous and predator beetles on pig carrion in central Argentina, *Medical and Veterinary Entomology.*, 25, 395–401

Kočárek, P. (2003) Decomposition and Coleoptera succession on exposed carrion of small mammal in Opava, the Czech Republic, *Eur. J. Soil. Biol.*, 39: 31-45

Kulshrestha, P., Satpathy, D.K. (2001). Use of beetles in forensic entomology, *Forensic Science International.*, 120: 15-17.

Lee, H. L., Marzuki, T. M. (1993) Preliminary observations of the occurrence of arthropods on carrion and its application to forensic entomology in Malaysia, *Tropical Biomedicine.*, 10: 5-8

Smith, K. G. V. (1986) *A Manual of Forensic Entomology.*, British Museum of Natural History, Cornell University Press, London

Wolff, M., Uribe, A., Ortiz, A. (2001) A preliminary study of forensic entomology in Medellin Colombia, *Forensic Science International.*, 120: 53- 59.

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

PS-05

Sezaryen Sonrası Pulmoner Tromboemboli: Bir Olgu Sunumu

Dr. Uğur Çom, Dr. Muhammet Demir, Dr. Ziyaettin Erdem,
Dr. Deniz Oğuzhan Melez, Dr. İpek Esen Melez

Özet

Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) maternal mortaliteyi (anne ölümünü) tanımlarken, bir kadının gebelik sürecinde veya gebeliğinin sonlanmasından sonraki 42 gün içerisinde, gebeliğin süresi ve lokalizasyonu ne olursa olsun, gebelik sürecine bağlı ya da gebeliğin ağırlaştırdığı nedenlerle, ancak kaza veya zorlamalı bir olayla ilişkili olmayan şekilde ölmesi olarak tanımlamıştır. Gebeliğin sonlanmasından sonraki 42 gün ile 1 yıl arasında gerçekleşen anne ölümlerini geç anne ölümü; ölüm nedenine bakılmaksızın gebelik süresince veya gebeliğin sonlanmasından sonraki 42 gün içerisinde meydana gelen ölümleri ise gebelik ile ilişkili ölüm (pregnancy-related death) olarak tanımlamıştır. Pulmoner tromboembolizm (PTE) akciğer parankimine kan sağlayan pulmoner arterin trombus ile ani olarak tıkanması sonucu meydana gelen klinik tablodur. PTE, çoğunlukla alt ekstremitelerde ve derin proksimal venlerden kaynaklanan trombozun akciğere gitmesi ile oluşur. PTE için peripartum dönem düşük riskli grupta yer alır. Peripartum dönemde PTE riskini annenin ileri yaşta olması, obez olması (vücut kütle indeksi>30), preeklampsi, multiparite, trombofili, sigara öyküsünün olması, diyabetik olması, siyah ırk ve anemik olması artırır. Özellikle acil sezaryen doğumlarda bu risk 3-6 kat artar. Çalışmamızda sezaryen sonrası meydana gelebilecek olan komplikasyonlar arasında görülen PTE kaynaklı bir ölüm olgusu üzerinden, doğum sonrası klinik takibin önemi ve yapılan otopsi işleminde dikkat edilmesi gereken hususların neler olduğunun tartışılması amaçlanmıştır.

PS -06

Kış Mevsiminde Hava Sıcaklığının Böcek Süksesyonuna ve Gelişim Hızına Etkisi

Meltem Kökdener¹

¹Samsun Sağlık Yüksekokulu, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Samsun, Türkiye

Özet

Ölümden sonra cesete ulaşan ilk organizmalar genellikle böceklerdir. Her çürüme evresi farklı arthropod grupları tarafından çekici bulunur. Çürüme süreci boyunca, leşte meydana gelen değişiklikler sonucunda yayılan kokular, bazı leş sinekleri için leşi daha çekici hale getirirken, bazıları için de daha az çekici hale getirir. Çürümenin bu doğal süreci boyunca farklı tip böcekler kronolojik olarak ceset üzerinde birikmeye başlar. Böcek faunası dünyanın farklı bölgelerinde ve hatta aynı ülke içerisindeki farklı illerde bile değişiklik gösterir. Sıcaklık, mevsim ve habitat tipi bir coğrafik alanı tanımlar ve bu faktörler coğrafik alan içerisindeki böcekler için etki eder. Bu çalışma hava sıcaklığının böcek süksesyonunu ve böcek gelişim hızına etkisini göstermek amacıyla yapılmıştır. Çalışma Aralık 2010 ile Nisan 2011 tarihleri arasında Samsun ilinde seçilen üç bölgede gerçekleştirilmiştir. Çalışma esnasında insan modeli olarak 6 tane köpek karkası kullanılmıştır. Aralık ayında günlük ortalama sıcaklığın

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

13. 2 °C, nemin ise ortalama % 61. 0 oranında; ocak ayında günlük ortalama sıcaklığın 9.7 °C, nemin ise ortalama % 61.6 oranında; şubat ayında günlük ortalama sıcaklığın 9. 8 °C, nemin ise ortalama % 69. 0 oranında olduğu görülmüştür. Atakum bölgesinde 4 çürüme evresi, şehir merkezi ve Taflan bölgesinde ise beş çürüme evresi görülmüştür. Köpek çalışma alanına konduktan 87 gün sonra kuruma evresine geçmiştir. Her üç çalışma alanında Diptera takımından *Calliphora vomitoria*, *Calliphora vicina* görülmüştür. Atakum bölgesinde bu türlere ilaveten *Fannia scalaris*, *Fannia canicularis*, *Fannia manicata*, *Hellomyzidae ssp.* görülmüştür. Kış mevsiminde sadece şehir merkezinde tek bir Coloeptera türü görülürken, Taflan bölgesi ve Atakum bölgesinde hiçbir Coloeptera türü görülmemiştir. Hava sıcaklığının iyice düştüğü kış mevsiminde çürüme evrelerinin süreleri uzadığı ve tür çeşitliliği oldukça azaldığı görülmüştür. Tür çeşitliliği en fazla Atakum bölgesinde görülmüştür.

Anahtar Kelime: Adli Entomoloji, Böcekler, Süksesyon, Samsun

1. Giriş

Ölümden sonra cesete ulaşan ilk organizmalar genellikle böceklerdir (Smith, 1986; Anderson, 2001). Cesetin çürüme evresi boyunca fiziksel, biyolojik, kimyasal değişimler görülür ve bir dizi çürüme periyotlarından geçilir (Coe ve Curan, 1980; Henssge, 1995; Centeno, 2002). Her çürüme evresi farklı arthropod grupları tarafından çekici bulunur (Smith, 1986; Anderson, 2001). Çürümenin bu doğal süreci boyunca farklı tip böcekler kronolojik olarak ceset üzerinde birikmeye başlar (Vanden, 1976; Higley ve Haskell, 2001; Michaud ve Moreau, 2009).

Çürümenin basit düzeninin tahmin edilebilir olmasına rağmen, çürüme evrelerinin uzunluğu ve tür çeşitliliği coğrafik bölge, mevsim, habitat, meteorolojik koşullar gibi çevresel faktörlere göre değişiklik göstermektedir (Goff, 1991; Anderson, 2001). Böcek faunası dünyanın farklı bölgelerinde ve hatta aynı ülke içerisindeki farklı illerde bile değişiklik gösterir. Sıcaklık, mevsim ve habitat tipi bir coğrafik alanı tanımlar ve bu faktörler coğrafik alan içerisindeki böcekler etki eder (Anderson., 2001). Isı böceğin gelişim hızını ve metabolik hızını etkiler (Carvalho ve ark., 2000; Plessis ve Walt 2004; Erzinclioglu, 1996). Her böceğin kendisine özgü bir gelişim hızı vardır ve bu hız sıcaklık ve nem gibi etkenlerle göre değişiklik göstermektedir (Wolff ve ark., 2001). Böcek gelişim hızı artınca çürümede hızlanır. Çevre ısısı larval gelişimini etkileyen temel faktördür. Sineklerin yaşam siklusunu devam ettirmeleri için belli sıcaklık değerinde bulunmaları gerekir, bu değerlerin dışında gelişim görülmez veya çok yavaştır (Plessis ve Walt., 2004). Bu çalışma Samsun ilinde hava sıcaklığının böcek süksesyonunu ve böcek gelişim hızına etkisini göstermek amacıyla yapılmıştır.

2. Materyal Metod

Çalışma aralık 2010 ile nisan 2011 tarihleri arasında Samsun ilinde seçilen üç bölgede gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın gerçekleştirildiği arazi seçimi yapılırken alanların birbirinden farklı coğrafik konuma sahip olmasına dikkat edilmiştir. Seçilen bölgelere kapanlar kurulmuştur, kurulan kapanların çevreye rahatsızlık vermemesine, insanlar ve diğer hayvanlar tarafından bozulmamasına özen gösterilmiştir. Çalışma alanlarının ilki Samsunun ilinin Taflan ilçesinde, şehir merkezine 40 km mesafede ve deniz seviyesinde bir alandadır (denize 300 m mesafededir). İkinci çalışma alanı olarak, şehir merkezine 18 km mesafede, denizden yaklaşık 70 metre yükseklikte ve deniz kenarına 4 km uzaklıktadır. Üçüncü çalışma alanımız şehir merkezidir.

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

Çalışma esnasında insan modeli olarak 6 tane köpek karkası kullanılmıştır. Çalışmada kullanılan cesetler doğal nedenlerle ölmüş olan köpeklerdir ve belediyeden temin edilmiştir. Çalışma alanlarına, 90x90x130 cm ebadında kenarları ahşaptan yapılmış, 1'er adet kafes yerleştirilmiştir. Yabani ve kemirici hayvanların, deneklere zarar vermesini engellemek için, kafeslerin etrafı, 2.0x2.0 cm'lik delikleri olan metal telle çevrilmiştir. Her kafese birer adet köpek ceseti yerleştirilmiştir. Örnekler alırken böceklerin gelişim aşamaları dikkate alınarak (larva, pupa ve ergin gibi) örnekleme yapılmıştır. Çalışma alanına yaz ve sonbahar aylarında; her gün, kış ve ilkbahar aylarında ise çürüme yavaş olduğu için haftada üç kez, böcek aktivitesinin yüksek olduğu öğlen saatlerinde çalışma alanına gidilerek örnekler alınmıştır. Her arazi uygulamasında, cesette meydana gelen değişiklikler fotoğraflanmış ve saat tarih olarak kayıt edilmiştir. Çalışma süresince bölgenin hava sıcaklığı ve nem oranına ait verilerinin bir kısmı devlet meteoroloji istasyon'undan alınmıştır. Deney alanına gitme sıklığı 1 haftada iki kere gidilmiştir. Çalışmalar genellikle gün içinde sıcaklığın en fazla ve böceklerin en aktif olduğu öğlen saatlerinde yapılmıştır.

2.2 Laboratuvar Çalışması

Böcek türlerinin tanımlanmasında genellikle erişkin ve larva evrelerinden yararlanılmıştır. Çalışma alanından erişkin sinekler ve böcekler öldürme kaplarında öldürüldükten sonra iğnelenip saklanmış ve tayin anahtarları yardımıyla teşhis edilmiştir. Köpek cesetlerinden alınan larvaların yarısı öldürülüp saklanmış, diğer yarısından erişkin yetiştirilmiştir. Böylece larva evresinde tanımlanmayan türler erişkin evrede tanımlanmaya çalışılmıştır.

3. Bulgular

3.1. Kış Mevsimi Süksesyon Deneyleri

Kış mevsimi deneyleri kapsamında köpek, çalışma alanına 1 Aralık 2010 ve 5 Ocak 2011 tarihlerinde bırakılmıştır.

3.2. Samsun İli Kış Mevsimi Sıcaklık ve Nem Bulguları

Aralık ayında günlük ortalama sıcaklığın 13.2 °C, nemin ise ortalama % 61.0 oranında; ocak ayında günlük ortalama sıcaklığın 9.7 °C, nemin ise ortalama % 61.6 oranında; şubat ayında günlük ortalama sıcaklığın 9.8 °C, nemin ise ortalama % 69.0 oranında olduğu görülmüştür. Kış mevsimi boyunca sıcaklık ortalaması 9.8 °C nemin ise %67.4 oranında olduğu görülmüştür. Köpeğin alana bırakıldığı gün hava sıcaklığı 10.7 °C ve nem % 65.3 olduğu görülmüştür.

Kış mevsimi boyunca çürüme evrelerinin süreleri şöyledir: taze evre 5, şişme evresi 7, aktif çürüme 30, ileri çürüme 45 gün sürmüştür. Karkas çalışma alanına konduktan 87 gün sonra kuruma evresine geçmiştir. Şehir merkezi ve Taflan bölgesine konan karkaslar kuruma evresine kadar çürümeye devam ederken Atakum bölgesine konan karkas aktif çürüme evresinde kalmıştır. Samsun ilinde kış mevsimi boyunca her üç bölgede taze evreden itibaren *Calliphora vicina* türü görülmüştür. Aktif çürüme evresine gelindiğinde bu türe ilaveten *Calliphora vomitera* türü görülmeye başlamıştır. *Calliphora vomitera* yoğunluk olarak *Calliphora vicina* dan daha azdır. Bu iki tür en yoğun aktif çürüme evresinde görülmüştür, ileri çürüme evresinde tür yoğunlukları azalmıştır. Bu türlere ilaveten Staphylinidae familyasından *Creophilus maxillosus* türü aktif çürüme evresi boyunca sadece Şehir merkezinde görülmüş, Atakum bölgesi ve Taflan bölgesinde kış mevsiminde hiçbir

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

Coloeptera türü görülmemiştir. Fanniidae familyasından *Fannia scalaris*, *Fannia manicata*, *Fannia canicularis* ve Hellomyzidae *Hellomyzidae ssp* türleri aktif çürüme evreleri boyunca sadece Atakum bölgesinde görülmüştür.

4. Tartışma ve Sonuç

Sıcaklık ve nem, böcek aktivitesini, gelişim hızını ve yumurtlamalarını etkileyen önemli faktördür (Anderson ve Carvenka, 2001; Smith, 1986).

Yaptığımız çalışmada kış mevsiminde çürüme sürelerinin oldukça uzadığı ve karkasın çalışma alanına konulduktan 87 gün sonra kuruma evresine geçtiği görülmüştür. Kökdenerin Samsun ilinde üç farklı alanda 2009-2010 yılları arasında yaptığı süksesyon çalışmalarında yaz mevsiminde karkasın çalışma alanına konulmasından 23 gün sonra kuruma evresine geçtiği bilinmektedir (Kökdener, 2012). Yapığımız çalışmada çürüme hızlarının süresi arasında iki bölge arasında (Taflan ve Şehir merkezi) fark görülmemiştir. Atakum bölgesine konan karkasın aktif çürüme evresinde kaldığı ve kuruma aşamasına geçmediği görülmüştür. Atakum bölgesindeki çalışma alanı deniz kenarından 70 m yükseklikte bir tepedir ve hava sıcaklığı şehir merkezine göre farklıdır. Bölgenin diğer çalışma alanlarına göre daha soğuk olması çürüme hızını etkilemiştir. Kış mevsiminde tür çeşitliliği ve sayısı diğer mevsimlere göre daha azdır. Diptera türleri hava sıcaklığı 5-13 °C arasında olduğunda cesede gelmeye devam ederler, ısı dahada düşüp 0 °C yaklaşıncaya bazı böcek türlerin larvaları bu sıcaklıkta yaşamlarını sürdüremez ve ölürler (Campobasso ve ark., 2001). Yapığımız çalışmada *Calliphora vicina*, *Calliphora vomitera* her 3 bölgede görülmüştür. Coloepter takımının hiçbir türü Taflan bölgesinde ve Atakum bölgesinde görülmemiştir. Sadece Şehir merkezinde Staphylinidae familyasından *Creophilus maxillosus* görülmüştür. Bu türlere ilaveten Atakum bölgesinde Fanniidae familyasından *Fannia scalaris*, *Fannia manicata*, *Fannia canicularis* türlerine rastlanmıştır.

Samsunda Kökdenerin 2009-2010 yılları arasında yaptığı çalışmada tür çeşitliliğinin en fazla (20 tür) ilkbahar mevsimi ve sonbahar mevsimlerinde olduğu ve sıcaklığın arttığı günlerde böcek aktivitesinin arttığı ve karkasın daha hızlı çürüdüğü görülmüştür (Kökdener., 2012)

Yaptığımız çalışma sonucunda böcek aktivitesini, tür çeşitliliğini ve çürüme hızını etkileyen en önemli faktörün sıcaklık ve nem olduğu görülmüştür.

5. Kaynaklar

Smith, K. G. V. (1986) A Manual of Forensic Entomology., British Museum of Natural History, Cornell University Press, London

Anderson, G. S. (2001) *Succession on carrion and its relationship to determining time of death*, Forensic entomology: The utility of arthropods in legal investigations (J. H. Byrd, J. L. Castner, eds.), pp. 201- 242, CRC Press, Boca Raton FL.

Anderson GS, Cervenka VJ. *Insects associated with the body: their use and analyses*. In: Haglund WD, Sorg MH, eds. Advances in forensic taphonomy method, theory and archaeological perspectives. Boca Raton :CRC Pres; 2002.p.173–200.

Campobasso, C.P., Vella, G. D., Introna, F. (2001) Factors affecting decomposition and Diptera colonization, *Forensic Science International.*, 120:18- 27.

Carvalho, C. J. B., Mello- Patiu, C. A. (2008) Key to the adults of the most common forensic species of Diptera in South America, *Revista Brasileira de Entomologia.*, 52(3): 390- 406.

Centeno N, Maldanoda M, Oliva A. (2002) Seasonal patterns of arthropods occurring on sheltered and un sheltered pig carcasses in Buenos Aires Province(Argentina), *Forensic Sci Int.*, 126(1):63-70.

**10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ
ULUSLARARASI KATILIMLI**

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

Coe, J. I., Curan, W. J. (1980) *Definition and time of death*, Modern Legal Psychiatry and Forensic Science, (Curran, W. J., McGarry, A. L. ., Petty, C. S. Eds), pp. 141- 177, F. A. Davis Co, Philadelphia.

Erzinclioglu, Y. Z. (1996) *Blowflies: Naturalists' Handbook*, pp. 71, Richmond Publishing, Slough, UK.

Goff, M. L. (1991) Comparison of insect species associated with decomposing remains recovered inside dwellings and outdoors on the island of Oahu, Hawaii (USA), *Journal of Forensic Sciences.*, 36: 748-753.

Henssge C. *Temperature-based methods II*. In: Henssge C, Knight B, Krompecher T, Medea B, Nokes L, eds. The estimation of the time since death in the early postmortem period. London: Arnold University Pres; 1995.p.46–105.

Higley, L. G. and N. H. Haskell. 2010. *Insect development and forensic entomology*, p. 389–406. In: J. H. Byrd & J. L. Castner (Eds.). *Forensic Entomology: The Utility of Arthropods in Legal Investigations*. Boca Raton, CRC Press, 681 p..

Kökdener M. Adli Entomolojide Kullanılan Sinek Türlerinin Samsunda Mevsimlere Göre Durumunun Belirlenmesi (Doktora Tezi). İstanbul: İstanbul Üniversitesi Adli Tıp Enstitüsü, Fen Bilimleri Anabilim Dalı; 2013

Merritt, R. W., Higgins, M. J., Wallace, J. R. (2000) *Entomology*, Encyclopedia of Forensic and Legal Medicine: Encyclopedia of Forensic Sciences (J. Siegel, G. Knupfer, P. Saukko, Eds Vol.3.), pp. 700- 706, Springer- Verlag, <http://www.sciencedirect.com/science/referenceworks/0123693993>

Michaud, J. P., Moreau, G. (2009) Predicting the visitation of carcasses by carrion-related insects under different rates of degree-day accumulation, *Forensic Science International.*, (1-3): 78- 83.

Plessis, M., Walt L. M.V. (2004) Forensic entomology: relevant to legal dispute resolution?, *Journal for Juridical Scien.*, 29(3): 100- 121.

Vanden OR. (1976) A review of the literature as to the presesnt possibilities and limitations in estimating the time of death, *Med Sci Law.*, 16(4):269-276

Wolff, M., Uribe, A., Ortiz, A. (2001) A preliminary study of forensic entomology in Medl in Colombia, *Forensic Science International.*, 120: 53- 59.

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

PS-07

Dünyada Yabani Hayvan Kaçakçılığının Önlenmesi: Çözüm Önerileri

E. Hülya Yükseloğlu¹, İtir Erkan², M. Özlem Kulusayın³, Tolga Zorlu¹, İtir Tarı Cömert⁴,
Y. Tunç Demircan¹

¹İstanbul Üniversitesi, Adli Tıp Enstitüsü, Cerrahpaşa, İstanbul

²Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Topkapı, İstanbul

³İstanbul Üniversitesi, Adli Tıp Ana Bilim Dalı, Cerrahpaşa, İstanbul

⁴Hasan Kalyoncu Üniversitesi, İktisadi İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi Psikoloji Bölümü, Gaziantep

Özet

Dünyada silah ve uyuşturucu kaçakçılığından sonra 25 milyar dolarlık bir payı olan bitki ve yabani hayvan kaçakçılığı ilk sıralarda yer almaktadır. Gün geçtikçe artan hayvan kaçakçılığı, özellikle ender türleri tehdit etmektedir. Bu durum gerek ekolojik dengeye zarar vermesi gerekse hukuki yönden suç teşkil etmesi sebebiyle oldukça önemlidir. Yabani hayvan kaçakçılığı arasında en fazla yılan, albino aslan, kuş, kara kaplumbağası, tavus kuşu, başlıklı maymun, Güney Afrika'da yaşayan, dış görünüşüyle sincabı andıran mirket gibi türlerin olduğu görülmektedir. Kaçakçılığı yapılan hayvanların genellikle, geleneksel tıpta ve kıyafet-aksesuar yapımında diş, palet, deri, kabuk, boynuz ile iç organlarından yararlanıldığı görülmektedir. Hayvan kaçakçılığını önleyebilmek için genetik kimliklendirme yapılarak sonuçların kayıt altına alınması gerekmektedir. Genetik incelemelerde yabani hayvanlardan alınacak kan, kıl, salya.. gibi biyolojik örneklerden mitokondrial DNA veya SNP (tek nükleotid polimorfizmi) analizleri yapılarak kimliklendirme gerçekleştirilebilir. Elde edilen sonuçların oluşturulacak veritabanları ile gümrük kontrol noktalarında incelenerek hayvanların ülkeye giriş - çıkışlarının izlenmesi olası çözüm önerilerinden biridir. Ayrıca bu küresel sorunun hukuki yaptırımların artırılarak azaltılabileceği çözüm önerilerinden bir diğerini oluşturmaktadır.

PS- 08

Diş örneklerinden genetik kimliklendirme yöntemleri: Bir derleme çalışması

İtir Erkan¹, Ali Osman Maviş², Ersi Kalfoglu¹, M. Özlem Kulusayın³, Tolga Zorlu³, Y. Tunç Demircan⁴, E. Hülya Yükseloğlu⁴

¹Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Topkapı, İstanbul

²Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Diş Hekimliği Fakültesi, Topkapı, İstanbul

³İstanbul Üniversitesi, Adli Tıp Ana Bilim Dalı, Cerrahpaşa, İstanbul

⁴İstanbul Üniversitesi, Adli Tıp Enstitüsü, Cerrahpaşa, İstanbul

Özet

Diş örneklerinden kimliklendirme, mağdurun, failin ve olayın açığa kavuşturulması amacıyla olay yerinden, morgdan elde edilen DNA örneklerinin analizinin yapılması ile gerçekleştirilmektedir. Afet kurbanlarının kimliklendirilmesinde, saldırı, tecavüz gibi olguların çözümlenmesinde DNA teknolojisinden sıklıkla kullanılmaktadır. Diş örnekleri toz haline getirilerek, dişin kök ucundan veya mine tabakasından kanal açılarak DNA elde edilebilmektedir. Ancak diş örneğinin toz haline getirilmesi yönteminin, radyolojik, anatomik

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

ve biyokimyasal incelemeler için örnek kaybına yol açacağından dezavantajlı olduğu düşünülmektedir. Diğer endodontik yöntemlerde dişin pulpa kısmından doğrudan DNA elde edilebilir olduğundan, örnek kaybı olmaması sebebiyle daha çok tercih edilmektedir. Daha sonraki tiplendirme aşamasında ise DNA örneğinden STR (kısa ardışık tekrar), SNP (tek nükleotid polimorfizmi), VNTR (değişken sayıda ardışık tekrar) ve mitokondrial DNA analizleri ile kimliklendirme gerçekleştirilebilir. Özellikle mitokondrial DNA analizi, dişin gerek pulpa gerekse dental kısımlarından tiplendirme yapılması için uygun bir yöntemdir. Ancak tiplendirilen örneğin değerlendirilebilmesi için karşılaştırma yapılabilecek profilin bilinmesi gerekmektedir. Böyle bir kayıt olmaması halinde elde edilen veriler, suçsuz birini dışlama sonucundan ileri götüremeyecektir. Sonuç olarak diş kayıtlarının arşivlenmesinin adli olguların aydınlatılmadaki başarısını arttıracığı gerçeği unutulmamalıdır.

PS-09

Dissekan Aort Anevrizması Rüptürüne Bağlı Ani Ölüm Olgusu

Arş. Gör. Dr. Ramazan İlhan, Prof.Dr. Fatma Yücel Beyaztaş, Yrd.Doç.Dr. Celal Bütün, Uzm.Dr. Bahadır Özen

Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp Anabilim Dalı, Sivas

Özet

Aort diseksiyonu aortanın en sık rastlanan ölümcül hastalığı olup acil tanı ve tedavi gerektirmektedir. Ani başlayan ve yırtıcı vasıftaki göğüs ağrısı ile karakterize olan aort diseksiyonu tanısında en önemli basamak klinik şüphedir. Özellikle atipik yakınmalarla başvuran olgularda tanı koymak oldukça güçtür. Hastalığın mortalitesi, tedavi edilmediği takdirde her saat % 1-2 oranında artmaktadır. Bu çalışmada; bulantı ve kusma gibi atipik yakınmalarla acile başvuran elli iki yaşında bir bayan olgusu sunulmuştur. Olgu sadece mide bulantısı ve kusma şikayetleri ile acil servise başvurmuş, yapılan muayene ve tetkik sonucunda kardiyak patoloji bulunmadığı belirtilmiştir. Altı saat sonra genel durumu bozulmuş ve ex olmuştur. Yapılan otopsisinde; perikart ön yüzde iki adet rüptüre alan olduğu, çıkan aortada tespit edilen rüptüre alandan aort köküne doğru 8.5 cm uzunluğunda diseksiyon görüldüğü, ölüm nedeninin dissekan aort anevrizma rüptürü olduğu saptanmıştır. Aort diseksiyonu tanısındaki gecikmeler telafisi mümkün olmayan sonuçlara yol açabileceği gibi hekimleri de önemli adli sorunlarla karşı karşıya bırakabileceği akılda tutulmalıdır. Ayrıca tanının erken konulması ile beklenmedik bir anda şüpheli olarak ölen olguların adli olgu kapsamında değerlendirilerek gereksizce adli işlem yapılmasının da önüne geçilebilecektir.

PS-10

Adli Tıp Polikliniğimizde Yapılan Yaş Tespiti Olgularının Değerlendirmesi

Arş. Gr. Dr. İbrahim Ortanca*, Yrd. Doç. Dr. Adnan Çelikel*, Arş. Gr. Dr. Sümeyra Demirkıran*, Yrd. Doç. Dr. Cem Zeren*, Doç. Dr. M. Mustafa Arslan*

*Mustafa Kemal Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp AD

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

Özet

Bu çalışmada yaş tespiti istenen olguların sosyodemografik özellikleri ve yaş tespiti istem nedenlerinin tartışılması amaçlanmıştır. Adli tıp polikliniğimizde 2011 Ocak ile 2013 Ağustos dönemini kapsayan adli raporlar retrospektif olarak incelenerek mahkemeler tarafından yaş tespiti istenen olgular çalışma kapsamına alınmıştır. Belirtilen süre içerisinde toplam 32 olgunun hakkında yaş tespiti ile ilgili rapor düzenlenmiştir. Olguların 20'si erkek 12'si kadın oldukları tespit edildi. Erkek olgulardan 7'sinin Suriye uyruklu oldukları görüldü. Olgulardan sadece birinin kimlik yaşı 10 yaşın altında, diğerlerinin 13 ile 21 yaş arasında olduğu görülmüştür. 15 olgunun 14, 15, 16 yaşlarında oldukları belirlendi. Yaş tespiti istem nedenlerine bakıldığında Suriye uyruklu olanlarının tamamının hırsızlık iddiasıyla yaş tespiti istenmiş oldukları, diğer olgulardan 19'unun doğum tarihlerinin yanlış yazılmış olduğunu beyan etmişlerdir. Sadece 5 olguda kimlik yaşı ile kemik yaşı uyumluluğu saptanmıştır. T.C. vatandaşı tüm olgularda kemik yaşı kimlik yaşından büyük tespit edilirken, Suriye uyruklu 8 olgunun sadece birinde kimlik yaşı kemik yaşının altında saptanmıştır. Sonuç olarak; toplumumuzda kimlik yaşı ile kemik yaşı arasında uyumluluk yoktur. Bu nedenle kemik yaşına göre verilen kararların kişinin ruhsal gelişimi dikkate alındığında sağlıklı bir karar olmayacağı kanaatindeyiz. Diğer bir husus Suriye kökenli olgularımızda kemik yaşı ile beyan edilen yaş arasındaki uyumluluk veya kemik yaşın daha geride olması dikkat çekici bulunmuştur.

PS 11

Bazı Yeni Tiyadiazol Türevi Bileşiklerin Fareler Üzerindeki Antidepresan Etkilerinin Araştırılması

Pelin Koparrı¹, Cahit Örek², Akif Evren Parlak³

¹ Malatya Adli Tıp Grup Başkanlığı, Malatya.

² Fırat Üniversitesi, Kimya Bölümü, Organik Kimya Anabilim Dalı, Elazığ.

³ Fırat Üniversitesi, Kimya Bölümü, Biyokimya Anabilim Dalı, Elazığ.

Özet

Bu çalışmadaki amacımız bazı yeni 1,3,4-tiyadiazol türevlerinin fareler üzerindeki antidepresan etkisini ölçmektir. Bu amaçla sentezlenen bileşikler, gerekli saflaştırma ve karakterizasyon işlemlerine tabi tutulduktan sonra *zorunlu yüzme tekniği* testi kullanılarak fareler üzerindeki antidepresan aktivitesi tespit edilmiştir. Yapılan testlerde özellikle 1,3,4-tiyadiazol türevlerinin immobilité süresini anlamlı derecede azalttığı görülmüştür. Porsolt ve arkadaşları tarafından tarif edilen zorunlu yüzdürme testine göre, immobilité süresinin uzaması depresyon benzeri etki, immobilité süresinin azalması ise antidepresan benzeri etkinin göstergesi olarak değerlendirilmektedir. Sentezlenmiş olan 1,3,4-tiyadiazol türevlerinde fenil halkası taşıyan yapıların daha fazla antidepresan etki gösterdiği görülmüştür. Yapılan teorik hesaplamalar sonucunda görülmüştür ki tiyadiazol halkası üzerindeki elektron yoğunluğunu arttıran gruplar antidepresan aktiviteyi yükseltmiştir. Bu çalışmayla 1,3,4-

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ ULUSLARARASI KATILIMLI

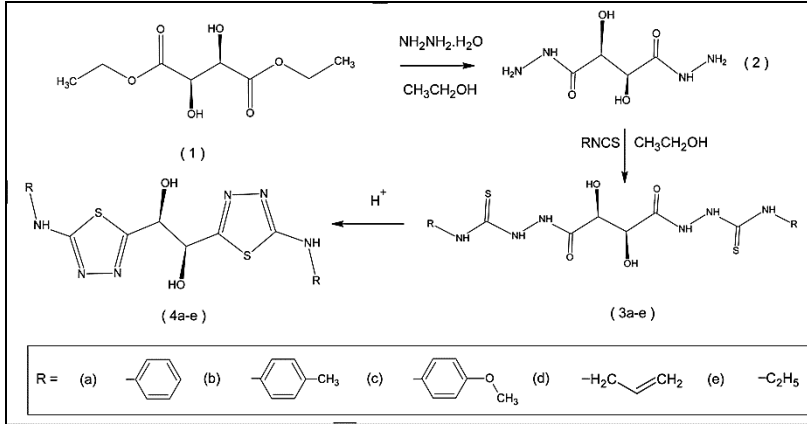
10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

tiyadiazol türevlerinin gösterdiği farmakolojik özelliklere katkıda bulunmuş ve ileriki araştırmalar için kaynak olunmuştur.

Anahtar Kelimeler: 1,3,4-tiyadiazol, Antidepresan, Zorunlu Yüzme Tekniği.

Giriş

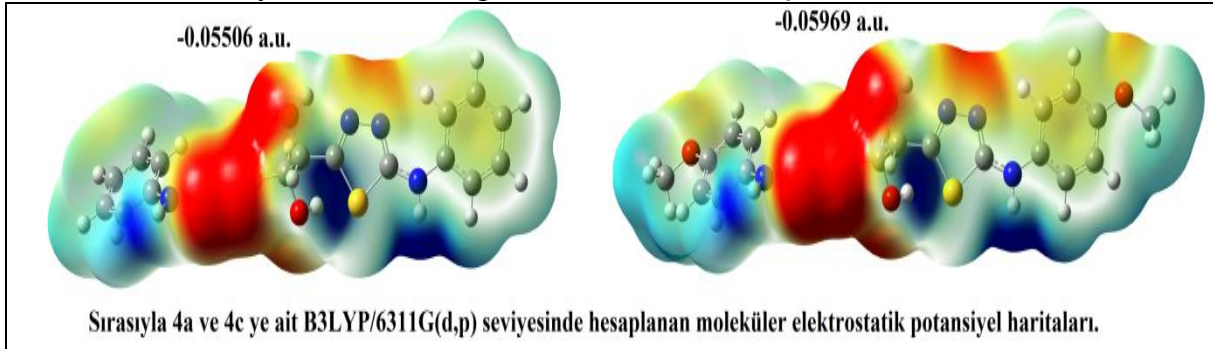
Depresyon günümüz toplumunun önemli hastalıklarından biridir ve bazı gelişmekte olan ülkelerde yaygınlığı yaklaşık %23 gibi yüksek değerlerdedir.¹ Dünya Sağlık Örgütü'nün verileri göstermektedir ki depresyon ruhsal, sosyal ve ekonomik problemlere sebep olan hastalıklar arasında ilk sıralarda yer almaktadır. Görülme sıklığı ve süresi yaşa bağlı olarak giderek artan bu bozukluk tekrarlayıcı bir hastalıktır ve tedavisi uzun süreler almaktadır.² Tiyadiazol halkası taşıyan çeşitli kimyasal maddelerin; özellikle de 1,3,4-tiyadiazol türevlerinin antidepresan³, analjezik⁴, ve antikonvülan⁵ etkiler başta olmak üzere merkezi sinir sistemi üzerine çeşitli farmakolojik etkiler gösterdikleri bilinmektedir. Merkezi sinir sistemi üzerindeki etkileri nedeniyle bazı yeni tiyadiazol türevleri sentezlenmiş ve fareler üzerindeki antidepresan aktivitesi incelenmiştir.

Reaksiyon Şeması

Yöntem

Bir seri yeni 1,3,4-tiyadiazol türevi sentezlenmiş ve sentezlenen bu bileşikler analitik ve spektral metotlarla karakterize edilmiştir. Test maddelerinin fareler üzerindeki antidepresan aktiviteleri zorunlu yüzme testi tekniği kullanarak belirlenmiştir.

Çalışmada deney hayvanlarına test maddelerinden 30 mg kg⁻¹lık doz ve standart ilaç olarak kullanılan imipraminehidroklorid' in 15 mg kg⁻¹ dozu tatbik edilmiştir. Denekler ilk gün 15

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

5 dk yüzmeye bırakıldı ve sonrasında kurutularak tekrar kafeslerine yerleştirildi. 24 saat sonra denekler 5 dk süresince zorunlu yüzmeye bırakıldı. Hayvanlar çabalamayı bırakıp, sadece başları suyun üzerinde, ekstremiteleri hareketsiz olarak durduklarında immobil kabul edildi.

Antidepresan Aktivite		
Bileşikler	İmmobilite süresi	Değişim yüzdesi (Kontrole kıyasla)
Kontrol	95.68±0.02	0
2	78.65±0.01*	-17.80
3a	66.69±0.02**	-30.30
3b	61.80±0.01**	-35.41
3c	58.52±0.02**	-38.84
3d	72.94±0.01*	-23.77
3e	76.24±0.02*	-20.32
4a	46.90±0.03***	-50.98
4b	45.69±0.02***	-52.25
4c	43.90±0.01***	-54.12
4d	48.59±0.02***	-49.22
4e	49.70±0.02***	-48.06
Imipramine	40.52±0.01 ***	-57.65

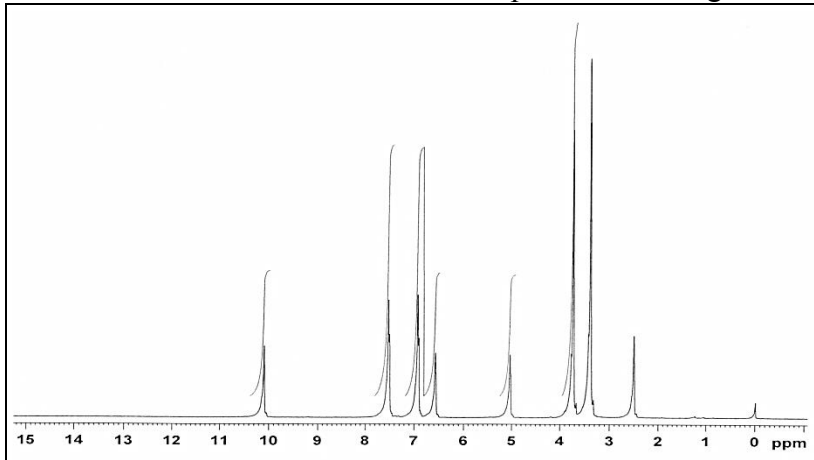
Kontrol grubuna göre; *p< 0.05, **p< 0.01, ***p< 0.001

Veriler (n=6) ortalama ± standart hata olarak ifade edildi. Gruplar arasındaki farkın değerlendirilmesinde varyans analizi (ANOVA) kullanıldı. Post Hoc analizde Dunnett's testinden yararlanıldı (p< 0.05).

Antidepresan aktivite gösteren bazı maddelerin aktivite seviyelerini araştırmak ve teorik olarak da antidepresan mekanizmaya olan etkilerini açıklamak için bu maddelerin elektrostatik potansiyel haritaları Gaussian 09W programı ve B3LYP/6-311G(d,p) metodu kullanılarak hesaplanmıştır.

Bulgular

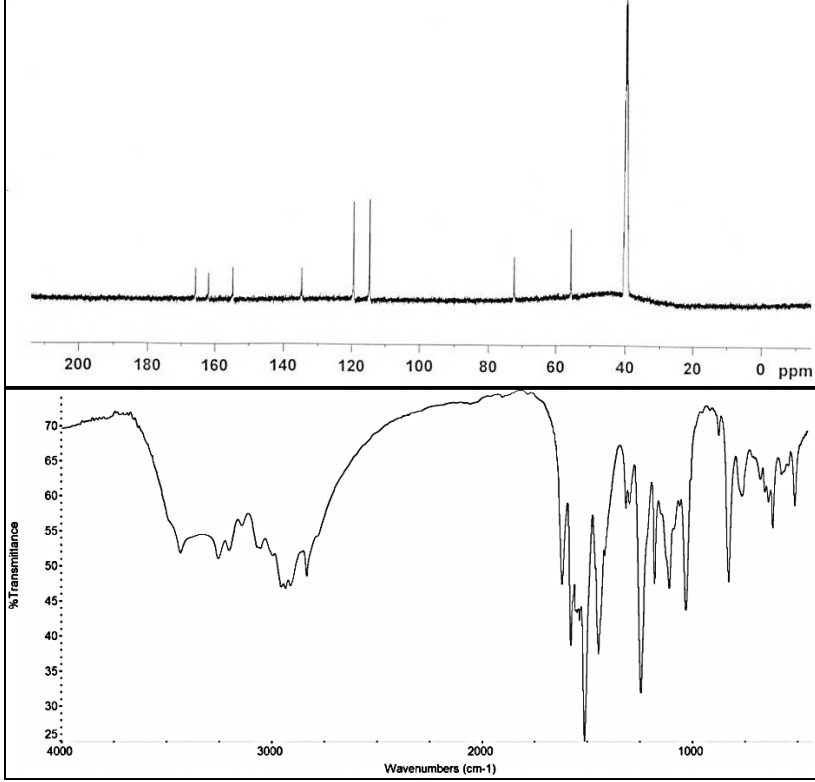
Test maddeleri belirtilen dozlarda uygulandığında 2 ve 3a-e maddelerinin immobilité sürelerinde kontrol grubuna göre bir miktar değişiklik saptanırken 4a-e maddelerinin immobilité süresini kontrol grubuna göre anlamlı derecede azalttığı gözlenmiştir. Zorunlu yüzmeye testlerinden elde edilen deneysel veriler göstermiştir ki tüm tiyadiazol türevleri istatistiksel olarak önemli derecede antidepresan aktivite göstermiştir.

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

4c maddesine ait ¹H-NMR, ¹³C-NMR ve FT-IR spektrumları

IR (KBr, cm⁻¹) ν: 3434 (OH), 3253 (NH), 3060 (Ar-CH), 2935 (Alf.-CH), 1621 (C=N), 1446 (O-CH₃), 1032 (C-S-C) **¹H NMR (400 MHz, DMSO-d₆, δ, ppm)**: 3.72 (s, 6H, -O-CH₃), 5.01 (s, 2H, 2 × CH), 6.56 (s, 2H, NH), 6.90 (d, 4H, Ar-H), 7.50 (d, 4H, Ar-H), 10.09 (s, 2H, CH-OH). **¹³C NMR (100 MHz, DMSO-d₆, δ, ppm)**: 165.8, 162.0, 154.8, 134.7, 119.5, 114.7, 72.4, 55.6.

Teorik olarak 4a ve 4c maddelerinin DFT yöntemiyle moleküler elektrostatik potansiyel haritaları çıkarılmış ve 4c maddesindeki tiyadiazol halkası üzerindeki elektron yoğunluğunun 4a ve diğer türevlerinden daha yüksek olduğu gözlenmiştir. Tiyadiazol türevlerinde antidepresan etki sırasıyla 4c>4b>4a>4e>4d şeklinde değişmektedir. Bu değişimin bis-tiyadiazol halkasına bağlı olan süstitüentlerden kaynaklandığı düşünülmektedir. 4a-c maddeleri fenil grubu içermektedir. 4c deki metoksi grubunun fenil halkasının ve dolayısıyla da tüm tiyadiazol halkasının elektron yoğunluğunu arttırdığı ve buna bağlı olarak ta antidepresan mekanizmaya etkisi olduğu düşünülmektedir. Yapılan teorik çalışmada 4a nintiyadiazol halkası üzerindeki elektron yoğunluğu -0.05506<-0.05969 a.u. (4c) dur. Bu hesaplanan teorik sonuçlar bizim düşüncemizi desteklemektedir. Bu türevlerle daha geniş ve kapsamlı çalışmalarımız grubumuz tarafından devam ettirilmektedir.

Sonuç ve Tartışma

Bu çalışmada bir depresyon modeli olan zorunlu yüzdürme testinde bazı yeni tiyadiazol türevlerinin antidepresan etkisi incelenmiştir.

Porsolt ve arkadaşları tarafından tarif edilen zorunlu yüzdürme testine göre, immobilité süresinin uzaması depresyon benzeri etki, immobilité süresinin azalması ise antidepresan benzeri etkinin göstergesi olarak değerlendirilmektedir. Sonuç olarak bu çalışmada tiyadiazol türevlerinin immobilité süresini antidepresan etkinlikle tutarlı olarak azalttığı saptanmış ve daha önce rapor edilen benzer çalışmalarla^{6,7} da uyum içinde olduğu gözlenmiştir.

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

Kaynaklar

1. Cryan JF, Markou A, Lucki I, Trends in Pharmacological Sci., 2002, 23, 238-245.
2. Göktaş K, Özkan İ, Psychiatry in Türkiye, 2006, 8, 30-37
3. Clerici F, Pocar D., J Med Chem., 2001, 44, 931-936.
4. Schenone S, Brullo C, Bruno O, Bondavalli F, Ranise A, Filippelli W, Rinaldi B, Capuano A, Falcone G., BioorgMedChem., 2006, 14, 1698-1705.
5. Chapleo CB, Myers M, Myers PL, Saville JF, Smith ACB, Stillings MR, Tulloch IF, Walter DS, Welbourn AP., JMedChem., 1986, 29, 2273-2280.
6. Kane JM, Dudley MW, Sorensen SM, Miller FP, J. Med. Chem., 1988, 31, 1253-1258.
7. Sarvà MC, Romeo G, Guerrera F, Siracusa M, Salerno L, Russo F, Cagnotto A, Goegan M, Mennini T, Bioorg. Med. Chem., 2002, 10, 313-323.

PS 12

Mahkum Kronik Hepatit B Hastalar İle Sivil Hepatit B Hastaların Laboratuvar Değerlerinin Karşılaştırılması

Özcan Deveci¹, Cem Uysal², Mustafa Korkmaz², Recep Tekin¹, Mustafa K. Çelen¹, Saim Dayan¹

¹Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi, Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Anabilim

²Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi, Adli Tıp Anabilim Dalı

Özet

HBV ile enfekte hasta sayısının ülkemizde 3.5 milyon olduğu tahmin edilmektedir. HBV enfeksiyonuna bağlı akut hepatitin erişkinlerde %5'nin kronikleştiği ve bunların önemli bir bölümünün siroza dönüştüğü, bununla birlikte sirozlu olgularda da HCC gelişme riskinin yüksek olduğu bilinmektedir. Serumdaki HBV DNA düzeylerinin belirlenmesi, virüs replikasyon izlemi ve tedavi yanıtını değerlendirmesi açısından önemli kabul edilmektedir. Ayrıca karaciğer fonksiyon testleri ve HBEAg test pozitifliği tedavi aday hastaların belirlenmesinde önemlidir. Bu çalışmanın amacı kapalı ortamda kalan ve çeşitli stres faktörleri ile immun sistemleri etkilenebilen mahkum kronik hepatit B hastaları ile sivil hepatit B hastaların hepatit B ile ilgili laboratuvar sonuçlarının karşılaştırılmasıdır. Çalışma 2010 Aralık ve 2013 Haziran tarihleri arasında Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji polikliniğine başvuran ve tedavi almayan mahkum kronik hepatit B hastalar ile sivil ve tedavi almayan kronik hepatit B hastalarda yapıldı. Hastaların hepatit B ile ilgili laboratuvar değerleri (AST, ALT, HBV DNA, HBEAg pozitiflikleri) istatistiksel yöntemlerle karşılaştırıldı. Çalışmaya kronik hepatit B tanısı konulan, tedavi almayan 34 mahkum ve 34 sivil hasta alındı. AST ve ALT ortalaması açısından da fark saptanmayan gruplarda, HBEAg pozitifliği açısından mahkum grubunda pozitiflik daha yüksekti. Bu oran istatistiksel olarak da anlamlıydı. HBV DNA'nın $\geq 10^4$ copy/ml olan hasta sayısı mahkum grubunda sivil hasta grubuna göre daha yüksek olmasına rağmen, bu sonuç istatistiksel olarak anlamlı değildi. Kronik hepatit B mahkum hastalar, sivil hastalara göre daha fazla tedavi adayı görünmektedirler. Ancak daha fazla sayıda hastalarla bu çalışmanın yapılması gerekmektedir.

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

PS 13

Gastrointestinal Yoldan Cıva Alımı ve Kan Düzeyi Ölçüm Metodunun Önemi: Olgu Sunumu

Mücahit Oruç, Mustafa Doğan, Bora Özdemir, Osman Celbiş
İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp Anabilim Dalı

Özet

Cıva doğada oda sıcaklığında sıvı halde bulunan tek metal elementtir. Doğal dağılımla sürekli serbest hale geçtiği için tüm canlılarda iz halinde-eser miktarda bulunur. Temel olarak elementel cıva (metalik cıva olarak da isimlendirilir), inorganik cıva, organik cıva olmak üzere 3 tipi vardır. Bu tiplerden elementel cıva özellikle termometrelerde kullanılmakla birlikte pil, kâğıt, plastik sanayi, deri işlemesi, altın arıtılması ve diş hekimliğinde amalgam (dolgu) yapımı için kullanılır. Cıva zehirlenmesi Minamata Hastalığı olarak adlandırılır. Minamata körfezinde kurulan plastik fabrikası ile eş zamanlı oluşan bu hastalık, özellikle düzenli olarak **balık yiyenlerde** nörotoksik semptomlarla ortaya çıkmıştır. Denizden beslenen hayvanlarda da görüldüğü için “**kedi dans ettiren hastalık**” olarak da isimlendirilmiştir. Cıva maruziyeti solunum yolu, gastrointestinal emilim ve deri teması yoluyla oluşabilir. Cıvanın tipi yanısıra, Kişilerin çalışma sektörlerine ve yaşadıkları ortam koşullarına göre zehirlenme şekilleri görülür. Çocuklar cıvaya genellikle kaza sonucu maruz kalırlar. Maruziyet sonrası kaşıntılı döküntüler ve yanma hissi, aritmi, hipertansiyon gibi kardiyolojik etkileri ve konvülsiyondan kişilik değişikliklerine kadar değişen nöropsikiyatrik bulgular gösterebilir. Bunların yanı sıra oral alımda metalik cıva emiliminin sınırlı ve çok az miktarda olması nedeni ile gastrointestinal yolda emilimi uzatacak herhangi bir hareket azlığı (konstipasyon vs.) olmadığı durumlarda cıva toksikasyonu oluşmayabilir. Cıva bileşiklerinin toksik dozları literatürde yapılan çalışmada bildirildiği üzere; metalik cıva buharının yaşam tehdidi oluşturan miktarı 10 mg/m³; cıva klorür en toksik inorganik cıva bileşiklerinden olup, oral alındığında 0.5-2 g’ı öldürücü, organik cıvanın öldürücü miktarı 10-60 mg/kg, kronik olarak 10 mikrogram/kg/gün alındığında sinir sistemi ve üreme sistemi üzerinde toksik etki yaptığı kayıtlıdır. Burada en önemli noktalardan birisi ise hastanelerde bu cıva ölçümünün yapıp yapılamadığı problemidir. Olgumuz 6 yaşında erkek çocuk olup, evde termometreyi kırıp içindeki cıvayı içmesi şüphesi ile acile getirildiği bildirilmiştir. Yapılan değerlendirilmeler neticesinde ayakta direk batın grafisinde cıvaya ait olduğu bildirilen radyoopasite görülmüştür. İki günlük yoğun bakım takibi, kan cıva düzeyleri takibi yapılan çocuğun takibi yapılmıştır. Kan cıva düzeyleri hastane koşullarında yapılamadığından üniversiteye ait araştırma laboratuvarından yardım istenmiştir. Bu analizlerin yapılması ve tedavi hakkında karar verecek olan doktora sözel olarak iletilmiş, hastane evrakındaki kayıta **ppm** cinsinden değerler yazıldığı görülmüştür. Ayrıca bu ölçüme ait herhangi bir kayıt evrakı da bulunamamıştır. Sunduğumuz vakada, her ne kadar çok önemli bir klinik problemine neden olmamış ise de hastanede bu ölçümün yapılamamasının tedavi şemasında aksaklıklara neden olacağı görülmektedir. Sonuçların sözel iletilmesi esnasında belirli aksaklıklar oluştuğu, örneğin literatürde cıva ölçüm metotlarında kan ve idrar düzeyi ölçümünde **µg/dL** veya **µg/L** kullanılmasına rağmen, **ppm** cinsinden değerler yazıldığı görülmüştür. Bu durum ciddi zehirlenme olgularında tedavinin planlanmasında ciddi sorunlara yol açabilir. Cıva maruziyeti kazasal olarak her yaş grubunda görülebilmektedir. Yapılan tıbbi takip ve tedavi açısından

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

analiz yöntemleri çoğu toksik maddelerde olduğu gibi önem arz etmektedir. Bu analizlerin bütün hastanelerde yapılması zor gibi görülmektedir. Bu gibi zehirlenme vakalarında gerekli analizlerinin yapılabildiği bölge hastaneleri olmalı ve bu tür vakaların zaman kaybetmeksizin belirlenen merkezlere sevkini sağlanması gerekmektedir.

PS-14

Fiziksel Çocuk İstismarının İncelenmesi

Prof. Dr. Fatma Yücel Beyaztaş, Uz. Dr. Bahadır Özen, Yrd. Doç. Dr. Celal Bütün
Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp Anabilim Dalı, Sivas

Özet

Çocuk istismarı, bir yetişkin tarafından belli bir dönemde çocuğa o kültürde kabul edilmeyen bir davranışın uygulanmasıdır. Genel olarak çocuğun büyüme ve gelişmesini olumsuz yönde etkileyen her türlü davranış olarak tanımlanmaktadır. İstimara maruz kalan çocukların acil servislere daha çok düşme ve ev kazaları nedeniyle getirildikleri görülmüştür. Çocuk istismarının açık olarak teşhisi söz konusu olmadığı için çocuk yaş grubundaki olgularda travma ile karşılaşınca şüphe ile yaklaşmak gerekmektedir. Hastanelerde çocuk koruma ve izlem merkezleri kurulmalı, olguların tıbbi-hukuki ve sosyal değerlendirilmesi; acı çekerek ve defalarca öykü-muayeneyle değil, tek merkezden sıkıntı yaşamadan gerçekleştirilmelidir. Ailelerin çocukları için gerekli önlemleri almaması, dikkatsizlik ve özensizlik göstermeleri çocukların yaralanmasına neden olmaktadır. Bunları engellemek amacıyla öncelikle çocuklar için güvenli ortamlar sağlanmalı, başta anne-baba, bakıcı olmak üzere toplumdaki bireylere bu konuda bilgilendirme yapılmalı, alınacak önlemler hakkında eğitimler verilmelidir. Yasalarımızda çocuk istismarı ve ihmali ile ilgili olarak özel maddeler bulunmadığından ilgili maddeler çocuk istismarı konusunda yetersiz kalmaktadır. Bu nedenle yasa koyucu tarafından çocuk istismarının önlenmesi ve mağdurların tedavi edilip topluma kazandırılması için özel yasalar hazırlanmalıdır. Bu çalışmada; fiziksel istismara maruz kalma şüphesi olan çocuklar adli olarak değerlendirilerek istismar ve ihmali yönünden irdelenmesi, ayrıca yaşanan tıbbi, hukuki ve sosyal sürecin incelenmesi amaçlanmıştır.

PS-15

Mol Hidatiform Gebelik Ürünü ve Kimliklendirme: Bir Olgu Sunumu

Ayşe Serin, Hüsniye Canan, Necmi Çekin, Behnan Alper, Mete K. Gülmen
Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp Anabilim Dalı, Adana

Amaç

Bu çalışmanın amacı adli amaçlı kimliklendirme ve soy bağıнын tespitine yönelik yapılan DNA analizlerinde hidatiformmol gebelik ürünlerinin de kullanılabilecek biyolojik materyallerden biri olabileceğine ve analiz için örnek almanın önemine dikkat çekmektir.

Genel Bilgi

Molhidatiform anormal gametogeneznedeniyetrofoblastproliferasyonu ile sonuçlanan gestasyoneltrofoblastik bir hastalıktır. Gestasyoneltrofoblastik hastalıklar küçük yaşta kız

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

çocukların cinsel beraberlikleri sonucu oluştuğundave/veya cinsel saldırı şikayetisöz konusu olduğundaadli olgu olarak kabul edilmektedir.^{1,2}

Molhidatiformun iki alt tipi bulunmaktadır: Komplet tipinde, bebek gelişimi olmayıp sadece anormal olarak çoğalmış trofoblast hücreleri söz konusudur; inkomplet tipinde ise, gelişme geriliği ve anomalileri olan embriyonun yanı sıra anormal trofoblast hücreleri de oluşmaktadır. Her iki mol tipi de gestasyoneltrofoblastikneoplaziye dönüşebilmektedir.³

Kompletmol sonrası koryokarsinom gelişme olasılığı sık iken, inkomplet mol oluşumu yok kabul edilecek kadar çok nadirdir.⁴

Kompletmolhidatiform %90 tek spermin, %10 iki spermin, DNA'sını kaybetmiş olan bir yumurtayı döllemesisonucu ortaya çıkmaktadır. Tek spermin duplikasyonu sonucu oluşan kompletmol'de kromozom sayısı 46 XX veya 46 YY'dir. İnkompletmol'de ise tam tersine DNA'sını kaybetmemiş yumurta bir veya iki sperm ile döllenenmektedir. Bu nedenle kromozom sayısı 69 XXY, XXX veya XYY'dir. Bazen tetraploidi(92 XXXY) görülebilmektedir.³⁻⁶

Kompletmol gebeliğin Dünya'da görülme sıklığı, 1000 gebelikte 1-2 olgudur. Türkiye'de ise Dünya genel ortalamasının üzerinde rakamlar bildirilmiştir. Özellikle Adana, 1000 olguda 8.47 ile en yüksek rakamın bildirildiği bölgedir.^{1,7}

Olgu Sunumu

Olgu, 13 yaşında ve 8 haftalık gebeliğe sahiptir. Bir üniversite hastanesinin kadın doğum kliniğinde mol tanısı koyulan olguya küretaj yapılması gerektiği belirtilmiştir. Kişiye küretaj yapılmasının ardından patolojik incelemede kompletmolhidatiform tanısı koyulmuştur. Üniversitenin Adli Tıp Anabilim Dalının yönlendirmesi ile adli olgu bildirimini de yapılan olgudan alınan küretaj materyalinden bir kısmı Savcılık kanalı ile polis memuru eşliğinde DNA analizi yapılmak üzere Anabilim dalımıza teslim edilmiştir. Anneye ait bir referans kan örneği de bulunmayan olgudan kan örneği alınarak gönderilmesi istenmiştir. Talep üzerine referans kan örneği de gönderilen olgunun küretaj materyali ve kan örneğinden DNA analizi yapılmıştır. Gönderilen örnekten yapılan DNA analizi sonucu ile anneye ait referans kan örneği aynı DNA profilini paylaştığından, küretaj materyalinin anneye ait doku parçaları olduğu sonucuna varılmıştır. Zaman kaybetmeden örnek talebi için küretaj yapan merkez ile iletişime geçilmiştir. Küretaj yapan hekim ile görüşüldüğünde örneğin bir kısmının hastanenin patoloji laboratuvarına teslim edildiği, olguya patolojik incelemedekompletmol tanısı koyulduğubelirtilmiştir. Kompletmol tanısı koyulmuş olguların proliferatif doku kalıntılarındaşüphelinin kimlik tespitinin yapılabileceği, eğer patoloji biriminde yapılan inceleme sonrası örnek kalmış ise mutlaka Savcılık aracılığı ile gönderilmesi gerektiği ifade edilmiştir. İlgili Fakültenin patoloji laboratuvarındaküretaj materyalinin bir kısmının halen muhafaza edilmiş olduğu bilgisi alındıktan sonra formolde saklandığı öğrenilen doku parçalarının derhal formolden çıkarılması ve birkaç kez serum fizyolojik ile yıkandıktan sonra Anabilim dalımıza teslim edilene kadar serum fizyolojik içinde bırakılması istenmiştir. Ek olarak biyolojik örneğin mümkün olan en kısa sürede ve soğuk zincir koşullarına uyularak gönderilmesi istenmiştir.

Patoloji laboratuvarından alınarak adli makamlar aracılığı ile gönderilen ikinci biyolojik doku kalıntılarında yapılan DNA analizinin sonucu, cinsel saldırı için delil oluşturacak genetik profilin ortaya çıkarılmasını sağlamıştır. Bu sonuç aynı zamanda patolojik inceleme sonucu koyulan kompletmol tanısını da desteklemiştir.

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

Tartışma

Gestasyoneltrofoblastik hastalık tanısı koyulan kişi 13 yaşında bir kız çocuğu olduğundan 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 103. Maddesi gereği cinsel istismara uğramış kişidir. Bu olgularla karşılaşan hekimlerin derhal adli olgu bildirimini yapması gerekmektedir. Gebeliğin sonlandırılması kararı sonrası küretaj materyallerinin sadece tanı için değil, kimliklendirme amaçlı DNA analizi için de kullanılabilceğini, analiz için seçilecek örnek tipi ve miktarı ile anneden de referans örnek alınması gerektiğini bilmelidir. Ayrıca örneklerin analiz yapılacak merkezlere hangi koşullarda gönderilmesi gerektiği konusunda bilgi sahibi olmaları gerekmektedir.⁸

Mol tanısı koyulan olguların klinik açıdan derhal aborte edilmesi gerektiği ilgili uzmanlık alanı hekimleri tarafından önerilmektedir. Sekiz haftanın altındaki gebelik ürünlerinin küretajı sonrası elde edilen doku parçalarının anneye ya da embriyoya ya da anormal gametogenez ürününe ait olduğunun makroskopik olarak ayrımı yapılamamaktadır. Bu nedenle, annenin sağlığını tehlikeye düşürmeyecekse küretajın gebeliğin sekizinci haftasının sonuna kadar bekletilmesi uygun olacaktır. Küretaj materyal ürününün adli delil niteliği taşıması nedeniyle, kürete edilen hiçbir doku kalıntısı atılmadan, tamamının toplanarak analiz yapılacak laboratuvara ulaştırılması gerekmektedir.

Sonuç

1. Anormal gametogenez sonucu oluşan proliferatif ürünler cinsel saldırı eylemlerinde delil olarak kullanılabilir.
2. Küretaj sonrası bu materyallerin atılmasına da zamanında uygun koşullarda teslim edilmemesi delilin yok edilmesi anlamına gelecektir.
3. Anormal gametogenez sonucu oluşan proliferatif ürünlerin incelenmesinde referans örnek olarak mutlaka anneden de kan veya ağız içi sürüntü örneği alınmalıdır.

Kaynaklar

- 1- Kar H, Gamsız-Bilgin N, Dilek U, Özdemir Ç. Gestasyoneltrofoblastik hastalıklarda adli tıbbi, obstetrik ve hukuki yaklaşım: Enstest sonucu bir komplet mol olgusu. Türkiye Klinikleri J ForenMed, 2010; 7(2):97-103.
- 2- Drezett J, Kurobe FC, Nobumoto CT, Pedroso D, Blake M, Valenti VE, Vanderlei LCM, Adami F, Vanderlei FM, Araujo Moraes SDT, Vertamatti MAF, Reis AOA, Monteiro CBM, Ross RC1 and de Abreu LC. Hydatidiform molar resulting from sexual violence. International Archives of Medicine 2012, 5:8.
- 3- Mazur MT, Kurman RJ. Gestational trophoblastic disease. In: Kurman RJ Eds. Blaustein's Pathology of Female Genital Tract. 4th Ed., New York: Springer-Verlag 1994; 1049-1093.
- 4- Elston CW. Gestational trophoblastic disease. In Fox H Eds. Obstetrical and Gynaecological Pathology. 4th Ed., Edinburgh: Churchill Livingstone 1995; 1597-1640.
- 5- Zaragoza MV, Surti U, Redline RW, Millie E, Chakravarti A, Hassold TJ. Parental Origin and Phenotype of Triploidy in Spontaneous Abortions: Predominance of Diandry and Association with the Partial Hydatidiform Mole. Am. J. Hum. Genet. 66:1807-1820, 2000.
- 6- Repiska V, Vojtassak J, Bohmer D, Durikova M. DNA analysis of complete and partial hydatid mole. Bratisl Lek Listy 2000; 101: 313-314.

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

7- Sebire NJ, Fisher RA, Rees HC. Histopathological Diagnosis of Partial and Complete Hydatidiform Mole in the First Trimester of Pregnancy. Pediatric and Developmental Pathology, 2003, 6:1, 69-77.

8-Türk Ceza Kanunu. Erişim Adresi: <http://www.tbmm.gov.tr/kanunlar/k5237.html>. Erişim Tarihi: 25.09.2013

PS-16

2007-2011 Yılları Arasında Mezarlıkta Ölü Bulunma Olgularının Değerlendirilmesi

Ahmet Necati Şanlı, Fatih Şahin, Fatih Abalı, Deniz Oğuzhan Melez, İpek Esen Melez
Adli Tıp Kurumu Morg İhtisas Dairesi, İstanbul

Özet

Mezarlıklar, insanların ölüm kavramı ile yüz yüze geldikleri en çarpıcı ortamlardır. Bu sessizlik diyarları sağladığı koşullar nedeniyle ölüm kavramının gerçekleştiği yerler olabilmektedir. Bu mekanlarda bazen cinayet kurbanıyla, bazen intihar etmiş biriyle, bazen de yasak ilişki sonrası ölü doğan bebeğin atılmış cesediyle karşılaşılabilir. Çalışmamızda mezarlıkta ölü olarak bulunmuş olgular değerlendirilerek ölüm kavramı, ölüm sebebi ve muhtemel ölüm orijininin literatür eşliğinde tartışılması amaçlanmıştır. Çalışmamızda 2007-2011 yılları arasında mezarlıkta ölü olarak bulunup, savcılık tarafından Adli Tıp Kurumu Morg İhtisas Dairesine gönderilen 27 ölüm olgusu değerlendirilmiştir. Vakaların 22'sinin cinsiyeti tespit edilmiş olup 21'i erkek, 1'i kadın cinsiyetlidir. 5'inin ise cinsiyeti fetusa ait olduğu için cinsiyet tespiti yapılamamıştır. Ölüm sebepleri açısından değerlendirildiğinde 11'inin ölü doğmuş olup ölüm sebebinin belirlenemediği, 6'sının ası, 5'inin uyuşturucu madde intoksikasyonu, 2'sinin ise kalp damar hastalığı, 1'inin kesici delici alet yaralanmasına bağlı, 1'inin kesici delici alet ve ateşli silah mermi çekirdeği yaralanmasına bağlı, 1'inin genel beden travmasına bağlı, meydana gelmiş olduğu tespit edilmiştir. Muhtemel orijin açısından değerlendirildiğinde ise 6'sı intihar, 3'ü cinayet, 3'ü doğal ölüm olarak değerlendirilmiş olup diğerleri hakkında sağlıklı bir sonuca varılamamıştır. Bir bitişin son durağı olan mezarlıklar, kişiler tarafından intihar ya da cinayet ölümlerinde seçilebilecek bir ortamdır. Mezarlıkta meydana gelen doğal ölümler için de ruhsal travmanın şiddeti ile doğru orantılı olarak ölüm riski artmaktadır.

PS-17

Çocuğa Yönelik Cinsel İstismar Olgusunda Adli Tıp Değerlendirmesinin Önemi: Olgu Sunumu

Cüneyt Destan Cenger*, Birgül Tüzün*, Nevzat Alkan**, Şevki Sözen**, Erbuğ Keskin***

* İstanbul Üniversitesi, İstanbul Tıp Fakültesi, Adli Tıp Anabilim Dalı, Uzman Hekim

** İstanbul Üniversitesi, İstanbul Tıp Fakültesi, Adli Tıp Anabilim Dalı, Profesör Hekim

*** İstanbul Üniversitesi, İstanbul Tıp Fakültesi, Çocuk Cerrahisi Anabilim Dalı, Prof. Hekim

Özet

Çocuk cinsel istismarı ülkemiz gündeminde, yaşanan trajediler ve olayın doğası göz önüne alındığında, yeterli oranda yer bulamamaktadır. Çoğu olguda aileler yaşanan bu trajik olayı

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

gizleme eğilimi taşımaktadır. Ancak ülkemizde 01.06.2005'ten bu yana yürürlükte bulunan Yeni Türk Ceza Kanunu'nun ilgili maddelerinde gerek bu olgu tiplerine ayrı bir düzenleme yapılmış olması ve gerekse de cezaların eskisine kıyasla daha etkin hale getirilmiş olması sebebi ile bu tür olgular daha da artan oranda hukuki sürece yansımaktadır. Bu duruma sebebiyet veren düzenlemelerden bir tanesi de TCK 280. maddesidir. Çocuk cinsel istismarı olgu tipi olarak zor değerlendirilebilen bir adli olgudur. Bunun sebepleri arasında çocuğun yaşı ve gelişimi de önemli olmakla beraber olayın oluş şekli net ve rahat olarak ortaya koyamaması, korkması, olayın vehamet ve kötülüğünü tam algılayamamış olması gibi etmenler rol oynamaktadır. Ülkemizde adli tıp hizmetleri maalesef 24 saat üzerinden verilememektedir. Ancak adli olguların öncelikli ve acil nitelik taşımaları tüm bilim çevreleri tarafından kabul edilen yadsınamaz bir gerçektir. Sunulan olgu sekiz yaşında bir erkek çocuğudur. On yedi yaşındaki öz dayısının oğlu tarafından son bir ay içerisinde birkaç kez anal yoldan cinsel istismara maruz kaldığı iddiası ile başvurmuştur. Küçüğün oturmada güçlük çekmesi, sık tuvalete gitmesi, dışkılama değişikliği şikayetleri üzerine öz teyzesi durumdan şüphelenmiştir. Söz konusu olgu son olay tarihinden yaklaşık 10 gün sonra 05.05.2013 tarihinde saat 03:00'de İstanbul Tıp Fakültesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı Acil Birimi'ne getirilmiştir. Küçük öncesinde üç adet özel hastaneye götürülmüş, kompleks bir nitelik arz etmesi üzerine de fakültemize sevk edilmiştir. Fakültemizde tıpta uzmanlık sınavı ile uzmanlık eğitimi almaya hak kazanan tüm uzmanlık öğrencileri üç tam günlük zorunlu bir Asistan Uyum Eğitimi almaktadır. Söz konusu üç günlük eğitiminin yarım günü adli tıp konularına ayrılmakta ve burada ilgili tıpta uzmanlık öğrencilerine adli muayene, adli raporlar ve tıbbi uygulama hataları ile ilgili bilgiler aktarılmaktadır. Bu eğitimin vermiş olduğu bilinç sonucunda bu olguyu ilk muayene eden klinisyen hekim 05.05.2013 tarihinde saat 03:00'de Adli Tıp Anabilim Dalı Öğretim Üyesi'ni aramış ve nasıl hareket etmesi gerektiği hususunda fikir almıştır. Yapılan yönlendirmede olgu ile ilgili hastane polisinin bilgilendirilmesi söylenmiş ve gözlem altında tutularak taburcu edilmemesi talimatı verilmiştir. Fakültemizde gerek erişkin ve gerekse de çocuk tüm cinsel istismar ve saldırı olguları cinsiyetine göre Kadın Hastalıkları ve Doğum, Çocuk Cerrahisi, Erişkin ya da Çocuk Ruh Sağlığı Hastalıkları ile Adli Tıp uzmanlarından oluşan bir heyet tarafından ortak olarak değerlendirilmektedir. Olgu ile ilgili olarak 06.05.2013 tarihinde ilgili uzman hekimler kurulu bir araya gelmiş ve olgu muayene edilerek değerlendirilmiştir. Anal muayenesinde dışarıdan fark edilemeyen ve anorektal bileşkenin iç kısmında mevcut dört adet derin laserasyon belirlenmiştir. Söz konusu lezyonların derin bir bölgede yerleşim göstermesi sebebi ile lezyonların atlanması ve deneyimsiz bir ekip tarafından doğru olarak belirlenememesi ve değerlendirilememesi riski bulunmaktadır. Ayrıca bu olguları ilk gören hekim grubu; genellikle acil ünitelerde çalışan ve tedavi edici hekimlik üzerine odaklanan, bu konuda deneyim kazanmış dolayısıyla olgunun adli tıp boyutunu değerlendirebilecek özel bir eğitim almamışsa atlayabilecek niteliktedir. Bu olgunun doğru tanı almasındaki en önemli etken ise; acil ünitelerdeki adli olgu değerlendirme aşamasında deneyimli hekimin multidisipliner yaklaşımla adli tıbbi destek almasıdır. Bu sebeple hizmet içi eğitimlerde adli olguların atlanmaması için multidisipliner bir eğitim modelinin fakültemizde olduğu gibi planlanması çok önemlidir.

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

PS-18

Çocuk ve Yetişkinlerdeki İdrarda Kurşun Düzeyi: 3 Yıllık Geriye Dönük Bulguların İzlenmesi

Selda Mercan PhD*, Munevver Acikkol PhD*, Salih Cengiz PhD*

*İstanbul Üniversitesi, Adli Tıp Enstitüsü, Adli Toksikoloji Laboratuvarı, 34303, Cerrahpaşa, İstanbul, Türkiye

Özet

Kurşun (Pb); çevre kirliliğine neden olduğu bilinen ve yüksek seviyelerde maruz kalınması durumunda pek çok organ ve dokuda hasara neden olan bir maddedir. Kronik kurşun zehirlenmesi Merkezi Sinir Sistemini (MSS) etkiler ve özellikle çocuklarda öğrenmeyi ve davranışı bozan ağır neticelerle sonlanabilir. Günümüzde kurşun gibi vücutta biriken ve uzaklaştırılması gereken; “ağır metal” adı ile anılan bir grup elementin; idrar, kan, saç, tırnak gibi biyolojik örneklerde izlenmesi ve detoksifiye edilmesi için çözüm arayışları sürmektedir. Bu çalışmanın amacı, 2010-2012 yılları arasında çeşitli şikâyetlerle birimize başvuran çocuk ve yetişkinlerin idrarlarındaki kurşun düzeylerini ortaya koymak ve karşılaştırmalı olarak değerlendirmektir. 2010-2012 yılları arasında toplam 4695 idrarda kurşun analizi yapıldı, bu numuneler; %2 HNO₃ ile 10 kat (1:10) seyreltilerek İndüktif Eşleşmiş Plazma-Kütle Spektrometresi (ICP-MS) ile kantitatif kurşun analizi gerçekleştirildi. Sonuçlar Sertifikalı Referans Materyal (SRM) ile doğrulandı. Elde edilen kurşun konsantrasyonları (ng/mL) idrardaki kreatinin konsantrasyonuna (mg/dL) göre bağıl olarak hesaplandı (ug/g kreatinin). 0,5-100 ng/mL ($r>0,999$) arasında doğrusal olduğu bulunan kurşun, idrar- SRM ile uyumlu görüldü ($\geq\%95$). 2010-2012 yıllarında idrarda kurşun analizi için başvuran toplam 4695 kişiden 3793 (%80,7) kişide referans değerinin üzerinde (<5 ug/g kreatinin) kurşuna rastlandı. İdrarda yüksek kurşun tespit edilen kişilerden 880'inin yetişkin (%23,2), 2913'ünün ise çocuk (%76,8) olduğu görüldü. Yetişkin ve çocuk bireylerde yaş ortalaması sırasıyla 36 (n=889) ve 7 (n=2932) bulundu. Ortalama kurşun değerleri ise yine sırasıyla 24,96 ve 39,5 ug/g kreatinin şeklinde ortaya çıktı ve iki grup arasında idrarda kurşun düzeyleri bakımından anlamlı fark olduğu bulundu. Elde edilen sonuçlara göre; hem çocuk hem de yetişkin bireyler için idrarda kurşun seviyelerinin oldukça geniş aralıkta olduğu görülmektedir. Ancak burada bir önemli nokta da şudur ki; bu bireylerin idrarları, Dimerkaptosüksinik asit (DMSA) ile provoke edilmiştir. Akut ağır metal zehirlenmelerinde (özellikle kurşun ve cıva) antidot olarak kullanılan DMSA, son yıllarda kronik kurşun birikiminin belirlenmesinde araç olarak kullanılmaktadır. Kurşunun doğada pek çok kaynakta bulunduğu ve endüstride sıklıkla kullanıldığı göz önüne alındığında, mesleki, çevresel ve kronik maruziyetin boyutunun geriye dönük biyo-izleminde, idrarın iyi bir biyolojik örnek olduğu kanısındayız.

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

PS-19

Hyoid Kemikte Tespit Edilen Anatomik Varyasyon; Olgu Sunumu

Dr.M.C. Gül, Uz. Dr.S. Sevinç, Dr. N. Apaydın, Dr.M.Demir, Uz.Dr. A.Ağırbaş, Doç. Dr.Ü.N.Gündoğmuş

Adli Tıp Kurumu, İstanbul

Özet

Hyoid kemik tyroid kırırdağın üst kısmında c3 vertebra seviyesinde temporal kemiğin styloid çıkıntılarına styloid ligamentler ile asılı vaziyette duran ve birçok kasin yapışma noktası olan at nalı şeklinde bir kemiktir. Hyoid kemik anatomik konumu açısından travmaya çok açık olmasa da ince bir kemik olduğundan travma karşısında kırılabilir. Günlük hayatta pek sık karşılaşılmayan hyoid kemik kırıklarına sıklıkla otopsilerde rastlanılır. Bu otopsilerin başında özellikle elle boğma vakaları ve ası olayları gelmektedir. Ölümle sonuçlanmayan vakalar nadiren tespit edilmekle beraber bu vakalar; trafik kazaları, spor yaralanmaları ve boyuna uygulanan künt travmalardan oluşmaktadır. Olgumuz 42 yaşında erkek olup boyun ve vücudunun çeşitli yerlerinden darp edilme şikayeti ile gittiği hastanede çekilen servikal BT incelemesinde tespit edilen hyoid kemik bulgularının kırık mı?, varyasyon mu ?, olduğu hususunda görüş bildirilebilmesi için 2. Adli Tıp İhtisas Kuruluna gönderilmiştir. Kurulumuzdaki uzman radyolog tarafından yapılan incelemede hyoid kemik sağ lateralde seperasyon (anatomik varyasyon olarak değerlendirildi) tespit edilmiştir. Bu poster sunumumuzdaki amaç hyoid kemik kırıklarının konjenital varyasyonlarla karışabileceğini göstererek kırık değerlendirmelerinde bu hususun dikkate alınması gerektiğini vurgulamaktır.

PS-20

01 Ocak 2012-30 Haziran 2013 Tarihleri Arasında EÜTF Çocuk Acil Servisi'ne Başvuran İlk Dekad Zehirlenme Olgularının Adli Tıbbi Boyutuyla İncelenmesi

Ahsen Kaya¹, Ekin Özgür Aktaş¹, Orhan Meral¹, Eylem Ulaş Saz²

¹ EÜTF Adli Tıp AD, İzmir/Türkiye,

² EÜTF Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları AD, İzmir/Türkiye,

Özet

Çocukluk çağı zehirlenmeleri, tüm zehirlenme olguları gibi adli olgu niteliğinde olup, bu yaş grubundaki zehirlenmeler çocuk ihmali açısından da önem taşımaktadır. Türkiye gibi gelişmekte olan ülkelerde zehirlenmeler ve buna bağlı ölüm oranlarının yüksek olması, çocukluk çağı zehirlenmelerini, çözümlenmesi gereken önemli bir sorun durumuna getirmektedir. Bu çalışmada 01 Ocak 2012 - 30 Haziran 2013 tarihleri arasında EÜTF Çocuk Acil Servisi'ne başvuran 62299 hastaya ait kayıt geriye dönük olarak incelendi. Araştırma kapsamına alınan 0-9 yaş grubundaki 271 zehirlenme olgusuna ait demografik veriler, zehirlenme türü ve yeri, acil servise geliş biçimi, muayene bulguları, tetkik ve konsültasyonlar ile uygulanan tedavi ve yatış ile ilgili kararlar kaydedildi. Bu bulgular doğrultusunda çocukluk çağı zehirlenme olgularına adli tıbbi yaklaşımda dikkat edilmesi gereken unsurların ele alınması amaçlandı. Olguların %53.5'i (n=145) kız, %46.5'i (n=126) erkek olup, yaş ortalaması 2.78±1.83'dir. İlk üç başvuru nedeni; ilaç içme/şüphesi (n=141,%52,0), kostik madde içme/şüphesi (n=65,%23.9) ve karbonmonoksit zehirlenmesi (n=23,%8.5) olarak tespit

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

edildi. İncelemede orijin ile ilgili bir kayda rastlanmadı. Acil servise 6 (%2.2) olgunun bilincinin kapalı olarak getirildiği, muayene, tetkik ve konsültasyonlar sonucunda 181 (%66.8) olgunun taburcu edildiği, 56'sına (%20.7) yatış verildiği, 29'unun (%10.7) tetkik/tedavi/yatış gibi önerileri reddederek, 5'inin (%1.8) ise izinsiz olarak hastaneden ayrıldığı anlaşıldı. Zehirlenme olgularında ayrıntılı sistemik muayenenin yapılması, hasta ve/veya aileden toksik maddenin cinsi, ne kadar ve ne zaman alındığı, zehirlenme yolu ve belirtileri, uygulanmış tedaviler, hastalık öyküsü, varsa zehirlenen diğer kişiler hakkında ayrıntılı bilgi alınması hem adli olgu yönetiminin, hem de tedavinin planlanmasında önemlidir. Ailelerin çocukları ile ilgili koruma yükümlülüklerinin farkına varmalarının sağlanması, çocuk ihmali ve koruyucu önlemler konusunda bilgilendirilmeleri, tedavide ucuz ve basit yöntemlerin geliştirilmesi ile zehir danışma merkezlerinin yaygınlaştırılmasının, başta aileler olmak üzere toplum ve devletin yararına olacağı düşünülmektedir.

PS-21

Demiryolunda Ölü Bulunma: Kaza? Cinayet?

Ahmet Necati Şanlı¹, Erdiñ Özdemir¹, Seyfullah Şahin¹, Abdullah Avşar²

¹ Adli Tıp Kurumu Başkanlığı, İstanbul

² Sütçü İmam Üniversitesi Adli Tıp AD, Kahramanmaraş

Özet

Ülkemizde demiryolu ile yılda 100 milyondan fazla yolcu taşınmaktadır. Her yıl ortalama 150-200 kişi demiryolu ulaşım sistemi ile ilişkili kaza ve olaylar sonucunda ölmektedir. Trafik kazalarına göre çok daha az sayıda kaza meydana gelmesine rağmen, meydana gelen kazalar daha fatal sonuçlanmaktadır. Demiryolu kazalarına bağlı ölümler; en sık hemzemin geçitlerde meydana gelen kazalarda, ikinci sıklıkta araçların yayalara çarpması sonucu, daha az sıklıkta ise trenden düşme ve intihar sonucu meydana gelmektedir. Çok az sıklıkta ise ölü veya bilinci kapalı olarak raylara bırakılarak ölümüne intihar veya kaza süsü verilerek istenen vakalara rastlanmaktadır. Demir yolu kazalarına spesifik bir yaralanma şekli yoktur. En çok künt travmaya bağlı lezyonlar oluşmaktadır. Özellikle raylara yatma şeklindeki intihar vakalarında çoğunlukla alt ekstremitte amputasyonu ve dekapitasyon meydana gelmektedir. Olgumuz demir yolu üzerinde tren kazasına maruz kalmadan önce tren rayları üzerinde ölü olarak bulunan 37 yaşında bir bayandır. Otopsi sonucuna göre ölümün künt kafa, boyun ve göğüs travmasına bağlı sternum, kaburga, burun kemik ve diş kırıkları ile birlikte beyin kanaması, boyun basısına bağlı mekanik asfiksi sonucu meydana gelmiş olduğu tespit edildi. Cinayet sonucu öldürülen vakalar, olaya intihar veya kaza süsü verilmek için demiryolu üzerine bırakılıp, demiryolu araçlarının ölenin üzerinden geçmesi sonucu ağır genel beden travmasına maruz kalarak bulguların gizlenmesi amaçlanmaktadır. Cinayet sonucu öldürülüp raylara bırakılan kişilerin demir yolu kazalarına bağlı ölümlerle muayene bulguları yönünden benzerliğini ve birbiri ile karışabilme ihtimalini adli tıbbi yönden tartışmayı amaçladık.

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

PS-22

Otopside tespit edilen kor bovinum ve klinik önemi; 2 olgu sunumu

Ö. Faruk Seyhan, Muhammet Demir, Betül Seyhan, M. Cihat Gül, Muhlis Yıldız, Abdullah Avşar
Adli Tıp Kurumu, İstanbul

Özet

Dünya Sağlık Örgütü'ne göre, ilk belirtilerin başlamasından sonraki 24 saat içinde gerçekleşen ölümleri, "ani ölüm" olarak tanımlamaktadır. Ani ölüm nedenleri arasında kardiyovasküler hastalıklar, en önemli grubu oluşturmaktadır. Koroner aterosklerozdan sonraki en sık üçüncü sebebinde kardiyomyopatilerden kaynaklanan ölümler olduğu bilinmektedir. Kalp ağırlığının bazı kaynaklara göre 1000 gr, bazı kaynaklara göre de 500 gramın üzerinde olmasına kor bovinum (öküz kalbi) denir. Kardiyak hipertrofi ve interstisyel doku artışı sonucu gelişen bu durum elektromekanik instabilite ve ani ölüm riskini arttırmaktadır. Doğal ölümlerde postmortem tanı amacıyla yapılan otopsilerin, tespit ettikleri patolojik bulgularla ilgili klinik birimlere geri bildirim yapılarak, doğru klinik tanı oranını arttırmada yardımcı olabilir.

Olgu 1: Evinde ölü olarak bulunduğu bildirilen 48 yaşında, 105 kg ağırlığında, erkek olguya yapılan otopside kalp ağırlığı 1098 gr tartılmış olup, makroskopik olarak koroner arter incelemesinde sağda lümeni orta ileri derecede daraltıcı vasıfta olmak üzere tüm koroner arterlerde kalsifiyeaterom plakları görüldü. Histopatolojik incelemede myokarddainterstisyel hafif fibrozis, hipertrofik kas lifleri, hiperemi, koroner arterlerde arter duvar lümenini ileri derecede (yaklaşık %80 oranında) daraltan kalsifiyeaterom plağı varlığı izlendi. Otopside tespit edilen makroskopik ve mikroskopik bulgular dikkate alındığında kişinin ölümünün kalp damar hastalığı sonucu meydana gelmiş olduğu kararına varılmıştır.

Olgu 2: Evinde ölü olarak bulunduğu bildirilen 64 yaşında, 77 kg ağırlığında, erkek olguya yapılan otopside kalp ağırlığı 1060 gr tartılmış olup, makroskopik incelemede epikardial yağ dokusunda ileri derecede artış, perikardda ileri derecede yapışıklık görüldü. Sol koroner arter inen dal ve dönen dalda başlangıçtan itibaren lümeni ileri derecede daraltıcı vasıfta aterom plakları, sağ koroner arter lümeninde orta derecede daraltıcı vasıfta aterom plakları görüldü. Myokard kesitlerinde apekte 5x4,5 cm'lik alanda sedefi renkte nedbe alanı görüldü. Histopatolojik incelemede myokarddahipertrofik kas lifleri, yaygın nedbe alanları, koroner arterlerde kalsifiyeaterom plağı (lümenin %90'dan fazlasını daraltıcı vasıfta) izlendi. Otopside tespit edilen makroskopik ve mikroskopik bulgular dikkate alındığında kişinin ölümünün kalp damar hastalığı sonucu meydana gelmiş olduğu kararına varılmıştır.

Olgularımız travmatik olmayan ölümlerde otopsinin ölüm nedeni ve mekanizmasının belirlenmesindeki önemini göstermesi açısından sunulmuştur.

PS-23

Olgu sunumu: İskeletleşmiş kalınlarda birden fazla türde yaralanmanın değerlendirilmesi

Özge Ünlütürk, M. Feyzi Şahin
Adli Tıp Kurumu Başkanlığı, İstanbul

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

Özet

Travma analizi çürüme ilerledikçe güçleşmekte ve iskeletleşme süreciyle bulgular kaybolabilmektedir. Kalıntıların değerlendirme sürecinde, çıkarılma sırasında uygulanan yöntemler, hayvan müdahalesi, çevresel faktörler gibi postmortem dönemdeki etkenler sonucu oluşan ilave lezyonlar da travma sonucu oluşan lezyonların tespitini zorlaştırmakta ve karışıklığa sebebiyet vermektedir. Bu aşamada tüm yara özellikleri birlikte ele alınıp bu yaraların vücuda etkisi değerlendirilmeli ve iskeletleşmiş kalıntıların bulunduğu olay yeri koşulları ve kalıntıların çıkarılma şartları da bu değerlendirmede önemli birer veri olarak kullanılmalıdır. Bu çalışmada birden fazla farklı yaralanma türü içeren iskelet kalıntılarında travma analizi yapmak ve mevcut lezyonların vücuda etkisini değerlendirerek literatür eşliğinde tartışmak amaçlanmıştır. İncelenen olgu yol üzerindeki bir su kuyusunda yapılan arama ve kazı işlemleri sonucu bulunmuştur. Moleküler genetik inceleme sonucu yapılan DNA eşleştirmesiyle şahsın yaklaşık 20 yıl önce kaybolan yetişkin bir erkeğe ait olduğu tespit edilmiştir. Yapılan makroskopik incelemede sol koksada ateşli silah mermi çekirdeği yaralanması ile uyumlu lezyon tespit edilmiştir. Bunun yanı sıra her iki klavikula, skapula, humerus ve ulnanın eklem yerlerinde ve eklem yakın bölgelerinde, vertebralar, sağ koksaya ve sakrumda çeşitli ebatlarda düzgün kenarlı kesi izleri olduğu görülmüştür. Kişinin ölümünün ateşli silah yaralanmasına bağlı iç organ değişimleri sonucu meydana gelmiş olduğu tespit edilirken, kemiklerde saptanan çok sayıda kesici alet yarasının lokalizasyonları itibarıyla muhtemelen cesedi parçalara ayırmak amacıyla oluşturulmuş eklem açma işlemi sırasında olduğu değerlendirilmiştir.

PS-24

Basınçlı Su İle Yüz Yaralanması: Olgu Sunumu

Aslıhan Teyin, Orhan Meral, Ahsen Kaya, Ender Şenol

Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi Adli Tıp Anabilim Dalı

Özet

Yüz, kişilerin karşı karşıya gelmeleri sırasında ilk göze çarpan vücut bölümüdür. Bu nedenle, herhangi bir yaralanma nedeniyle yüz bölgesinde oluşan izlerin kişilerin sosyal hayatını önemli derecede etkileyeceği düşüncesinden yola çıkarak Türk Ceza Kanunu'nda (TCK) Madde 87, 89 ve 95'te "yüzde sabit iz" ve "yüzün sürekli değişikliği" kavramları tanımlanmış ve suçun ağırlaştırıcı sebebi olarak yasada düzenlenmiştir. Yüz bölgesindeki yaralanmalar en sık trafik kazaları, darp, ateşli silahlar, kesici delici aletler ve yanıklar nedeniyle meydana gelmekte olup, lezyonlar deri, kemik, organ ve sinir lezyonları olarak karşımıza çıkabilmektedir. Yüzde yüksek basınçlı boya, gaz, su gibi maddelerle meydana gelen yaralanmalar ise oldukça nadir olarak görülmektedir. Bu yaralanmalarda, genellikle dışarıdan bakıldığında yara küçük, önemsiz gibi görünmekte olup, cilt altında meydana gelen hasar daha belirgin olmaktadır. Bu hasarın patofizyolojisinde, maddenin dokuda oluşturduğu distansiyon, kimyasal iritasyon ve o bölgede meydana gelen sekonder enfeksiyon önemli rol almaktadır. Yüksek basınçlı su yaralanmalarının çoğu yaralanma özelliği ve iyileşme süreci açısından iyi seyirlidir. Ancak bazen suyun mekanik kuvveti, yüz bölgesinde göz, sinir, kemik ve önemli yumuşak doku yaralanmalarına neden olabilmektedir. Bu olgu sunumunda, yüz bölgesinde basınçlı su ile meydana gelen yaralanmanın TCK kapsamında "yüzde sabit iz"

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

açısından değerlendirilmesi, basınçlı su yaralanmalarının meydana getirebileceği sonuçlar ile basınçlı sistemleri kullanan sektörlerde alınabilecek önlemler ve bilgilendirmenin öneminin tartışılması amaçlanmaktadır.

PS-25

Sigmoid Volvulus; Bir Adli Tıp Acili (!) Tanı, Tedavi ve Adli Tıbbi Boyutu: Bir Otopsi Olgusu

Hösükler B¹, Hösükler E¹, Avşar A², Şanlı AN¹, Özdemir E¹, Daş T³, Özdil S⁴

¹ Adli Tıp Asistanı, Adli Tıp Kurumu Başkanlığı, İstanbul, Türkiye

² Yardımcı Doçent, Sütçü İmam Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp Ana Bilim Dalı, K. Maraş, Türkiye

³ Patoloji Uzmanı, Adli Tıp Kurumu Başkanlığı, İstanbul – Türkiye

⁴ Adli Tıp Uzmanı, Adli Tıp Kurumu Başkanlığı, İstanbul – Türkiye

Özet

Sigmoid Volvulus günümüzde en çok yaşamın 4. ve 5. dekadlarında ortaya çıkan ve uzun bir mezenterie sahip olan sigmoid kolonun kendi ve mezenterie etrafında çepeçevre dönmesi sonucu oluşan bağırsak tıkanması şeklinde tanımlanmaktadır. Klinik prezentasyonunda en sık semptomlar karın ağrısı, distansiyon ve obstipasyon/konstipasyon olmaktadır. Çoğunlukla ileri yaşta özellikle bakıma muhtaç ve kronik kabızlık öyküsü olan demanslı/psikiyatrik rahatsızlığı olan kişilerde meydana gelmektedir. Volvulus kolonda en sık sigmoid segmentte, daha sonra sırasıyla çekum ve transvers kolonda görülmektedir. Geç tanı konan volvulus vakaları mortal seyretmekte olup; yaş, cinsiyet, geçirilmiş volvulus ya da cerrahi öyküsü, eşlik eden hastalık, semptom süresi, şok varlığı, volvulusun derecesi ve volvule olan bölgedeki gangren mortalite ile ilişkilidir. Orta-ileri yaş grubundaki olgumuz karın ağrısı ve şişkinlik şikayeti ile hastaneye başvurmuş ve kendisine medikal tedavi düzenlenmiştir. 2 gün sonra rahatsızlığı artan olgumuz ikametinde hayatını kaybetmiştir. Ölü muayenesinde batında geçirilmiş insizyon skarları olduğu, batının sert ve şiş olduğu belirtilmiştir. Otopsisinde; bağırsaklarda ileri derecede adhezyon olduğu, sigmoid kolonun kendi etrafında çepeçevre döndüğü (sigmoid volvulus), sigmoid kolonun siyah renk aldığı, sigmoid kolon proksimalindeki kolon ve bağırsak segmentlerinin ileri derecede distandü olduğu, kolon çapının 9,5 cm'ye kadar arttığı tespit edilmiştir. Olgumuzda yüksek mortalite ve morbidite oranlarıyla seyreden sigmoid volvulusun erken tanı ve tedavisinin klinik ve adli tıp için öneminin vurgulanması amaçlanmıştır.

PS-26

Bifid Odontoid ve C2 (Aksis) Fraktürü: Bir Olgu Sunumu

Hösükler B¹, Hösükler E¹, Melez DO², İmalı M¹, Çağlar Atacan S³

¹ Adli Tıp Asistanı, Adli Tıp Kurumu Başkanlığı, İstanbul – Türkiye

² Adli Tıp Uzmanı, Adli Tıp Kurumu Başkanlığı, İstanbul – Türkiye

³ Radyoloji Uzmanı, Adli Tıp Kurumu Başkanlığı, İstanbul – Türkiye

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

Özet

Baş boyun travmaları servikal vertebraların özellikle üst kısmını oluşturan atlas (C1) ve aksis (C2) kemiklerini etkiler. Travmalar sonucu atlas ve aksis fraktürü oluşabileceği gibi bu iki kemiğin, miktarına ve yönüne göre dört alt gruba ayrılan subluksasyonda sık görülen bir klinik bulgu olarak tespit edilmektedir. Aksis diğer omurga kemiklerinden farklı olarak atlasla eklemleşmesinde önemli olan odontoid çıkıntıya (dens aksis) sahiptir. Odontoid çıkıntı servikal yaralanmalarda üst ucundan oblik seyirli, aksis gövdesiyle bağlantı noktasından, atlasın hizasından tam kat ve vertikal hat boyunca olmak üzere dört farklı şekilde kırılabilir. Bifid odontoid, dens aksisin çok ender görülen ve odontoid kırıklarının bir tipi olan vertikal kırıklarlarla radyolojik olarak karışan varyasyonudur. Direk grafilerde tespit edilmesi pek mümkün olmayan bu varyasyon deneyimli klinisyen ve radyologlarca bilgisayarlı tomografi ve manyetik rezonans görüntülemelerde tespit edilebilir. Gerek tanının doğru yapılarak tedavinin yönlendirilmesi açısından klinik tıp; gerekse hayati tehlike ve maluliyet açısından raporların düzenlenmesinde adli tıp açısından servikal kırıkların, bu bölgede bulunan kemik varyasyonları ile ayırımının yapılabilmesi büyük öneme sahiptir. Yüksekten düşme sonucu ilk muayenesinde meningeal irritasyon bulguları ve direk grafilerinde birinci servikal vertebrada öne subluksasyon, ikinci servikal vertebrada fraktür tespit edilen olgumuzun çekilen tomografisinde çok ender görülen ve odontoid kemiğin vertikal kırığı imajı ile karışan bifid odontoid tespit edilmiştir. Kırık, subluksasyon ve varyasyonun (bifid odontoid) ender birlikteliğini sahip olgumuz klinik tıp ve adli tıp açısından değerlendirilmiş; bu anlamda tanı, tedavi ve raporlama aşamaları çeşitli açılardan ele alınmıştır.

PS-27

Transplantasyon Amaçlı Transvajinal Nefrektomi; Bir Postmortem Anjiyografi Olgusu

Hösükler B¹, Hösükler E¹, Özbay I², Melez DO², Esen Melez İ²

¹ Adli Tıp Asistanı, Adli Tıp Kurumu Başkanlığı, İstanbul - Türkiye

² Adli Tıp Uzmanı, Adli Tıp Kurumu Başkanlığı, İstanbul – Türkiye

Özet

Organ transplantasyonunda, insan veya hayvan, canlı veya ölü vericiden alınabilen, damarlarıyla birlikte veya damarsız olarak dokular ile damar yapıları ile birlikte organlar kullanılabilir. İn vivo veya invitro olarak üretilen doku veya organların transplantasyonu hakkındaki çalışmalarda devam etmektedir. İnsan vericiden alınabilen organların başında böbrekler gelmektedir. Böbrek transplantasyonunda böbrek damar yapıları ile birlikte alınır. Bu işlem yapılırken damar yapılarının olabildiğince organın distalde olmasına ve güdük olarak kalacak olan parçanın ise kapatılmaya uygun uzunlukta olmasına özen gösterilmektedir. Nefrektomi, alışılmış biçimde lomber bölgeye atılan kesiden yapılabilir gibi, transumbilikal ve transvajinal gibi işin uzmanları dışındaki sağlık personeli açısından alışılmamış laparoskopik yöntemlerle de gerçekleştirilebilmektedir. Organ vericisinde meydana gelebilecek ölümler perioperatif olabileceği gibi, postoperatif olarak da meydana gelebilir. Olgumuz, 27 yaşında kadın cinsiyettedir. Böbrek vericisi olarak özel bir sağlık kuruluşunda transvajinal yoldan sol böbreği alındığı ve operasyonda bir sorun olmadan servise alındığı, serviste takibi edilirken aynı günün akşamı aniden fenalaşarak kardiyopulmoner arrest gelişmiştir. Otopsisinde dış muayene sadece enjeksiyon izleri olduğu,

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

başkaca bir lezyon olmadığı, iç muayenede batında 2500 ml serbest kan olduğu, tıbbi evrakta belirtilen vajende posterior fornikte nefrektomi amacıyla yapılmış kesinin olduğu, bunun üzerine postmortem manuel angiografi yapıldığı, sol böbrek arterinden kaçak olduğu, bunun üzerinde kaçak bölgesinde yapılan makroskopik incelemede ilgili alanda radyoopak madde bulaşları ve sol renal arterin bırakılmış olan güdük kısmı etrafında klemler olduğu, bu klemlerin damardan ayrılmış olduklarının görüldüğü belirtilmiştir. Olgumuzda, adli tıbbi uygulamada ender karşılaşılan transvajinal yolun organ vericilerinde insizyon yeri olarak kullanılabilineceğini hatırlatarak beklenen sayıda ve yerde iç organ tespit edilmemiş olgularda dikkat edilmesi gereken hususlar üzerinde durulması amaçlanmıştır.

PS-28

Toplumsal Tehlike: Yasadışı Tasarım Maddeleri (Designer Drugs) Ve A-Pirolidinofenon Örnekleri

Münevver Açikkol PhD*, Selda Mercan PhD

İstanbul Üniversitesi, Adli Tıp Enstitüsü, Adli Toksikoloji Laboratuvarı, 34303, Cerrahpaşa, İstanbul, Türkiye

Özet

Tasarım ilaçlar –tasarım maddeleri (designer drugs) olarak tanımlanan maddeler, gece kulüplerinde, barlarda, dans kulüplerinde, ya da sahnelerde; gençler arasında çılgınca eğlenmek için tasarlanmış bazı yasadışı veya kontrollü reçeteli ilaçların türevleri olan maddelerdir. En bilinen grup amfetamin ve türevleri olup “Klasik Tasarım İlaçlar” olarak adlandırılır. Bunlar arasında “süstitüe-R” kısaltılmış şekli ile ifade edilen “metilen- dioksi amfetamin” türevleri; metilenedioksümetamfetamin (MDMA), metilenedioksiamfetamin (MDA), metilenedioksietilamfetamin (MDEA) en bilinenleridir. 1990'larda bu türevlerin sayısı artmış, para-metoksiamfetamin (PMA), para-metoksi-metamfetamin (PMMA) ilave edilmiştir. 2000'li yıllara gelindiğinde Piperazin'ler ve **α -pirolidinofenon türevleri** “Yeni Tasarım İlaçlar” olarak dünya piyasasına sürülmeye başlanmıştır. α -pirolidinofenon türevleri de amfetamin türevlerine benzer şekilde etki gösterir ve bağımlılık riski taşır. Vücuttaki metabolizasyon aşamalarında, katinon'a dönüşmesi ayrıca üzerinde düşünülmesi gerekli konulardandır ki; katinon da kontrollü bitkilerden olan *Catha edulis* bitkisinin yine kontrollü olan aktif maddesidir. Tasarım maddelerinde en büyük tehlike, sentezleri, dozajları, etkileri ile ilgili bilgilere ve satışlarına, internet yolu ile erişilebilirlikleridir. Metabolizasyon şekli araştırılıp, ana madde ve metabolitlerinin tayin yöntemleri geliştirilinceye dek, üretim ve satışları yaygın hale gelmektedir. Bu süreçte yasal kontrolleri de sağlanamadığından üretici, satıcı ve kullanıcıların da kontrolü ve engellenmesi mümkün olamamaktadır. Ulusal ve uluslar arası bilgi ve veri alışverişi ile yasal kontrollerin hızla devreye sokularak, bu maddelerle mücadelede başarıya ulaşılabileceği kanısındayız.

PS-29

Eşi Yangında Ölen Kişinin Kendini Benzinle Yakarak İntiharı

Zafer Liman, Zeynep Orhan, Muhammet Demir, Uğur Kayhan, Hüsrev Demirel
Adli Tıp Kurumu, İstanbul

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

Özet

İntiharkişininistemliolarakkendiyaşamına son vermesidir. İntiharlar tüm dünya için çok önemli bir halk sağlığı sorunudur. Kendini yakma, intiharin daha az tercih edilen yöntemlerinden biridir. Şenol ve arkadaşlarının yaptığı çalışmada kendini yakarak intihar etme oranı %6,0 olarak bulunmuştur. Tüm intihar tipleri içerisinde, kendini yakma eylemleri en dramatik, şiddet içeren ve çoğu zaman anlaşılması zor gelen olgulardır. Ramim ve arkadaşlarının kadınlar üzerinde yaptığı çalışmada; kadınların kendilerini yakmak için en fazla petrolü (%91,4) kullandığı bulunmuştur. Kendini yakarak intihar etme sonucu öldüğü bildirilen olgunun otopsisinde batın alt ve perine 5 cm altında şerit şeklinde olan (muhtemel iç çamaşırı bölgesi) haricinde tüm vücutta yaygın siyah renkli değişiklikler ve boyunda 3 cm eninde şerit şeklinde, her iki ayak ve elde, her iki uyluk ve bacakta yaygın cilt soyulmaları izlendi. Kirpik, saç ve kaşların kısmen yandığı, burun ve ağız açıklıklarının görünür olduğu ve çevrelerinde is bulaşıkları olduğu, göğüs ön yüzde muhtemel atlet izine bağlı siyah lekelenme görüldü. Her iki alt ekstremitede yer yer atlamalı karbonizasyon derecesinde yanık alanları görüldü. Beyin, beyincik yüzeylerinde sağda daha belirgin olmak üzere her iki temporoparietalde yanığa bağlı kanamalar görüldü. Trakea, bronş ve ana bronşioollerin is bulaşığı ile kaplı olduğu görüldü. Özofagus başlangıç ve alt kısımlarında is bulaşıkları görüldü. Toksikolojik incelemede; kanda % 34,3 COHb, cilt parçasında Toluen, Ksilen tespit edildi. Vücudunda yaygın yanıklar ve solunum yollarında yoğun is tespit edilen kişinin ölümünün karbonmonoksit zehirlenmesi sonucu meydana geldiği tespit edilmiştir. Olgumuz literatürde eşine az rastlanır bir intihar olgusu olduğu için, literatüre katkı yapmak amacıyla sunulmuştur.

PS-30

Gebede eski sezaryan skar bölgesinden gelişen uterin rüptüre bağlı ölüm olgusu

Zeynep Orhan, Muhammet Demir, Uğur Kayhan, Zafer Liman, Mustafa Özdemir, Deniz Oğuzhan Melez, Safa Çelik, Sermet Koç
Adli Tıp Kurumu, İstanbul

Özet

Uterin rüptürün perinatal mortalite açısından büyük öneme sahip nedenler arasında yer almaktadır. Uterin rüptür geçirilmiş sezaryen operasyonu sonrası oluşan skar dokusu veya uterustaki patolojik lezyonlardan kaynaklı oluşabilmektedir. Önceki operasyona bağlı uterustaki skar dokusunun açılması rüptürün en önemli nedenlerinden biridir. Genellikle rüptür spontandır ve anne ve fetusun mortalite hızında artışa neden olarak komplikasyonları da beraberinde getirir. Gebelerde uterus rüptürü myometriyumun kontraktilesinden bağımsız gerçekleşmişse bu rüptürün spontan olduğundan bahsedilir. Şiddetli fetal bradikardi gebede uterin rüptür için önemli bir belirteç sayılabilir. 8 aylık hamile olduğu evde aniden rahatsızlandığı, hastaneye götürüldüğünde kalbinin durduğu, başka bir hastaneye sevk edildiği orada tekrar kalbinin durduğu, müdahaleye rağmen cevap alınamayarak öldüğü bildirilen 35-40 yaşlarındaki bir kadın cesedi otopsi yapılmak üzere gönderildi. Kişinin yapılan otopsisinde; dış muayenede batın alt kadranda yatay sezeryana ait eskiye ait operasyon kesi skarı görüldü. Karın duvarında cilt altı yumuşak dokuda travmatik bulgu tespit edilmedi.

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

Batın boşluğunda 2000 mL koagüle kan çıkarıldı. Plasentanın uterus ön yüz alt kısmına yerleşerek servikal kanalı kapattığı görüldü. Bu alanda uterus etrafında haricen tanımlanan skar hizasına uyan bölge hizasında 2 cm'lik düzensiz kenarlı içinde yer yer damar yapılarının görünür hale geldiği yırtık alanı görüldü. Uterus içinden amniyon kesesi içinde erkek cinsiyette fetusun olduğu, göbek kordonunun 48 cm olup baş çevresinin 27 cm, göğüs çevresinin 23 cm, karın çevresinin 23 cm, baş topuk mesafesinin 37 cm olduğu görüldü. Bu haliyle herhangi bir dismorfik görünüm tespit edilmedi. Göbek kordonunun yapılan incelenmesinde 2 arter ve 1 ven yapılarının olduğu tespit edildi. Histopatolojik incelemede; 3. trimester ile uyumlu maturasyon gösteren plasenta, intervillöz mesafede yaygın taze kanama, fibrin birikimi, koryon villüslerde ödemli görünüm, myometriyumda düzenli yapı olduğu tespit edildi. Kişinin ölümünün eski sezaryan operasyon bölgesinde uterusun rüptürüne bağlı iç kanama sonucu gelişmiş olduğu kararına varıldı. Olgumuz önemli bir maternal ve fetal mortalite sebebi olan spontan kanamalara bağlı ölüme varabilen komplikasyonlara yol açan uterin rüptüre dikkati çekmek ve eski sezaryen operasyonları ile ilişkisini tartışmak amacıyla sunulmuştur.

PS-31

Tüberküloz Peritonitine Bağlı Ölüm Olgusu

Muhammet Demir, Uğur Kayhan, Zeynep Orhan, Zafer Liman, Mustafa Özdemir, Ahmet Selçuk Gürlü, Safa Çelik, Taner Daş, Sermet Koç
Adli Tıp Kurumu, İstanbul

Özet

Tüberkülozmorbidite ve mortalitesi yüksek olan, multisistemik tutulum gösteren, tüm önlemlere rağmen tam olarak eradike edilemeyen enfektif bir hastalıktır. Primer olarak akciğer tutulumu gösterir. Akciğerdeki primer odaktan hematojen veya lenfojen yolla zaman içinde akciğer dışı tüberküloz gelişebilmektedir. Tüberkülozperitonitinsidansının tüm tüberküloz tipleri arasında %0.1-%0.7 arasında insidansa sahip olduğu bildirilmektedir. Vakalar sıklıkla 21-45 yaş arasındadır. Son yıllarda ekstrapulmoner tüberküloz görülme oranlarının pulmoner tüberküloza oranla artış gösterdiği bildirilmektedir. Peritoneal tüberküloz hastası olduğu, Mısır'da yapılan tedavilerde yeterli sonuç alınamaması nedeniyle Türkiye'ye getirildiği, laparoskopik yöntemle batına girildiği kalın barsakta yaralanma görülerek laparatomik cerrahiye dönüldüğü, alınan biyopside tüberküloz peritonit ile uyumlu granümatöz değişiklikler (iltihap) olarak geldiği, genel durumunun kötüleşmesi üzerine yoğun bakıma alındığı, takip ve tedavisi sırasında öldüğü bildirilen 20-25 yaşlarındaki bir kadın cesedi otopsi yapılmak üzere gönderildi. Kişinin yapılan otopsisinde; Batında yoğun miktarda seröz sıvı akışı görüldü. Peritonun tamamen sarı-yeşil granümatöz görünümde, barsakların tamamen birbirine yapışık olduğu gözlemlendi. Karaciğer, dalak ve tüm batın içi organların ileri derecede yapışık olduğu gözlemlendi. Karaciğer yüzeyi soluk peritona yapışık, sert kıvamda sarı renkli görünümde olup kesitlerinde solukluk dışında makroskopik patolojik özellik görülmedi. Histopatolojik incelemede; Akciğerde nekrotizangranümatöz iltihap, intraalveolar taze kanama, ödem, yağ embolisi ile uyumlu bulgular (Grade 2), karaciğerde perikapsüler alanda nekrotizangranümatöz iltihap, yaygın steatozis, dalakta nekrotizangranümatöz iltihap, ince barsaktaserozal yağlı dokuda nekrotizangranümatöz

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

iltihap, peritonda yağlı doku içinde nekrotizan granülomatöz iltihap, taze kanama, çizgili kas, yağ ve bağ doku içinde irinli fibrinli iltihap olduğu tespit edildi. Mikrobiyolojik incelemede akciğer dokusunda; EZN boyama ile aside dirençli bakteri görüldüğü (++2 pozitif), Tüberküloz kültüründe Mycobacterium spp. üremediği, karaciğer dokusunda; EZN boyama ile aside dirençli bakteri görüldüğü (++2 pozitif), Tüberküloz kültüründe Mycobacterium spp. üremediği, periton dokusu; EZN boyama ile aside dirençli bakteri görüldüğü (++3 pozitif), Tüberküloz kültüründe Mycobacterium spp. ürediği, prokalsitonin 3,15 ng/ml olduğu tespit edildi. Kişinin ölümünün peritoneal tüberküloz ve gelişen komplikasyonlar sonucu meydana gelişmiş olduğu kararına varıldı. Olgumuz ülkemizde yaygın antibiyotik kullanımına bağlı gelişen dirençli tüberküloz vakalarında komplikasyon sıklığında ve bu nedenle de ekstrapulmoner tutulumda artış gözlenmesi nedeniyle önemine dikkat çekmek amacıyla sunulmuştur.

PS-32

Yıldırım Çarpması Sonucu Ölen Çoban

Uğur Kayhan, Zafer Liman, Muhammetdemir, Zeynep Orhan, Hüsrev Demirel, Ömerfaruk Seyhan
Adli Tıp Kurumu, İstanbul

Özet

Yıldırım atmosferden yeryüzüne kilometrelerce mesafeden ulaşan geçici surely yüksek akım deşarjı olarak tanımlanmaktadır. Yıldırım çarpması olayları sıklıkla sonbahar ve yaz mevsiminde öğleden sonar yoğun yağışla birlikte oluşmaktadır. Doğrudan darbe, vücut boşluklarından giriş, temas, ışımaya ve künt travma yoluyla vücutta yaralanmalar meydana gelebilmektedir. Yıldırım çarpmasına bağlı ölümlerde primer ölüm nedeni, ventriküler yetmezlik veya asistoli ile ilişkili kardiyak arresttir. Otopside %20-30 vakada dallanma gösteren eğrelti out benzeri lezyonlar görülmektedir. Buna ek olarak ciltte yanıklar, yanmış vücut kılları, parçalanmış kıyafetler ve kemer tokası veya kolye gibi erimiş metalik cisimler de görülebilmektedir. 72 yaşındaki erkek olgu, çiftçilikle uğraşmakta olup, tarlada hayvanlarını otlatırken yıldırım çarpması sonucu ölmesi iddiasıyla kesin ölüm sebebi belirlenmek üzere kurulumuza getirilmiştir. Olay yeri görüntülerinin ve raporlarının incelenmesinde olay mahalinin otlak bir alan olduğu, bu alanda elbiselerinde yanıklar izlenen kişinin birkaç hayvanıyla birlikte ölü olarak bulunduğu kayıtlıdır. Yapılan haricimuaayenesinde; göğüs önyüzde, sağ kol dış yanda, penis ve skrotum çevresinde, sağ bacak ön ve arka yüzlerde, oksipitalden başlayıp sırt her iki scapula üzerinde, sağ lomber bölgede daha yoğun olmak üzere her iki lomber alanda yanık alanları ve bu bölgedeki vücut kıllarında tütsülenme görüldüğü, sağ bacak ve sağ ayakta yanık alanları ve cilt soyulmaları izlenmiş olup, sağ topukta muhtemel elektrik çıkış lezyonuna bağlı olduğu düşünülen ekimozlu yanık alanı görüldü. İç muayenesinde; her iki akciğer ağırlığında hafif artış olup, histopatolojik incelemesinde ödem ve fokal intraalveoler taze kanama alanları tespit edildi. Topuk ve sırt cilt lezyonlarından alınan örneklerin histopatolojik incelemesinde ısı/elektrik etkisiyle uyumlu bulgular saptanmış olup, bunların dışında iç muayenede ve histopatolojik incelemede patolojik özellik görülmedi. Yıldırım çarpmasına bağlı ölümlerin ülkemizde nadir görülen ölüm olguları olması nedeniyle literature katkı sağlamak amaçlanmıştır.

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

PS-33

Bitkisel Ürünlerin Adli Boyutu: İki olgu sunumu

Zeynep Türkmen, PhD*, Serkan Türkdöğru†, LLM, Salih Cengiz, PhD*

*İstanbul Üniversitesi, Adli Tıp Enstitüsü, Cerrahpaşa, İstanbul

†Avukat, İstanbul Barosu

Özet

Günümüzde alternatif ya da destekleyici tedavi yöntemlerine ve bunlara bağlı olarak bitkisel ürünlere artan bir ilgi söz konusudur. Bu ürünler Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'ndan gıda destek maddesi ruhsatı alınarak, bitkisel tedavi edici adı altında piyasaya sürülmektedir. Sağlık Bakanlığı tüm ürünlerin kullanım dozunun ve kullanıcılarının doğru belirlenmesini belirtmekteyken, söz konusu bitkisel ürünlerin herhangi bir standardizasyonunun olmaması sonucu halk sağlığını tehdit edici boyutu ortadadır. Son zamanlarda söz konusu ürünlere ait zehirlenmeler ve ilaç etkileşimlerinin neden olduğu rahatsızlıklar gözlemlenmektedir. Bu durum, alternatif ya da destekleyici ürün adı altında piyasaya sunulan bitkisel ürünlerin üretimi, ruhsatlandırılması, satışı ve denetimi konusunda ciddi düzenlemelere ve uygulamalara ihtiyaç olduğunu göstermektedir. Konumuzla ilgili olarak piyasada bulunan ve herkesin satın alabileceği iki ürün incelenmiştir. Bu ürünlerden ilki aktarlarda zayıflama amaçlı olduğu belirterek satılan bitkisel içerikli bir tablet diğeri ise spor salonlarında kas güçlendirici olduğu belirtilerek satılan bitkisel içerikli bir üründür. Bu ürünlerin içeriği ile ilgili analiz sonuçları bu çalışma ile değerlendirilecektir. Ayrıca, bu bitkisel ürünlerin etken maddelerinin yasal mevzuatın izin vermediği türde veya miktarının yasal mevzuatın izin verdiği değerlerin üzerinde kullanılması durumunda; üreticisinden, ruhsat veren yetkililerine hatta satışını yapan kişilere kadar ceza sorumluluğu bulunmaktadır. İlgili cezai sorumlulukların da yasalarımız ile değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Sonuç olarak alternatif ya da destekleyici bitkisel ürün adı altında piyasaya sunulan ve çoğu zamanda ilaç adı altında satılan bu ürünlerin üretimi, ruhsatlandırılması, satışı ve denetimi konusunda ciddi yasal düzenlemelere ve uygulamalara ihtiyaç bulunmaktadır.

PS-34

Delici Cisim ile Oluşan Yanak Travması ve Kitle Oluşumu: İlginç Bir Olguda İnce İğne Aspirasyon Sitolojisinin Tanı Değeri

Adalat Hasanov¹, Jamal Musayev¹, Anar Yusubov².

Azerbaycan Tıp Üniversitesi, Patoloji Anabilim Dalı, Bakü, Azerbaycan.

Azerbaycan Tıp Üniversitesi, Oral ve Maksillofasiyal Cerrahi Anabilim Dalı, Bakü, Azerbaycan.

Özet

İzole yanak travmaları genellikle bu bölgedeki kariesli dişlerin etkisinden oluşmaktadır. Bazı olgularda yanak ısırma alışkanlığına bağlı olarak da gelişebilmektedir. Uzun bir süre yanak mukozasının bu şekilde irrite edilmesi fokal fibroz hiperplazi ve yüzey epitel dokusunun bozuklukları ile sonuçlanabilir. Parotis kanalı hasarının izole yanak travmasına eşlik etmesi

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

enderdir. Travmalı olguların tanı sürecinde radyolojik yöntemler büyük önem taşımaktadır ve genellikle tanı için yeterlidir. İnce iğne aspirasyonunun kullanımı ve bu yöntemle tanının belirlenmesi oldukça nadirdir. Burada travmaya bağlı parotis kanalı hasarı ve onu takiben yanak bölgesinde kitle oluşan bir olgu sunulmuş ve bu gibi olguların tanı sürecinde ince iğne aspirasyonunun tanı değeri gözden geçirilmiştir.

Olgu: Elli beş yaşında kadın hasta sağ yanak bölgesinde kitle oluşumu nedeni ile Azerbaycan Tıp Üniversitesi Oral ve Maksillofasiyal Cerrahi Anabilim Dalı'na başvurmuştur. Hastanın 3 ay öncesinde çuvaldızla diş temizliği yaparken elinin kayması sonucu çuvaldızın sağ yanağa saplandığı öyküsü vardı. Olaydan sonra aynı bölgede hızla büyüyen bir kitle oluştuğu bildirildi. Objektif olarak hastada sağ yanakta, cilt yüzeyi hafif hiperemik, mukozal yüzeyi beyaz-gri renkli material ile kaplı, yaklaşık 5.0 cm çapında kitle izlenmekteydi. Yapılan ultrasonografide sağ yanakta deri yüzeyinden 34 mm derinliğe kadar devam eden, 28x31 mm boyutlarında, irregüler sınırlı lezyonun hematomla uyumlu olduğu belirtilmiştir (Şekil 1). Bilgisayarlı tomografide ciltaltı yerleşim gösteren lezyonun kas dokusu ile benzer dansiteye sahip olduğu ve çevre kemik dokusunda normal anatomik yapının korunduğu vurgulanmıştır (Şekil 2). Patoloji Anabilim Dalı'nda ince iğne aspirasyonu uygulanarak hazırlanan hipersellüler yaymalarda çok sayıda multinükleer dev hücreler, histiositler ve lenfositler görülmüştür (Şekil 3). Raporda, örneklenen lezyonun multinükleer dev hücreler içeren granülom ile uyumlu olduğu belirtilmiştir. Başka bir merkezde tedaviye alınan hastada intraoperatif olarak sağ parotis kanalı hasarı saptanmış ve onarılmıştır. Sağ yanaktaki kitle eksizyonla alınmıştır. Kitlenin postoperatif histopatolojik inceleme sonucu “yabancı madde (tükürük) birikimine bağlı oluşan dev granülom ile uyumlu” olarak rapor edilmiştir. Yanak travmasını takiben aynı bölgede hızla gelişen kitle oluşumunun ayırıcı tanısında parotis kanalı hasarı her zaman gözönünde bulundurulmalıdır. Parotis kanalı hasarına bağlı olarak yumşak dokularda salya birikimi ve granümatöz enflamasyon oluşumunun mümkünlüğü unutulmamalıdır. Bu gibi durumlarda neoplazik kitlelerin ekarte edilmesi için ucuz, kolay ve hızlı tanı yöntemi olarak ince iğne aspirasyonu düşünülmelidir.

PS-35

Aritmojenik Sağ Ventriküler Kardiyomiyopati/Displazi ;Jüvenil, Adölesan ve Yetişkin Yaş Gruplarında Ani Ölümün Genetik Kaynağı:4 Otopsi Olgusu

Hösükler B¹, Hösükler E¹, Melez DO², Şahin MF², Küçük C², Sevinç S², Asoğlu V¹, Akçay A³, Taş T³

¹Adli Tıp Asistanı, Adli Tıp Kurumu Başkanlığı, İstanbul – Türkiye

²Adli Tıp Uzmanı, Adli Tıp Kurumu Başkanlığı, İstanbul – Türkiye

³Patoloji Uzmanı, Adli Tıp Kurumu Başkanlığı, İstanbul – Türkiye

Özet

Aritmojenik sağ ventriküler kardiyomiyopati (ARVC), ventrikül miyokardının yerini yağ ve/veya bağ dokusunun aldığı ilerleyici primer bir kalp hastalığıdır. İlk defa 1736 yılında 4 nesildir görülen çarpıntı, kalp yetmezliği, ventriküler dilatasyon ve anevrizma şeklinde bir ailede tanımlanmıştır. 1982 yılında ise sağ ventrikül serbest duvarında fibröz yağ doku infiltrasyonunun gösterilmesi ile ilk histopatolojik tanı konmuş ve sol dal bloğu içeren aritmilerde kaynağın sağ ventrikül olduğu gösterilmiştir. Tüm dünyada insidansı 1/5000-

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

10000'dir. Akdeniz coğrafyasında sık görülmekle birlikte, genç erişkin ve adolesan yaş gruplarında egzersiz ile ilişkili ani kalp ölümünün en önemli nedenleri arasında yer almaktadır. Olguların çoğunluğunda otozomal dominant genetik geçiş gösterilmiştir. Hastalığın genetik geçişi ile ilişkili çalışmalarda 1,2,3,6,10,12 ve 14. Kromozomlarda mutasyonlar tanımlanmıştır. ARVC, sağ ventrikül serbest duvarında epikarddan miyokarda uzanan ilerleyici miyokardiyal atrofi ve fibroz ve/veya yağlı değişimle karakterizedir. Genetik olarak belirlenen distrofi, miyokardit ve miyosit apoptozu miyosit kaybında rol oynayan temel mekanizmalardır. Sağ ventrikül miyokardının tamamı tutulabileceği gibi yalnızca segmental tutulum ya da sol ventrikül tutulumunda görülebilmektedir. Kardiyokutanöz hastalıklar grubunda bulunan Naxos hastalığı ve Carvajal sendromu ARVC'nin çekinik formları olarak tanımlanmaktadır. Miyokardın içini kaplayan yağ ve/veya bağ dokusu ventrikül içi elektriksel iletinin gecikmesine yol açarak elektriksel düzensizlik açısından önemli bir kaynak oluşturmaktadır. Özellikle egzersiz sırasında bu olgularda gelişen ventriküler aritmiler ani ölüme sebep olmaktadır. Çalışmamızda 2011-2013 yılları arasında merkezimizde yapılan 10.000'den fazla otopsi olgusu içinde, farklı yaş gruplarından (juvenil, adolesan ve yetişkin) 4 otopsi olgusunda tespit edilen ARVC'nin histopatolojik ve genetik açıdan oluşum mekanizmaları, erken tanı ve tedavi yöntemleri, postmortem dönemde adli tıbbi yaklaşım tartışılmış, Akdeniz coğrafyasında bulunan ülkemiz için önemi vurgulanmıştır.

PS-36

Plasenta Previa Totalis ve Kalp Hastalığı: Bir Postpartum Otopsi Olgusu

Hösükler B¹, Hösükler E¹, Melez DO², Özdil S², Gül MC¹, Daş T³

¹Adli Tıp Asistanı, Adli Tıp Kurumu Başkanlığı, İstanbul – Türkiye

²Adli Tıp Uzmanı, Adli Tıp Kurumu Başkanlığı, İstanbul – Türkiye

³Patoloji Uzmanı, Adli Tıp Kurumu Başkanlığı, İstanbul – Türkiye

Özet

Anne ve fetus arasında kan dolaşımı yoluyla bağlantıyı sağlayan plasenta, normalde doğum kanalını kapatmayacak şekilde uterusun üst bölümlerinde yer alır. Ancak gebeliklerin %0,5-1'inde doğum yolunu kısmen veya tamamen kapatacak şekilde yerleşir. Bu durum plasenta previa adıyla bilinir. Plasenta previa alt yerleşimli, marjinal yerleşimli, kısmi (parietalis) yerleşimli ve tam (totalis) yerleşimli olmak üzere dört ayrı gruba ayrılır. Plasenta previa totalis rahim kanalının plasenta ile tam olarak kapanması durumudur. Bu durumun kesin bir nedeni olmamakla beraber, geçirilmiş sezeryan veya uterin cerrahi öyküsü, küretaj/düşük, ileri yaşta gebelik, sigara, alkol ve madde kullanımı risk faktörleri arasında yer almaktadır. Klinikte ikinci trimesterin sonunda görülen ağrısız kanama en sık karşılaşılan bulgudur. Bu kanama hafif lekelenme tarzından, abondan ve hayati tehlike oluşturan şekle kadar geniş bir yelpazede görülebilir. Previada kanama maternal kökenli olup fetus ile direk ilişkili değildir. Tanısı transabdominal ultrasonografi ile sıklıkla konulabilmekte olup, nadiren transvajinal ultrason ile de tanı konulabilmektedir. Kanamanın olmadığı durumlarda sıkı takip önerilirken, ciddi kanamalarda kanamanın yakın takibi için hastane yatışı gerekmektedir. Kısmi ve tam formlarında sezeryan endikasyonu konurken aşağı yerleşimli ve marjinal formlarında takip ve spontan doğum önerilmektedir. Çoğul gebeliklerde previa riskini arttıran bir diğer risk faktörü

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

olup bu durumda daha sıkı takip gerekmektedir. Normal doğuma göre sezeryanda artmış olan kanama miktarı, previa vakalarında daha da artmakta ve erken müdahale daha büyük önem kazanmaktadır. Çalışmamızda, previa totalisin eşlik ettiği ikiz gebelik olgusunun ölüm nedeninin postpartum kanamaya mı yoksa mevcut kalp hastalığına mı bağlı olduğu, previa olgularında klinik yaklaşım ve literatür eşliğinde tartışılmıştır.

PS-37

Türkiye İçin Bir İhtiyaç: Adli DNA Bankası

Hüsnüye Canan, Ayşe Serin, Behnan Alper, Necmi Çekin, Mete K. Gülmen
Çukurova Üniversitesi Adli Tıp Anabilim Dalı, Adana

Özet

Kimliklendirme ve suçluların tespiti amacıyla biyolojik örneklerin alınması, DNA analizi yapılması, DNA analiz sonuçlarından daha sonra yararlanabilmek amacıyla verilerin saklanması gelişmiş çoğu ülkede yasalarla sınırları çizilmiş koşullarda gerçekleştirilmektedir.

Suçluların kısa sürede yakalanması, faili meçhul olayların azaltılması, ekonomik açıdan tasarruf sağlamak ve suç tekrarının azalmasına katkı sağlamak gibi nedenlerle ilk olarak Amerika'da 1990 yılında oluşturulan adli DNA Bankası daha sonra birçok Avrupa ülkesinde de kurulmuştur. Ülkemizde ise 2007 yılında Adli Tıp Kurumu ile Jandarma Kriminal ve Emniyet Kriminal Daire Başkanlıklarının ortaklaşa hazırladığı “DNA Verileri ve Türkiye Milli DNA Veri Bankası Kanunu Tasarısı” verilerin saklanması ve DNA profillerinin karşılaştırılması amacıyla hazırlanmış, ancak yasalaşmadan beklemektedir. Bu bildiri DNA bankasına olan gereksinimi aktarmak, DNA Verileri ve Türkiye Milli DNA Veri Bankası Kanunu Tasarısı ile ilgili öneri ve eleştirilere dikkat çekmek amacıyla hazırlanmıştır.

PS-38

Erken Demir Çağında Trepanasyon Örneği

Ayşe Aca*, A. Bahar Mergen*

*Mardin Artuklu Üniversitesi Antropoloji Bölümü

**Bitlis Eren Üniversitesi Arkeoloji Bölümü

Özet

Baş delgi ameliyatı olarak tanımlanan trepanasyon, dünyanın çeşitli bölgelerinde farklı kültürlerde görülmesi ile tarihi ve kültürel bir yapı sergiler. Çalışmanın amacı, Van-Yoncatepe bölgesinde erken demir çağı olarak tarihlendirilen oda mezarlar içerisinde bulunan kalıntılar arasında erişkin bireye ait parietal kemiklerin birleştiği sagittal sutur üzerinde trepanasyon örneğinin incelenmesidir. Yuvarlak plan tekniği kullanılan deliğin çapı 6.40 mm'dir ve kemik üzerinde onarım izi bulunmamaktadır. Materyalin yüz kemikleri bulunmamaktadır. Cinsiyeti bu sebepten dolayı değerlendirilememiştir. Bireyin yaşı kafatasında suturların kapanma derecelerine göre değerlendirildiğinde 40 ve üzeri olarak tahmin edilmiştir. Erken Demir çağına tarihlenen Anadolu'daki diğer kazılarda da trepanasyon olgusuna rastlanmıştır.

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

PS-39

İşyerinde Gaz Zehirlenmesine Bağlı Ölüm: Olgu Sunumu

Abdullah Avşar¹, Ramazan Karanfil¹, Alper Keten², Ömer Lütfi Özkan³

¹Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Adli Tıp AD, Kahramanmaraş

²Adli Tıp Kurumu Kahramanmaraş Adli Tıp Şube Müdürlüğü, Kahramanmaraş

³Adli Tıp Kurumu Gaziantep Adli Tıp Şube Müdürlüğü, Gaziantep

Özet

Ülkemizdeki kimya sanayisinde temel kimyasallar ve onun ürünleri olan gübre, boya, gaz ve tıbbi ürünler yoğun şekilde üretilmektedir. Kimya sektörü tehlikeli süreçlerden ve bunun yanında birçok tehlike arz eden maddelerden oluştuğundan işçiler için ciddi bir risk unsuru taşımaktadır. Bu çalışmada iplik boya fabrikasında yanlış kimyasal madde karışımı sonucu meydana gelen patlama nedeniyle gerçekleşen iki ölüm olgusu sunulmuştur.

Olgu: 25 ve 32 yaşında iki erkek olgu. İplik boya fabrikasında birlikte çalışırken boya tankının içerisine yanlışlıkla dökülen kimyasal madde sonrasında gaz oluşması sonucu iki işçi eks olmuştur. Her iki olgunun otopsisinde benzer olarak; ağız ve burundan yoğun hemorajik sıvı geldiği, özefagusta hiperemi ve kan bulaşığı, trakeada yoğun hemorajik sıvı, her iki akciğerde parankim içine yaygın kanama, mide, ince ve kalın bağırsak gibi organlarda mukozal kanama alanları tespit edildi. Toksikolojik incelemede madde tespit edilmediği, histopatolojik incelemede ise belirgin olarak akciğerlerde intraalveolar taze kanama ve hemosiderin yüklü makrofajlar tespit edildiği görüldü. Olay yeri inceleme raporunda; olayın gerçekleştiği tanktan alınan örneklerin incelenmesi sonucunda, çok aşırı ve hızlı şekilde meydana gelen hidrojen sülfür gazı ve sülfüroz asit gazlarının olaya sebep olduğu belirtildi. Otopsi ve tüm değerlendirmeler sonucunda ölümün gaz zehirlenmesi sonucu meydana geldiği kanaatine varıldı. Kimya sektöründe çalışanların dikkatsizlik, ihmal ve bilgi yetersizliği nedeniyle yaşadıkları iş kazaları ölüm ve yaralanma ile sonuçlanmaktadır. Kimya sanayinde çalışanlar için kimyasal maddeler risk taşımaktadır. Kimyasal maddeler ile çalışan işçilerin güvenliğini sağlamak ve sağlığını korumak için sıkı tedbirlerin alınması, gerekli eğitimin ve bilginin verilmesi, modern araç ve gereçlerin kullanılması sağlanmalıdır.

PS-40

Geç Prezantasyonlu Diafragma Hernisi: Bir Olgu Sunumu

Dr. Fatih Abalı¹, Dr. Abdurrahman Emir¹, Dr. Hüseyin Eş¹, Dr. Adem Gür¹, Dr. Mustafa Balkay¹, Doç. Dr. İbrahim Üzün¹,

1. Adli Tıp Kurumu, İstanbul

Özet

Travmatik diyafragma yaralanmalar (TDY); diafragmayı etkileyen künt veya kesici-delici torako-abdominal travmaların iyi bilinen, bununla birlikte kolaylıkla da gözden kaçabilen bir komplikasyonudur (1). TDY'nin ¼'ü penetran travmalara bağlı gelişmektedir. Penetran travmaların en sık sebeplerinden biri delici kesici alet yaralanmasıdır(2). Diafragma yaralanmaları, travmadan hemen sonraki akut dönemde semptom, fizik muayene ve radyolojik bulgu vermeden yaralanan kişide herhangi bir klinik soruna yol açmadan uzun süre

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

sessiz kalabilir ve umulmadık bir süre sonra diafragma rüptürüne neden olabilir(1). Literatürde torako-abdominal travmaya bağlı yıllar sonra bile diafragma rüptürü gelişmiş olgular bildirilmektedir(3). Olgumuz 18 yaşında erkek hasta karın ağrısı, bulantı ve kusma şikayeti ile başvurduğu merkezde yapılan muayene ve tetkikler neticesinde mide atonisi tanısı konularak ileri tetkik ve tedavi amacıyla yatırılmış. Burada tüm sistemik muayene bulguları normal olmasına rağmen yatış öncesi çekilen PAAC grafisinde kardiyotorasik oranda artma ve diafragma elevasyonu tespit edilmiş konsültasyona gelen görevli göğüs cerrahisi konsültasyonunda operasyon önerilmiş. Olgu operasyona hazırlanırken kardiyak arrest geçirmesi üzerine acil operasyona alınmış. Öncesinde çekilen PAAC grafisinde kardiyak şift, diafragma rüptürü ve batın organlarının sol toraksa herniasyonu tespit edilmiş. Yapılan operasyonda sol diafragmanın lineer tarzda rüptüre olduğu, omentum majusun büyük kısmı, kolon sol splenik fleksuranın intratorasik alana yerleştiği görülmüş. Bilinci kapalı nonkoopeere şekilde yoğun bakımda mekanik ventilatöre bağlı şekilde takip edilen olgu operasyondan 6 gün sonra ex olmuş. Hikayesinde 6 ay önce sokakta tinerci bir genç tarafından sol toraks, sol kalça ve sol alt kadrandan bıçaklandığı, batın eksplorasyonu yapılarak kolon mezosu tamiri ile sol hemitorakstaki hemotoraks için tüp drenaj yapıldığı öğrenilen olguya, ölümünde adli şüphe olmasından dolayı yapılan otopsisinde kişinin vücudunda eski ve yeni geçirilmiş operasyonlara ait izler ve 6 ay öncesindeki kesici delici alet yarasına ait kesi nedbesi tespit edilmiştir. Yaralama olayını inceleyen adli makam tarafından 6 ay önceki bıçaklama olayı ile ölüm arasında nedensellik olup olmadığının tespiti için Adli Tıp Kurumu Birinci Adli Tıp İhtisas Kurulu'na gönderildiği belirlenmiştir. Bu makalemizde, kesici delici alet yaralanmasından 6 ay sonra diafragma rüptürü nedeniyle ölen olguda nedensellik bağının olup olmadığının literatür eşliğinde tartışılması amaçlanmıştır.

PS- 41

Elazığ Adli Tıp Şube Müdürlüğünde Yüzde Sabit İz Açısından Muayene Edilen Olguların Değerlendirilmesi

Hüseyin Kafadar*, Safiye Kafadar**

*Elazığ Adli Tıp Şube Müdürlüğü, Elazığ, **Elazığ Özel Çağrı Tıp Merkezi, Elazığ

Özet

Yüz sınırları içerisindeki cilt-cilt altını ilgilendiren lezyonlar Türk Ceza Kanunu (TCK) ve Adli Tıp Uygulamaları açısından vücudun diğer bölgelerinden farklı değerlendirilmiştir. Yüz bölgesindeki skarlar yüzde sabit iz açısından TCK'nin 87. maddesinin 1. fıkrasında değerlendirmeye alınırken, günümüzde (Haziran 2013) vücudun diğer bölgeleri için TCK da vücutta kalıcı iz kavramı ve bununla ilgili herhangi bir hüküm bulunmamaktadır. Elazığ Adli tıp Şube Müdürlüğüne 2012 yılı içerisinde olay tarihinden altı ay sonra muayeneye çağrılan 143 olgu değerlendirmeye alındı. Vakalar yaş, cins, olay nedeni (darp, delici kesici alet yaralanması, trafik kazası, düşme v.s.) ve yüzde sabit iz kalıp kalmadığına(-/+) göre incelendi. 19(%13.28) olgu kadın, 124(%86.71) olgu erkek olup, yaş ortalaması 32+-17 tespit edildi. Olayın nedenlerine göre olgular değerlendirildiğinde; ilk sırada darp 83(%58.04), trafik kazası 21(%14.68), delici kesici alet yaralanması (DKAY) 16(11.18), ateşli silah yaralanması (ASY) 13(%9.09) ve sadece 1(0.69) vakanın yanık nedeniyle yaralanmış olduğu tespit edildi. Yüzde sabit iz negatif (-) olan vaka sayısı 95(66.43) ve pozitif olan vaka sayısı 48(33.56) olarak

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

bulundu. Cilt ve cilt altına penetre yaralar az ya da çok iz bırakır. Ancak her iz yüzde sabit iz niteliğinde değerlendirilmez. Yaralanma esnasında, yüz sınırları içerisinde oluşan yaranın iyileştikten sonra bıraktığı iz, gün ışığında veya iyi aydınlatılmış bir ortamda, insanlar arası sözel diyalog mesafesinden (1-2 metre) ilk bakışta belirgin bir şekilde fark edilebilir durumda ise ‘‘yüzde sabit iz’’den bahsedilir. İzin, sabit iz olup olmadığının değerlendirilmesi açısından iyileşme sürecinin tamamlanmış olması gerekir. Yüz bölgesinde meydana gelen cilt ve cilt altını ilgilendiren ve yüzde kalıcı değişikliğe neden olabilecek sinir lezyonları vs gibi durumlarda adli sürecin en az altı ay uzamasına neden olmaktadır. Muayene bulguları adli tıp uygulamaları açısından standardize edilmiş ise de hekimler arasında farklı görüşler olabilmektedir. Yüz sınırları içerisindeki skarların görünümü, kişinin doku yapısına, kullanılan cerrahi sütür materyaline, müdahaleyi yapan sağlık personelinin tecrübesine göre farklı olabilir. Bu nedenle yüzde sabit iz muayenesinin hala tam olarak objektif bulgulara dayanmadığı kanaatindeyiz.

PS-42

Çim (Çocuk İzlem Merkezleri) ve Adli Tıp Uzmanlarının Sorunları
Hüseyin Kafadar*, Safiye Kafadar**

*Elazığ Adli Tıp Şube Müdürlüğü, Elazığ

**Elazığ Özel Çağrı Tıp Merkezi, Elazığ

Özet

Çocuk istismarı 1962 yılında Henry Kempe tarafından ortaya atılmıştır. Günümüzde çocuğa yönelik kötü muamelenin tanımlanması, tespiti ve önlenmesi daha da önem kazanmıştır. Çocuğun beden veya ruh sağlığına zarar veren ya da zarar verme riski taşıyan, fiziksel, duygusal, zihinsel veya cinsel gelişimini olumsuz etkileyen durumlar, çocuğa karşı kötü muamele şeklinde tanımlanmaktadır. Kötü muamelenin istismar ya da ihmal olmak üzere iki farklı boyutu bulunmaktadır. Dünyada olduğu gibi ülkemizde de çocuğa yönelik kötü muamelenin tespiti, sekonder zararın meydana gelmemesi ve yeterli önlemlerin alınabilmesi için yeni merkezlerle ihtiyaç duyulmuştur. Başbakanlık tarafından hazırlanarak 4 Ekim 2012 tarih ve 28431 Sayı ile Resmî Gazete yayımlanarak yürürlüğe giren genelge ile çocuk izlem merkezlerinin kurulması yasalaşmıştır. Çim’lerinin kurulma amacı; ‘‘Çocuk istismarının önlenmesi ve istismara uğrayan çocuklara bilinçli ve etkin bir şekilde müdahale edilmesi amacıyla, öncelikli olarak cinsel istismara uğramış çocukların ikincil örselenmesini asgariye indirmek, adli ve tıbbi işlemlerin bu alanda eğitilmiş kişilerden oluşan bir merkezde ve tek seferde gerçekleştirilmesini temin etmek üzere; Sağlık Bakanlığına bağlı hastaneler/kurumlar bünyesinde Çocuk İzlem Merkezlerinin (ÇİM) kurulması ve bu merkezlerin işleyişinin Sağlık Bakanlığınca koordine edilmesi gerekli görülmüştür. Şeklinde özetlenmiştir. Pilot uygulama olarak ilk defa Ankara’da açılmış bulunan ÇİM, ilgili kurumların da katılımı ile faaliyetlerin başlamıştır. Kayseri, Samsun, Gaziantep uygulamalarından sonra Elazığ’da ÇİM kurulmuş ve Nisan 2013 tarihinde Cumhuriyet savcısı, adli tıp uzmanı, adli görüşmeci, psikolog, avukat, sosyal hizmet uzmanı ile faaliyetlerine başlamıştır. Çim’lerin zaman içerisinde ülke genelinde yaygınlaştırılması hedeflenmektedir. Yeni kurulan her hizmet alanında olduğu gibi multidisipliner bir ekip çalışması gerektiren bu oluşumda da sorunların olması kaçınılmazdır.

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

Bu çalışmada Elazığ ÇİM ve hizmet sunum şekli üzerinden Adli Tıp Uzmanlarının karşılaştığı sorunları tartışmak amaçlanmıştır.

PS-43

Elazığ Adli Tıp Şube Müdürlüğünce Düzenlenen Raporlarda Yaşamsal Tehlikeye Maruz Kalan Olguların Değerlendirilmesi

Hüseyin Kafadar*, Safiye Kafadar**

*Elazığ Adli Tıp Şube Müdürlüğü, Elazığ

**Elazığ Özel Çağrı Tıp Merkezi, Elazığ

Özet

Yaralanma ile gelen olgulara adli rapor düzenlenmesi, hekimlerin yasal sorumluluklarından birisidir. Neticesi sebebiyle ağırlaştırılmış yaralanmalar Türk Ceza Kanunu'nun (TCK) 87. Maddenin 1. fıkrasında değerlendirilmiştir. Bu çalışmada, Türk Ceza Kanunu'nda belirtilen kişinin yaşamını tehlikeye sokan yaralanmalı olgulara düzenlenen adli raporların değerlendirilmesi ve karşılaşılan adli tıbbi sorunların vurgulanması amaçlanmıştır. 1 Ocak 2012-31 Eylül 2013 tarihleri arasında Elazığ Adli Tıp Şube Müdürlüğü'nce düzenlenen adli raporlardan, yaşamsal tehlikesi bulunan 12'si kadın ve 36'sı erkek 78 olgu değerlendirme kapsamına alındı. Yaşamsal tehlikeye maruz kalan olgu türleri incelendiğinde, öncelikli olarak delici kesici alet yaralanması 28(35.89), darp 22(%28.20), trafik kazası 20(%25.65), ateşli silah yaralanması 6(%7.69) ve 1(%31.28) olgunun düşme olduğu belirlendi. Olguların 34(%43.58) tanesinde baş, 18(%23.07) tanesinde göğüs, 16(%20.51) tanesinde batın ve 10(%12.82) tanesinde ekstremitelerde damarı yaralanması vardı. Bilindiği üzere yaşamsal tehlike oluşturan olaylarda rapor düzenlenmesi ivedilik arz eder. Adli raporların hızlı ve doğru bir şekilde düzenlenmesi de kişilerin en temel hakları olan adil yargılanma hakkının ilk ve en önemli basamağını oluşturmaktadır. Adli rapor düzenlemekle yükümlü tüm doktorların Adli Rapor Tanzim Rehberinde bulunan kriterlere uyulması adli raporlarda yapılan hataları önemli derecede azaltacağı kanaatindeyiz.

PS-44

Adolesan Çağı İntiharları 12 Yıllık Çalışma

Hüseyin Kafadar*, Safiye Kafadar** Mehmet Tokdemir***

*Elazığ Adli Tıp Şube Müdürlüğü, Elazığ

**Elazığ Özel Çağrı Tıp Merkezi, Elazığ

***Fırat Üniversitesi Adli Tıp AD. Elazığ

Özet

İntiharın tanımı farklı şekillerde yapılmış olmakla birlikte Durchein'e göre intihar "Ölüm getireceğini bilerek olayın kurbanı tarafından girişilen olumsuz eylemin doğrudan doğruya ya da dolaylı olarak meydana getirdiği her ölüme intihar denir". Dünya Sağlık Örgütü'nün tanımına göre adolesan çağı intiharları 15-19 yaş grubundaki ölümleri içine almaktadır. Bu çalışmada, adolesan çağı intiharlarını inceleyerek adolesan çağı intiharlarındaki artışa dikkat çekmek amaçlanmıştır. Elazığ Adli Tıp Şube Müdürlüğü ve Fırat Üniversitesi Adli Tıp A.D

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

tarafından 2001-2012 yılları arasında yapılan ve adolesan çağındaki ölümlerden, orijini intihar olduğu düşünülen olgular geriye dönük olarak değerlendirilmiştir. Toplam 67 olgu, yaş, cinsiyet, ölüm şekli, ölüm yeri, ölümün yıl içindeki zamanı, nedenleri açısından değerlendirilmiştir. Değerlendirilen 67 olgudan, 40 (59.70) olgu kadın, 27(40.29) erkek olarak belirlenmiştir. Ölüm nedenleri incelendiğinde 27 (50.74) ası olgularının birinci sırada, ateşli silahla yaralanmaların 27 (40.29) olgu ile ikinci sırada olduğu saptanmıştır. Diğer ölüm yollarının 4(5.97) olguda zehirlenme, 2 (2.98) olguda ise yüksekte düşme olduğu görülmüştür. Bu çalışmada saptanan en çarpıcı sonuç, 15-19 yaş intiharlarında kadın oranının erkeklerden fazla olması ve %59.70'e ulaşmasıdır. Otopsi işleminin üzerinden uzun süre geçmesine rağmen yeni soruların ortaya çıkabileceği de her zaman hatırd tutulmalı ve araştırmalar genişletilmelidir.

PS-45

Eşekten Düşme Hikâyesi İle Gelen Ateşli Silah Olgusu A Firearm Case Admitted Fall From Donkey Story

Hüseyin Kafadar*, Safiye Kafadar**

*Elazığ Adli Tıp Şube Müdürlüğü, Elazığ

**Elazığ Özel Çağrı Tıp Merkezi, Elazığ

Özet

Tüm adli olaylarda olduğu gibi ölümle sonuçlanan adli olgularda da olay yeri inceleme ekibinin çalışmaları, görgü ve kimlik tanıklarının beyanları önemlidir. Bu çalışmada sunulan olgu; 54 yaşında, erkek, köye 300 metre mesafede ölü bulunmuştur. Kimlik tanığı beyanında; ölenin akrabası olduğunu, olayı görmediğini, ölenin hayvanlarını otlatmak için sabah köyden ayrıldığını bildiğini, kendisinin köyde bulunduğu sırada akrabasının hayvanlarının köye geldiğini, ancak akrabası gelmeyince kedisinin hayvanların geldiği yöne giderek köye yaklaşık 300 metre mesafede yerde yatar vaziyette bulunduğunu, şahsı çevirdiğinde alından kan boşaldığını, eşekten düşmüş olabileceğini söyledi. Olay yeri inceleme; olay yerinde demir direk bulunduğunu ve şahsın eşekten düşerken kafasını demir direğe çarpmış olabileceğini ifade etti. Ölenin baş bölgesinde üç adet yara vardı, yara özellikleri olayın hikâyesi ile uyumlu olmadığından röntgen filmi çektilirdi. Grafide kafa kemiklerinde kırık ve bir adet 0,6x0,8 cm metalik dansite veren yabancı cisim (saçma tanesi) tespit edildi. Bu olgu olay yeri inceleme, tanık beyanları, ayrıntılı muayene ve görüntüleme yöntemlerinin olayın aydınlatılmasındaki önemine vurgu yapmak için sunulmuştur.

PS-46

Burun Kemiği Kırıklarının Türk Ceza Kanunu Çerçevesinde Değerlendirilmesi Investigation of Nasale Bone Fractures in the Framework of the Turkish Penal Code

Hüseyin Kafadar*, Safiye Kafadar**

*Elazığ Adli Tıp Şube Müdürlüğü, Elazığ

**Elazığ Özel Çağrı Tıp Merkezi, Elazığ

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

Özet

Türk Ceza Kanunu'nun (TCK) 87. Maddenin 3. fıkrasında vücuttaki kırıklar ayrı bir kavram olarak yer almaktadır. Bu çalışmada, Türk Ceza Kanunu'nda, burun kemiği kırığı bulunan yaralanmalı olgulara düzenlenen adli raporların değerlendirilmesi ve karşılaşılan adli tıbbi sorunların vurgulanması amaçlanmıştır. 1 Ocak-31 Aralık 2012 tarihleri arasında Elazığ Adli Tıp Şube Müdürlüğü'nce düzenlenen 2896 adli rapordan, burun kemiği kırığı saptanan 89'si değerlendirme kapsamına alındı. Burun kemiği kırığına neden olan olgu türleri incelendiğinde, öncelikli olarak darp 65(%73.03) belirlenmiştir. Olguların 12(%13.48)'si trafik kazası, 9(%10.11)'u düşme ve 3(%3.37)'sinin delici kesici alet yaralanması olduğu belirlendi.

Bilindiği üzere tüm travmatik olaylar adli vaka olarak kabul edilir. Dıştan veya içten gelen zorlamalarla sonucunda burun kemiğin anatomik bütünlüğünün bozulmasına kırık adı verilmektedir. Ancak TCK'na göre burun kemiği kırıklarının tipine bağlı olarak kırığın hayat fonksiyonlarına etkisi de değişmektedir. Olguyu ilk muayene eden hekimin kırığın tipini belirleyememesi veya adli rapora yazmaması durumunda yeterli kanaat oluşmamaktadır. Bu da adli sürecin uzamasına ve mükerrer yazışmalara neden olmaktadır. Adli rapor düzenlemekle yükümlü tüm doktorların sorumlu duruma düşmemeleri için burun kemiği kırıklarında uygulanması gereken yasal prosedürleri ve uygulama esaslarını bilmeleri gerekir.

PS-47

Potasyum Klorür (Kcl) Yanlış Uygulanmasına Bağlı Ölüm: Olgu Sunumu **Death From Potassium Chloride Inadverent Application: A Case Report**

Uz. Dr. Volkan Ünal, Uz. Dr. Esra Ünal, Dr. Emine Sevindir, Uz. Dr. Humman Şen, Uz. Dr. Sadi Çağdır

Özet

İnsan vücudu yaklaşık 3500 meq potasyum içerir. Normal sınırları 3.5-5.0 meq/l olan ecf de 70 meq ya da total vücut depolarının yalnızca %2 si kadar potasyum bulunur. Hücre dışında kalan potasyum oranı çok küçük olmasına karşın, hücre dışı potasyumun hücre içine oranı hücrelerin istirahat membran potansiyelini oluşturur. Hücre dışı ve hücre içi sıvı bölümleri arasındaki potasyum dağılımını birçok etken düzenler. Total vücut potasyumunun yalnız %2 si hücre dışı bölümde bulunduğu için serum potasyum ölçümleri total vücut depolarını tam olarak yansıtmayabilir. Ayrıca hipokalemi total vücut potasyum depoları normal düzeyinde olduğunda da oluşabilir. Bu durum potasyumun hücre içi bölmeye kaçışında gözlenir. Hipokalemi ile sonuçlanan gerçek potasyum eksikliği yetersiz alım, aşırı gastrointestinal kayıp ya da böbrekten fazlaca kayıp nedeni ile olabilir. Klinikte potasyum eksikliği halsizlik, kuvvetsizlik, abdominal gerginlik, dispne ve aritmi belirtileri ile dikkati çeker. Ekg'de tipik bulgular saptanır. Potasyum eksikliğinin erken tanı ve tedavisi yaşamsal önem taşır. Hipokalemi tedavisi total vücut potasyum dengesine göre düzenlenir. Serum potasyum konsantrasyonu 3 meq/l nin altına indiğinde her 1 meq/l lik düşüş total vücut potasyum depolarında ek 200-400 meq/l lik eksikliği yansıtır. Genel kural olarak potasyum 20 eq/saatten daha yüksek hızla infüze edilmez. Daha hızlı infüzyon yalnızca devamlı ekg izlemi altında yapılmalıdır. Ağır hipopotasemide parenteral sıvının KCl konsantrasyonu 80 meq/l ye kadar artırılabilir. Serum potasyum düzeyinin yükselmesi ventriküler fibrilasyona ve ani

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

ölüme neden olur. Serum potasyum değerinin 6.5meq/l üzerinde olması acil tedavi gerektirir. 22.09.2008 tarihinde ateş ve kusma şikâyeti ile ailesi tarafından hastaneye getirilen 2002 doğumlu kız çocuğuna tedavi amacıyla serum içerisinde KCl order edilmiştir. Serum içerisinde infüzyon yoluyla uygulanması gereken KCl, stajyer hemşire tarafından iv yolla uygulanmıştır. Uygulama sırasında fenalaşan hasta ilerleyen dakikalar içerisinde ex olmuştur. Olgumuz sağlık personeli eğitiminin önemi, tedavi amacıyla kullanılan herhangi bir etken maddenin (yanlış uygulamada) zararlı sonuçlar doğurabileceği, kullanılan ilaçların ya da etken maddelerin çok da masum olmadığı ve sağlık personelinin uyguladığı eylem yönünden kusur değerlendirilmesinin adli tıp uygulamalarında faydalı olacağı düşünüerek sunulmaya değer görülmüştür. Literatür çalışmalarında da yanlış uygulama sonucu hiperpotasemiye bağlı ölüm olguları bulunmaktadır.

PS-48

Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun 16/6 Maddesi Kapsamında Bakıma Muhtaçlık Kavramının Adli Tıp Kurumu Açısından Değerlendirilmesi

Uz. Dr. Volkan Ünal, Dr. Zafer Çetinkaya, Uz. Dr. Esra Ünal, Dr. Muhammed Fatih Yıldız, Dr. Süleyman Yılmaz, Uz. Dr. Sadi Çağdır, Doç. Dr. Yalçın Büyük

Özet

11 Nisan 2012 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanan 6291 sayılı kanunun 105/A 3-b maddesine göre mahkumiyetinin bitmesine 3 yıldan daha az süresi kalmış mahkumlar için denetimli serbestlik kapsamında yararlanmak üzere bakıma muhtaçlık kriteri getirilmiştir. Buna göre maruz kaldıkları ağır bir hastalık, sakatlık veya kocama nedeniyle hayatlarını yalnız idame ettiremeyen ve koşullu salıverilmesine üç yıl veya daha az süre kalan hükümlülerin sağlık kuruluşlarından aldıkları raporların Adli Tıp Kurumu tarafından onaylanması veya kurul muayenesi neticesinde belirtilen hususların sağlanması halinde bakıma muhtaçlık kapsamında değerlendirilen kişilerin raporları ilgili savcılıklara gönderilmekte ve belirtilen kişiler için tahliye süreci başlamaktadır. 31 Ocak 2013 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan kanunla (mahkumiyetinin bitimine belli bir süre kalıp kalmadığına bakılmadan) cezaevi şartlarında bakıma muhtaçlık kapsamında olan tüm olgular yeni yasa kapsamına alınmakta ve kanun maddesinde tanımlı ‘toplum güvenliği açısından tehlike oluşturmayacağı’ değerlendirilen vakalar 5275 sayılı Ceza Ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun 16/6.maddesi kapsamında tahliye edilmektedir. Çalışmamızda; cezaevi koşullarında mevcut sağlık sorunlarından dolayı bakıma muhtaçlık kriteri gösteren olgular için getirilen bu yeni düzenleme Adli Tıp Kurumu açısından değerlendirilecektir. Adli Tıp Kurumu 3. Adli Tıp İhtisas Kuruluna (tüm mahkumlar için bakıma muhtaçlık kavramının başladığı) 31 Ocak 2013 ile 31 Temmuz 2013 tarihleri arasındaki 6 aylık süreçte gelen infaz dosyalarından bakıma muhtaçlık kapsamında değerlendirilen olgular belirtilecektir.

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

PS-49

Elazığ'da Otopsi Yapılan Ateşli Silahlara Bağlı Ölümlerin Değerlendirilmesi: (2010-2012)

* Abdurrahim Türkoğlu, * Mehmet Tokdemir, * Ferhat Turgut Tunçez, * Turgay Börk, * Burhan Yaprak, * Mustafa Şen
* Fırat Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp Anabilim Dalı

Özet

Dünyada ve ülkemizde ateşli silahlar nedeniyle ölüm oranı gün geçtikçe artmaktadır. Tüm medikolegal ölümler göz önüne alındığında ateşli silah ile ölümler önemli bir oran oluşturmaktadır. Çalışmamızda ateşli silah ile meydana gelen ölüm olgularının genel özelliklerinin belirlenmesi ve benzer çalışmalarla karşılaştırılma yapılması amaçlanmıştır. Elazığ'da Fırat Üniversitesi Hastanesi Adli Tıp Anabilim Dalında 2010-2012 yıllarında ölü muayenesi ve otopsi yapılan 838 olgudan ateşli silah sonucu öldüğü tespit edilen 120 (%14.3) olgu retrospektif olarak incelendi. Bu olgular yaş, cinsiyet, orjin, kullanılan silah türü, atış mesafesi, giriş sayısı, yara lokalizasyonu, olay yeri ve olayın meydana geldiği zaman parametrelerine göre değerlendirildi. Olguların 102'si (%85) erkek 18'i (%15) kadın, en küçüğü 9, en büyüğü 86 yaşında olup yaş ortalaması 31.58 ± 14.34 'dir. Ölümlerin en sık 20-29 yaş grubunda (%45.8), Mayıs ayında (%14.2) ve yaz mevsiminde (%30,8) olduğu görüldü. Orjin olarak en sık terör çatışması (%32.2) ve intihar (%32.2) görülürken bunu cinayet (%27.3) ve kaza sonucu ölüm izlemektedir. Olguların 81'nde (%66.1) de tek giriş deliği olduğu ve ölümlerin en sık baş-boyun bölgesinden (%37.5) yaralanma sonucu olduğu görüldü.

Ateşli silahlar ile ölümler; bölgemizde meydana gelen adli ölümlerin önemli bir kısmını oluşturmaktadır. Dünya ve Türkiye verileriyle karşılaştırıldığında terör ve sosyokültürel özellikler gibi bölgesel faktörlere bağlı farklılıklar görülmektedir. Ateşli silahlarla ölüm oranının azaltılması için ruhsatsız silah kullanımının önlenmesi, silah ruhsatı verilmeden önce tıbbi muayene ve ruhsat verme kriterlerine daha fazla dikkat edilmesi, ayrıca bu konularda toplumun eğitilmesi gerektiği kanısındayız.

PS-50

Üzerine Televizyon Düşmesi Sonucu Meydana Gelen Çocuk Ölümleri: Olgu Sunumu

* Abdurrahim Türkoğlu, * Mehmet Tokdemir, * Burhan Yaprak * Turgay Börk, * Ferhat Turgut Tunçez, * Mustafa Şen
* Fırat Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp Anabilim Dalı

Özet

Ev kazaları bir konutun içinde veya ona ait çevrede meydana gelen kazalardır. Özellikle okul öncesi dönemi çocuklarının daha çok maruz kaldığı ev kazaları önemli bir toplum sağlığı problemidir. Ev kazaları arasında çoğunlukla künt kafa travması oluşturarak ölüme neden olan televizyon kazaları önemli bir yer tutmaktadır. Çalışmamızda Elazığ'da 2009-2010 yıllarında üzerine televizyon düşmesi sonucu ölen ve Fırat Üniversitesi Hastanesi Adli Tıp Anabilim Dalı tarafından otopsi yapılan 4 olgu değerlendirildi. En küçüğü 15 aylık en büyüğü 36 aylık olan 4 erkek olgunun tamamında ortak ölüm nedeni olarak kubbe, kaide

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

kemiği kırığı ve beyin kanaması (SAK) olduğu tespit edildi. Okul öncesi dönemdeki ev kazalarının azaltılması veya önlenmesi için ebeveynlerin ev kazalarının nedenleri, ev kazalarından korunma yolları konusunda eğitilmesi ve ev ortamının kazalar açısından daha güvenli hale getirilmesi gerektiği kanaatindeyiz.

PS-51

Elazığ'da 2005-2012 Yılları Arasında Meydana Gelen Suda Boğulma Olgularının Retrospektif Değerlendirilmesi

*Abdurrahim Türkoğlu, *Mehmet Tokdemir, *Turgay Börk, *Ferhat Turgut Tunçez, *Burhan Yaprak, *Mustafa Şen

*Fırat Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp Anabilim Dalı

Özet

Suda boğulmanın çeşitli tanımları bulunmaktadır. Ancak klasik olarak; daha çok su gibi sıvı bir ortamağız ve burnu tıkaması sonucu solunumun engellenmesi şeklinde tanımlanmaktadır. Suda boğulmalar genellikle önlenemez olmasına rağmen kaza sonucu ölümlerin önde gelen nedenlerindedir. Her ne kadar Türkiye'nin doğusunda deniz olmasa da son yıllarda yapılan baraj gölleri nedeniyle suda boğulma olguları ile sık karşılaşılmaktadır. Bu makalede, etrafında çok sayıda baraj ve göl bulunan ve neredeyse bir ada görünümünde olan Elazığ ilinde meydana gelen suda boğulmaya bağlı ölümlerin demografik özelliklerinin ortaya konularak ölüm oranlarının azaltılması için alınması gereken önlemlerin literatür eşliğinde tartışılması amaçlanmıştır. Çalışmamızda; Elazığ'da 01.01.2005-31.12.2012 tarihleri arasında Fırat Üniversitesi Adli Tıp Anabilim Dalı tarafıncaölü muayene ve otopsi yapılan 2.146 olgudan suda boğulma nedeniyle öldüğü belirlenen 100 (%4.6) olgu retrospektif olarak incelendi. Olgular; yaş, cinsiyet, olay yeri ve tarihi, orijin, akciğer ağırlıkları, kan alkol düzeyi, iç ve dış muayeneleri açısından değerlendirilmiştir. Olguların 68'i (%68) erkek, 32'si (%32) kadın olup, yaş ortalamaları 23.6±19.1 yıldır. Olguların 56'sının (%56) 20 yaş altında olduğu görüldü. Olguların orijinlerine göre dağılımında, en sık 94'ünde (%94) kaza olup, ölümlerin 65'i (%65) yaz mevsiminde ve 62'si (%62) gölde gerçekleşmiştir. Özellikle yaz aylarında sıcaklıkların artması ile birlikte etrafında Keban, Karakaya barajı ve Hazar gölü bulunan ilimizde çok sayıda suda boğulma vakası gerçekleşmektedir. Kamu kurum ve kuruluşlarınca yüzme kursları açılarak özellikle çocuk ve gençlerin yüzme öğrenmelerinin sağlanması, bu göl ve barajlarda güvenli yüzme alanlarının belirlenmesi ve erişkin gözetiminin sağlanması ile suda boğulmaları azaltacağı kanaatindeyiz.

PS-52

Elazığ'da 2006-2012 Yılları Arasında Otopsi Yapılan Karbonmonoksit Zehirlenmesine Bağlı Ölümlerin Değerlendirilmesi

*Abdurrahim Türkoğlu, *Mehmet Tokdemir, *Mustafa Şen, *Turgay Börk, *Ferhat Turgut Tunçez, *Burhan Yaprak

*Fırat Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp Anabilim Dalı

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

Özet

Kimyasal asfiksi denilince akla ilk gelen karbonmonoksit(CO) zehirlenmeleri gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde yaygın olarak görülmektedir. CO zehirlenmelerinin ülkemizde sık görülmesi, sosyal ve önlenabilir bir sağlık sorunu olması önemini bir kat daha arttırmaktadır. Çalışmamız Elazığ Fırat Üniversitesi Hastanesi Adli Tıp Anabilim Dalı tarafınca 2006-2012 yılları arasında otopsi yapılan karbonmonoksit zehirlenmesine bağlı ölümlerin tamamını kapsamaktadır. Bu yıllar arasında otopsi yapılan toplam 1964 adli olguya ait kayıtlar incelenmiş olup CO zehirlenmesi sonucu ölen 29 olgu yaş, cinsiyet, ay, orijin, ölüm süresi, CO kaynağı ve karboksihemoglobin(COHB) değerleri açısından değerlendirilmiştir. Bu 29 adli olgu Elazığ'da 7 yılda otopsi yapılan 1964 adli olgunun %1.47 sini oluşturmaktadır. Olguların yaş ortalaması 31.5 ± 19.5 olup 19'u (%65.5) erkektir. Tüm olguların %3.4'ünde orijin intihardır. Ölümlerin %31'i şubat ayında, %75.9'u evlerde, %79.3'ü olay anında gerçekleşmiştir. Olguların %41.4'ünde CO kaynağı olarak soba kömürü bulunmuştur. Olgularda tespit edilen ortalama COHB düzeyi 49.05 ± 16.32 dir. Karbonmonoksit zehirlenmeleri genellikle önlenabilir kazalar sonucu meydana gelmesine rağmen hala toplumsal bir sağlık sorunu olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu zehirlenmelerin önlenmesi için denetimlerin artırılması, ısınma ve ısıtma aletlerinin, bacaların, kullanılan yakıtın ve havalandırma sisteminin standartlara uygun olması, hava durumuna göre halkın basın yayın organları aracılığıyla bilgilendirilmesi gerektiği kanaatindeyiz.

PS- 53

Kandaki Alkol ve Amfetamin Düzeyi Değişiminin Değişik Şartlarda İncelenmesi

Nursel Ayaz¹, Selim Erdoğan^{1,2}, Erdem Okdemir¹, İbrahim Bulun¹, Özcan Soylu¹, Veli Kömür¹, Şifaa Demir¹

¹Adli Tıp Grup Başkanlığı, Malatya, ²Inönü Üniversitesi, Kimya Bölümü, Malatya

Özet

Trafik kazalarında ölenlerin %50'sinde, düşmelerde ölenlerin %45'inde, cinayetlerin %50-70'inde, ana baba katillerinin %20'sinde alkollü içki sorumlu bulunmuştur(1). Adli olaylarda etil alkol seviyelerinin doğru olarak ölçülmesi için numunelerin alınması ve saklanması sırasında gerekli prosedürlere dikkat edilmesi gerekmektedir. Kan alkol düzeyini etkileyen faktörlerin değerlendirilmesi konusunda çeşitli çalışmalar yapılmıştır. Dünya Sağlık Örgütü'nün tanımladığı bağımlılık tiplerinden biri olan amfetamin tipi bağımlılığa sebep olan Amfetaminler de Adli Tıp açısından değerlendirilen maddelerdir. Bu çalışmada; herhangi bir koruyucu (NaF, Na₂EDTA) içermeyen ve koruyucu içeren tüplerdeki postmortem kan örneklerinin ve ayrıca bu örneklerle 400 ng/ml Amfetamin eklenmiş (spike) tüm örneklerin 4 ve 30 °C sıcaklık koşullarında muhafaza edilerek; başlangıç, 7., 14., 21. ve 40. günde örneklerdeki amfetamin, etil alkol, metil alkol düzeylerindeki olası değişimlerin izlenmesi amaçlanmıştır. Amfetamin ölçümleri için CEDIA, Alkol ölçümleri için GC/HS kullanılmıştır.

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

Tablo 1: Koruyucu (NaF, Na₂EDTA) içermeyen tüplerdeki

Parametre Zaman	30°C			4°C		
	*Amf (ng/ml)	Etil Alkol (mg/dl)	Metil Alkol (mg/dl)	*Amf (ng/ml)	Etil Alkol (mg/dl)	Metil Alkol (mg/l)
Başlangıç	0±0	5,5±0,9	1,2±0,4	0±0	5,5±0,9	1,2±0,4
7.gün	0±0	54,9±2,7	7,3±0,6	0±0	6,5±1,1	2,1±0,6
14.gün	0±0	61,6±3,4	7,8±0,5	0±0	6,3±1,3	2,5±0,3
21.gün	0±0	94,2±6,5	12,3±0,7	0±0	5,5±1,2	4,9±0,5

Tablo 2: Koruyucu (NaF, Na₂EDTA) içeren tüplerdeki kan numunelerinin alkol ve amfetamin sonuçları kan numunelerinin alkol ve amfetamin sonuçları

30°C			4°C		
*Amf (ng/ml)	Etil Alkol (mg/dl)	Metil Alkol (mg/dl)	*Amf (ng/ml)	Etil Alkol (mg/dl)	Metil Alkol (mg/dl)
0±0	5,4±0,9	1,3±0,4	0±0	4,9±0,6	1,2±0,3
0±0	1,3±0,5	1,46±8	0±0	2,6±0,6	3,3±0,6
0±0	3,9±0,4	1,78±6	0±0	4,3±0,7	1,7±0,2
0±0	1,4±0,8	2,58±9	0±0	2,7±0,3	2,5±0,6

Kan örneklerinin; farklı örnek muhafaza kapları, sıcaklık ve sürelerde oluşturulan analiz şartlarında elde edilen ölçüm sonuçları tablolarda verilmiştir.(Tablo 1-2) Belli derişimde amfetamin eklenmiş ve eklenmemiş kan örnekleri aynı koşullarda muhafaza edildikten sonra, kandaki çürümeye bağlı olarak alkol ve amfetamin düzeylerinin nasıl değiştiği ve olası korelasyonlar tespit edilmiştir. Bu bağlamda kan örnekleri 400 ng/ml amfetamin konsantrasyonu içerecek şekilde hazırlandı. Elde edilen analiz sonuçları tablolarda gösterilmiştir.(Tablo 3-4)

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ
ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

Tablo 3: Amfetamin eklenmiş ve koruyucu (NaF, Na₂EDTA) içermeyen tüplerdeki kan numunelerinin amfetamin ve alkol sonuçları

Parametre Zaman	30°C			4°C		
	*Amf (ng/ml)	Etil Alkol (mg/dl)	Metil Alkol (mg/dl)	*Amf (ng/ml)	Etil Alkol (mg/dl)	Metil Alkol (mg/l)
Başlangıç	406,6±1,5	5,8±0,9	1,9±0,3	406,6±1,5	5,8±0,8	1,7±0,2
7.gün	2259±49	40,9±2,2	3,4±0,5	408,3±6,6	8,4±0,7	2,5±0,4
14.gün	2278±40	66,4±2,7	6,3±1,1	412±9,5	5,1±0,7	4,1±0,4
21.gün	2914±58	63,3±3,1	7,3±0,7	418±12	27,7±2	5,4±0,5

*:Amfetamin

Tablo 4: Amfetamin eklenmiş koruyucu (NaF, Na₂EDTA) içeren tüplerdeki kan numunelerinin amfetamin ve alkol sonuçları

30°C			4°C		
*Amf (ng/ml)	Etil Alkol (mg/dl)	Metil Alkol (mg/dl)	*Amf (ng/ml)	Etil Alkol (mg/dl)	Metil Alkol (mg/dl)
406,6±1,5	5,8±0,6	1,9±0,3	406,6±1,5	5,8±0,6	1,7±0,2
422±7	7,6±0,8	2,4±0,5	399,3±6,1	7,3±0,6	2,2±0,9
434±20	7,9±0,5	7±0,6	406±5,2	7,6±0,8	3,6±0,7
420±17	7,9±0,8	5,4±0,5	405,6±11	7,5±0,5	4,9±0,6

*:Amfetamin

Sonuç olarak koruyucu içeren veya içermeyen tüplerdeki kan örnekleri 4 °C de muhafaza edildikleri sürece amfetamin, etil ve metil alkol konsantrasyonlarında analizi etkileyen anlamlı bir değişiklik olmadığı görülmektedir. Ancak koruyucu içermeyen ve 30°C (oda koşulları) de bekletilen kan örneklerinde 7. Günden itibaren alkol konsantrasyonunun 57-58 ng/dl düzeylerine ulaştığı tespit edilmiştir. (Tablo1-2) Amfetamin eklenmiş koruyucu içermeyen örneklerde de hem alkol ve hem de amfetamin konsantrasyonları analiz sonuçlarını etkileyecek düzeylerde yüksek çıktığı gözlemlenmiştir (Tablo3-4). Özellikle il dışı Savcılıklarından gelen kanların kesinlikle koruyuculu tüplerde gönderilmeleri, eğer bu mümkün olamıyorsa soğuk zincir ile korunarak örneklerin ilgili laboratuvarlara ulaştırılmaları konusunda hassasiyetin artması gerekmektedir. Aksi taktirde verilecek kararların güvenilirliği ve doğruluğu şüpheli olacaktır.

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

PS- 54

Semen Örneklerinde PCR İnhibitörü Mikroorganizmaların Araştırılması

Filiz Ekim Çevik, Hüseyin Çakan, Vecdet Öz
İstanbul Üniversitesi, Adli Tıp Enstitüsü, İstanbul

Özet

Kriminal olayların aydınlatılmasında suç soruşturmasının en önemli bölümünü olay yeri incelemesi ve buradan elde edilen deliller oluşturur. Biyolojik lekelerden olan semen mağdurdan ve olay yerinden alınan örnekler doğrultusunda adli bilimlerde önemli bir delildir. Semen steril bir muayene maddesi kabul edilmekle birlikte; ya kişiden kaynaklı enfeksiyon neticesinde yada dış koşullardan dolayı steril halde olmayabilir. Araştırmalar; biyolojik materyallerle ilgili yapılan çalışmalarda PCR aşamasında amplifikasyonu engelleyen inhibitörlerin önemli bir problem olduğunu göstermektedir. Dolayısıyla bu çalışmada daha sonraki yapılacak DNA uygulamalarında semen lekelerinin kontamine olmasına neden olabilecek PCR inhibitörü olan mikroorganizmaların olup olmadığına tespitinin yapılması amaçlanmıştır. Çalışmamızda Üroloji Kliniği'nden alınan 50 semen örneği kullanıldı. Laboratuara getirilen örnekler AmpFISTR® Yfiler™ PCR Amplification Kitinde yer alan mikroorganizmalarla karşılaştırma yapılması açısından kültür çalışması yapıldı. Üreyen kolonilerden rutin biyokimyasal tanı yöntemlerinin yanı sıra; API ticari kitleriyle ileritiplendirme yapıldı. Bunun sonucunda semen örneklerinden 6 farklı bakteri türü saptandı. Semen örneklerinin kültür sonuçlarına göre 41 hastada (%82'sinde) üreme olduğu 9 hastada ise (%18'inde) üreme olmadığı tespit edildi. Sonuç olarak çalışmada önemli bir delil olan semenin PCR inhibitörü olabilecek bakteriyel kirlenmeye maruz kalabileceği gösterildi. Ayrıca adli bilimlerde mevcut çalışmalarda kullanılan bu amplifikasyon kitlerinde belirtilen mikroorganizmaların çalışmamızdakilerle uyumlu olduğu belirlendi.

PS-55

Yanmış İnsan Kemiklerinde Antropolojik İnceleme

A. Bahar Mergen, Ph.D.
Bitlis Eren Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji Bölümü

Özet

Erken dönemlerdeki toplumların gömü geleneklerinde var olan ölüyü yakma işlemi (kremasyon) arkeologlar ve antropologların araştırdığı konular arasındadır. İnsan ve hayvan iskeletleri üzerinde yürütülen deneysel çalışmalar, kremasyonun uygulandığı toplulukların ölü gömme gelenekleri hakkında önemli bilgiler sunmaktadır. Adli vakalarda ise yanmış, yüksek ısıya maruz kalan kemiklere uçak kazalarında, bombalama, yangın, intihar, suikast ve depremlerde rastlanmaktadır. Yakma eylemi ayrıca cesedin bulunmasını ve kimliklendirmeyi zorlaştırmak için delilleri yok etmek amacıyla da yapılmaktadır. Yanmış kemiklerin mikro ve makro yapısında bozulmalar gerçekleşmekle, kemikler önemli ölçüde parçalanmaktadır. Kemik yapısında yanma sonucunda oluşan fiziki değişimler kişinin yaşarken veya öldükten yakıldığına dair bilgiler verebilmektedir. Bu çalışmada, Enez ve Yoncatepe arkeolojik

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

toplumlarından farklı kişilere ait uzun kemik ve kafatası kemik parçalarında makroskopik olarak yüzeylerindeki yarıklar, çizgiler, büzülme, renk değişimi incelenmiştir. Yapılan gözlem sonucunda bu kişilerin ölümden sonra yakıldığı anlaşılmaktadır.

PS-56

Geriatrik Yaş Grubuna Uygulanan Basit Cinsel İstismar: Bir Olgu Sunumu

Hösükler B¹, Hösükler E¹, Keleş H², Tutkun H³

¹ Asistan Doktor, Adli Tıp Kurumu Başkanlığı, İstanbul-Türkiye

² Psikiyatri Uzmanı, Adli Tıp Kurumu Başkanlığı, İstanbul-Türkiye

³ Psikiyatri Prof., 6. İhtisas Kurulu, Adli Tıp Kurumu Başkanlığı, İstanbul-Türkiye

Özet

Yaşlı istismarı; gönüllü olarak yaşlıya zarar verme ve verebilecek eylemlerde bulunma ya da yaşlı insanın sağlığı için gerekli olan bakımdan muhtaç bırakma ve herhangi bir yaşam hakkını ihlal etme olarak tanımlanmaktadır. Literatürde yaşlı istismarı sıklıkla psikolojik/emosyonel/sözel istismar, fiziksel istismar, finansal/maddi istismar, sekseül istismar ve ihmal olmak üzere 5 tipe ayrılmaktadır. Yapılan çalışmalarda en sık tip toplumlara göre değişiklik göstermekle beraber seksüel istismar en az rastlanan tip olarak bulunmuştur. Özellikle yaşlı istismarı tüm dünyada yaşlı nüfusun artmasına bağlı olarak hızlı bir şekilde artmakta ve toplumsal bir sorun olarak kendisini daha fazla hissettirmektedir. Olgumuz 71 yaşında, evli bayan, kendi ikametene ait hayvan barınağında komşusu tarafından basit cinsel istismara uğramıştır. Kurulumuzda yapılan ruhsal durum muayenesinde; kısa kongnitif değerlendirilmesinde test 24/30 geldiği, incelemesinde 25-26/30'a kadar çıkabileceği, şahısta demans düşünülmediği, travma sonrası stress bozukluğu tespit edilmiştir. Diğer dünya devletlerinde olduğu gibi Türkiye'de de yaşlı nüfus hızla artmaktadır. Türkiye İstatistik Kurumu 2012 verilerine göre Türkiye'de 65 yaş ve üzerindeki yaşlılar, toplam nüfusun %7.5'ini oluşturmakla birlikte, tahminlere göre 2023 yılında bu oranın %10.2'ye yükseleceği ön görülmektedir. Yaşlı nüfustaki bu artışa paralel olarak yaşlı istismar olgularında da artış beklenmektedir. Olgumuz üzerinden artmakta olan yaşlı istismar olgularının, sanık profilinin, risk faktörlerinin, alınması gereken önlemlerin, olay sonrasında mağdurlarda görülen psikolojik semptomların belirlenmesi ve adli delillerin toplanmasında dikkat edilmesi gerekenlerin literatür eşliğinde tartışılması hedeflenmiştir.

PS-57

Plansiz Kompleks İntihar: Bir Olgu Sunumu

Hösükler E¹, Hösükler B. ¹, Efil H. ¹, Şahin S. ¹, Gürler A.S. ², Demirel H²

1. Adli Tıp Asistanı, Adli Tıp Kurumu Başkanlığı, İstanbul-Türkiye

2. Adli Tıp Uzmanı, Adli Tıp Kurumu Başkanlığı, İstanbul-Türkiye

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

Özet

İntihar basit ve kompleks olarak ikiye ayrılır. 1974 yılında Marcinkowski ve arkadaşları intihar olgularında genel bir sınıflama önermişler ve bu sınıflamada ilk defa kompleks intihar kavramından bahsetmişlerdir. Aynı anda birden fazla yöntemle gerçekleştirilen intihar girişimine kompleks intihar denir. Kompleks intihar ‘primer kompleks intihar ve sekonder kompleks intihar olmak üzere ikiye ayrılır. Diğer bir ayırım ise plansız kompleks intihar ve planlı kompleks intihar şeklindedir. Kompleks intihar olguları tüm intihar vakalarının %1.5-5’ini oluşturmaktadırlar. Ortalama yaş araştırmalar göre farklılık göstermekle beraber 38-52 arasında bulunmaktadır. Literatürde 18 yaş altında kompleks intihar oldukça nadir görülmektedir. Olgumuz 179 cm boyunda, 65 kg ağırlığında, 17 yaşında, kahverengi gözlü, siyah saçlı, beyaz tenli erkek olup yüksekten düşme sonrasında kaldırıldığı hastanede öldüğü bildirilmiştir. Yapılan otopsisinde harici muayenesinde sol ve sağ el bileğinde çevresinde çok sayıda tereddüt kesileri bulunan 5cm uzunluğunda kesik vasıfta yaralar, vücudun muhtelif yerlerinde ekimozlu sıyrıklar, sol temporalde 2cm etrafı ekimozlu yırtık, sol parietal arkada etrafı ekimozlu 1,5 cm yırtık, iç muayede sol temporoparietal ve tüm oksipitade çok parçalı çökme kırığı, beyin, beyincik yüzeylerinde yaygın subaraknoidal kanama ve kontüzyon alanları, her iki akciğer yüzeylerinde yırtık ve kontüzyonlar, mide içerisinde yeşil renkli buğday taneleri tespit edilmiş olup, yapılan toksikolojik incelemede kanında warfarin ve mideden alınmış maddede brodifacoum, warfarin tespit edilmiştir. Olgumuz 18 yaş altında bileklerini kesme, insektisit alımı ve yüksekten atlama olgusudur. Bu çalışmamızda kompleks intihar, adli tıbbi önemi, bu vakalara yaklaşım, 18 yaş altı intihar vakaları, intihar sebepleri literatür eşliğinde tartışılması amaçlanmıştır.

PS-58

Cinsel Oyunla Ortaya Çıkan Dede Ensesti: Bir Olgu Sunumu

Hosukler E¹, Hosukler B¹, Akkaya H², Kırçelli F³, Tutkun H⁴

¹ Asistan Doktor, Adli Tıp Kurumu Başkanlığı, İstanbul-Türkiye

² Uzan Doktor, Adli Tıp Kurumu Başkanlığı, İstanbul-Türkiye

³ Çocuk Psikiyatristi, Adli Tıp Kurumu Başkanlığı, İstanbul-Türkiye

⁴ Psikiyatri Prof., 6. İhtisas Kurulu, Adli Tıp Kurumu Başkanlığı, İstanbul-Türkiye

Özet

Çocuğun cinsel istismarı bir yetişkin tarafından psikososyal gelişimini tamamlamamış çocuğa cinsel uyarılma veya haz amacıyla uygulanan her türlü eylem olarak tanımlanabilir. Ensest ise birbirleriyle evli olanlar haricinde aile üyeleri arasında sözlü, sözsüz, fiziksel, görsel her türlü erotik davranıştır. Bunu yanında çocuğa bakmakla yükümlü üvey baba veya nikahsız eşlerinde eylemleri ensest olarak kabul eden yayınlarda bulunmaktadır. Ensest vakalarının çoğunluğu gizli kalmakta ve bunun sonucunda da kronikleşmektedir. Yapılan bir araştırmada katılımcıların çocukluk döneminde kendi öz babalarıyla veya üvey babalarıyla cinsel deneyimleri %5 olarak bulunmuştur. (biyolojik baba ile %2, üvey baba ile %3,7). Çocuk Cinsel istismar mağdurlarında cinsel yolla bulaşan hastalık oranı %5 olarak bildirilmektedir. Genital bölge travmaları, cinsel yolla bulaşan hastalık varlığı, kronik vulvovajinit, genital muayenede anormal bulgular, ruhsal çöküntü belirtileri, çocuğun yaşına ve gelişimine uygun

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

olmayan uygunsuz seksüel davranışlar, çizimler, cinsel içerikli oyunların varlığında akla büyük olasılıkla çocuk istismarı olasılığını getirmelidir. Olgumuz dedesi tarafından defalarca cinsel istismara uğrayan 2007 doğumlu kız çocuğu, evinde kendi odasında 7 yaşındaki erkek arkadaşıyla odasında oyun oynarken, her iki çocuğun pantolonlarının ve külotlarının çıkarmış, kız altta kalacak şekilde birbirlerinin üzerine yatar vaziyette annesi tarafından bulunmuş olup, annesi bunu kimden öğrendiğini sorduğunda dedesinden öğrendiğini ifade etmiştir. Üniversite Hastanesinde yapılan genital muayenesinde kondilomaaküminata benzeri lezyonlar görülmüştür. Çocuğa yapılan çizim testlerinde dede ile yaşadığı ve cinsel eylemleri tam olarak anlatabilmiştir. Kurulumuzda yapılan ruhsal muayenesinde Travma Sonrası Stres Bozukluğu tespit edilmiştir. Bu çalışmamızda olgumuz üzerinden ensest, mağdur ve sanık profili, tanıda kullanılan yöntemler, mağdurların hayatlarının sonraki dönemlerinde karşılaştıkları sorunlar, önlenmesinde yapılması gerekenler literatür eşliğinde tartışılması amaçlanmıştır.

PS-59

Feth-i Kabir Olgusunda Saptanan Mezenter Perforasyonu

Dr. Seyfullah Şahin, Dr. Erdinç Özdemir, Uz. Dr. Deniz Oğuzhan Melez, Uz. Dr. İpek Esen Melez, Doç. Dr. İbrahim Üzün
Adli Tıp Kurumu Başkanlığı, İstanbul

Özet

Feth-i kabir işlemleri çok sık karşılaşılmamakla beraber adli tıp pratiğinde önemli bir yer tutar. Adli nitelikte olup kesin ölüm nedeni tespiti için otopsi yapılmadan gömülenlerde veya gömülme işlemi sonrasında kimlik tespiti için veya şüpheli ölüm, tıbbi uygulama hatası, sigortalılık nedeni ile tazminat ödenmesi gibi durumlarda yapılabilmektedir. Ölümün hemen ardından yapılmış bir otopsiye nazaran daha az bilgi vermesinin yanında birçok vakada ölüm nedeni ve diğer konular hakkında yararlı bilgiler elde edilebilmektedir. Olgumuz, 54 yaşında erkek olup bar çıkışında yerde baygın halde bulunup kaldırıldığı hastanede düzenlenen tıbbi belgelerinde alkollü olarak getirildiği bildirilmiştir. Kafa travması düşünülmüş olup yapılan muayenesinde fronto-occipital bölgede yüzeysel ekimoz ve yırtık olduğu, kardiyak ve solunum arresti gelişmesi üzerine resüsitasyon yapılarak bir üst sağlık merkezine sevk edildiği, burada kronik iskemik kalp hastalığı tanısıyla müdahale edildiği ve eks olduğu, ölüm sebebi olarak kardiyopulmoner arrest ve akut koroner sendrom tanıları konularak defin ruhsatı verildiği, defnedildikten 2 gün sonra ailesinin adli mercilere başvurusu üzerine feth-i kabir işlemi yapıldığı, otopsisinde dış muayenesinde occipital bölgede 4x4 cm'lik erozyon, frontal bölgede 6 cm'lik sıyrık, sağ kasık bölgesinde 7x8 cm'lik ekimoz, iç muayenede frontal bölge saçlı deri altında 3 cm'lik ekimoz, sol temporal adele kanamalı, batın boşluğunda 1100 ml kısmen koagüle kan, sağ barsak mezenterinde yoğun pıhtı, yine bu bölge mezenter etrafında 7-8 cm çapında kanama olan perforasyonu olduğu, ayrıca transvers kolon ve inen kolon mezenterinde perforasyon ve hematoma tespit edildiği, histopatolojik incelemede mezenterde yaygın taze kanama olduğu belirtilmiştir. Tüm bu bilgiler dikkate alındığında kişinin ölümünün olarak künt batın travmasına bağlı mezenter perforasyonu ve gelişen komplikasyonlar sonucu meydana gelmiş olduğu bildirilmiştir. Yakınlarının iddiası neticesinde feth-i kabir sonrası

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

yapılan otopside ölüm sebebinin tespit edildiği olgumuzda, olayın adli nitelikte olmasına rağmen otopsi yapılmadan defin işleminin yapılması olayın sürecinde uzamaya neden olmuştur. Feth-i kabir işleminin 2 gün öncesinde gömülmüş olan bir ceset üzerinde yapılmış ve mevsimin de kış olması nedeni ile de makroskopik ve histopatolojik bulgularda çok fazla kayıp olmaması, olayın aydınlatılabilmesinde etkili olmuştur. Cesedin daha fazla toprak altında kaldığı ve özellikle yaz mevsiminde olan olgularda yumuşak dokuların kısa zamanda çürümesi nedeni ile mezenter perforasyonu tanısının konulması zorlaşacağı, bu nedenle de ölüm nedeninin sağlıklı tespit edilemeyeceği akılda tutulmalıdır.

PS-60

Kuyuda Karbonmonoksit Zehirlenmesi: Olgu Sunumu

Emine Sezer¹, Mustafa Özdemir¹, Yiğit Sezer¹, Abdullah Avşar², Safa Çelik³, Muzaffer Yıldırım⁴

¹ Adli Tıp Kurumu Başkanlığı, Adli Tıp Asistanı Dr.

² Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Adli Tıp AD. Adli Tıp Uzmanı Yrd.Doç.Dr.

³ Adli Tıp Kurumu Başkanlığı, Adli Tıp Uzmanı Doç.Dr.

⁴ Adli Tıp Kurumu Başkanlığı, Patoloji Uzmanı Yrd.Doç.Dr.

Özet

Karbonmonoksit, havadan yoğunluğu (çok az) daha düşük olan, renksiz, kokusuz, tatsız, iritan olmayan bir gazdır. Karbonmonoksit ölümlerinin en sık görülen kaynakları; yangınlar, otomobil egsozu, bozuk ısıtıcılar, kömür gibi ısınma araçlarının eksik yanmasıdır. Karbonmonoksit, organik materyallerin tam yanmayı sağlayacak kadar yeterli oksijenin olmadığı durumlarda ortaya çıkar. Oksijen taşıyan hemproteinlerinin(hemoglobin, myoglobin, sitokrom c oksidaz, sitokrom p- 450) bağlanma bölgelerinde oksijen ile yarışarak etki gösterir. Karbonmonoksitin direkt toksik etkisini hücresel düzeyde, sitokrom oksidaz kompleksine bağlanıp mitokondriyal solunumu bozarak gösterdiğine inanılmaktadır. 70 yaşında erkek olgumuz, su motoru takmak için su kuyusuna indiği, oğlu tarafından motorun bozuk olduğu, gaz çıkardığı ve zehirlenebileceğinin söylenerek kuyudan çıkarıldığı, ancak şahsın oğlundan ve yakınlarından habersiz tekrar su kuyusuna indiği ve orada ölü olarak bulunduğu bildirilmiştir. Yapılan laboratuvar incelemelerinde, histopatolojide: organlarda hiperemi ve konjesyon, sistemik toksikolojik analizde kanda %68,3 CO saptanmıştır. Ölüm nedeninin karbonmonoksit zehirlenmesi sonucu olduğu raporlanmıştır. Olgumuz günlük pratikte nadir görülen ve bir CO zehirlenmesine bağlı ölüm vakası olarak toplum sağlığına etkileri ve alınabilecek tedbirler açısından paylaşılmaya değer bulunmuştur.

PS-61

Feth-i Kabir Sonrası Yapılan Otopsi ile Aydınlatılan Bir Şüpheli Ölüm Olgusu

Dr. Fatih Abalı¹, Dr. Murat Nihat Arslan¹, Dr. Burcu Y. Zengin², Dr. Adem Gür¹, Dr. Yusuf Özer¹, Doç. Dr. İbrahim Üzün¹

¹ Adli Tıp Kurumu Başkanlığı

² İstanbul Üniversitesi Çapa Tıp Fakültesi Adli Tıp Anabilim Dalı

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

Özet

Umumi Hıfzıssıhha Kanunu'nun ilgili maddesine hiçbir ceset ölü muayenesi yapılmadan defnedilemez. Ölü muayenesi ölüm vakasının olduğu yerdeki belediye tabibi veya hükümet tabibi tarafından yapılmaktadır. Ölüm üzerinde şüphe duyulması halinde 5271 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun (CMK) 86. Maddesine göre Cumhuriyet Savcısının huzurunda bir hekim görevlendirilerek; ölünün adli muayenesinde tıbbi belirtiler, ölüm zamanı ve ölüm nedenini belirlemek için tüm bulgular saptanır ve buna göre otopsi yapıp yapılmayacağı kararı verilir. Otopsi Yine 5271 Sayılı CMK'nın 87. Maddesine göre Cumhuriyet savcısının huzurunda biri adli tıp, diğeri patoloji uzmanı veya diğeri dallardan birisinin mensubu veya biri pratisyen iki hekim tarafından yapılır. Evinde aniden öldüğü bildirilen 86 yaşında erkek olgunun ölü muayenesi işlemi evinde yatağında yapılarak ölüm sebebi KOAH+Alzheimer olarak belirtilmiş ve defninde bir sakınca olmadığı kararına varılarak ceset defnedilmiştir. Ölümünden 3 yada 4 gün sonra gelen bir ihbar üzerine ölüm üzerinde şüphe olduğu ortaya çıkmış ancak fethi kabir işlemi yaklaşık 16 ay sonra gerçekleştirilerek otopsi yapılmıştır. Yapılan otopsi işleminde travmatik orijinli ölümü düşündürecek bulgular saptanmış olup ölüm sebebi genel beden travmasına bağlanmıştır. Olgumuz üzerinden bir ölüm meydana geldiğinde ölüm kararının alınması, ölüm sebebinin belirlenmesi, şüpheli ölümlerin ayırt edilmesi ve bunların adli sürece yansması ile adli amaçlı ölü muayenesi işleminin kimler tarafından ve ne şekilde yapılması gerektiği ve karşılaşılabilecek sorunların tartışılması planlanmaktadır.

PS-62

Çamaşır Makinesinde Kapalı Kalmaya Bağlı Çocuk Ölümü: Bir Olgu Sunumu **Child Death Due to Suffocation in Washing Machine: A Case Report**

Uz. Dr. Ceyhan Küçük, Dr. Berna Durmuş, Uz. Dr. Murat Nihat Arslan, Doç. Dr. Bülent Şam

Özet

Gelişmiş ülkelerde çocukluk çağı ölüm ve sakat kalım sebepleri arasında kazalar önemli bir yer tutmaktadır. Oyun çocukluğu ve okul öncesi dönemdeki pek çok kazanın ev ortamında gerçekleştiği bildirilmiştir. Bunlar arasında düşmeler, yanmalar ve zehirlenmeler başlıca görülen türlerdir. 1-5 yaş arası meydana gelen ölümlerde kazalar, enfeksiyon hastalıkları ve beslenme bozuklukları ilk sıralarda yer almaktadır. Evinin balkonundaki çamaşır makinesinden ölü olarak çıkarılmış 4 yaşında erkek çocuk kesin ölüm sebebinin tespiti için Morg İhtisas Dairesine gönderilmiştir. Annesinin ifadesine göre olay sırasında diğer üç çocuğu ile ilgilenmekte olduğu, kapalı kalan çocuğun bir diğer aile büyüğü ile birlikte olduğunu düşündüğü, daha sonra aramalar üzerine çocuğun çamaşır makinesinde kapalı vaziyette içerde kalmış olduğu gördükleri anlaşılmıştır. Olay yeri raporuna göre çamaşır makinesinin 12 kg yıkama kapasitesine sahip olduğu anlaşılmıştır. Morg İhtisas Dairesinde yapılan otopsisinde beyin, beyincik, beyin sapında, akciğerlerde ödem, kalpte subepikardiyal, her iki akciğerde yer yer subplevral peteşial kanamalar izlenmiştir. Diğer organlarda konjesyone görünüm dışında makroskopik patolojik özellik görülmemiştir. Çocuğun ölüm sebebi kapalı ortamda kalmaya bağlı asfiksi olarak değerlendirilmiştir.

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

PS-63

Üvey Babanın Pasif Ensesti

Durmuş Kumru¹, Mehmet Cavlak¹, Ufuk Buluş¹, Burak Furkan Çetin¹
¹Adli Tıp Kurumu Başkanlığı, İstanbul

Özet

Literatürde mağdurun erkek çocuğu olduğu üvey baba ensest vakalarının, erkek ensest vakaları içinde %9-%16 arasında olduğu bildirilmektedir. Olgumuzda pasif ensest söz konusudur. Olgumuz 7 yaşında erkek çocuğun üvey babası tarafından pasif enseste maruz kalmasını içermektedir. Olgumuzda üvey baba mağdurla evde yalnız kaldığı bir esnada mağdurun pantolonunu indirerek daha önceden penisinde oluşmuş yaraya baktığı ve yaranın iyileştiğini söylediikten sonra mağdura pipisini emerse büyüyeceğini söylediği, ağzı ile penisini emmeye başladığı, penisinin büyüdüğü daha sonra üvey babanın kendi pantolonunu indirip çocuğu bir eli ile kendisinin arkasına geçirerek çocuğun belinden tutarak çocuğun penisini kendi makat bölgesinden içeri soktuğu bir eli ile de kendi penisini sıktığı, olay sonrası üvey babanın kendisine bundan kimseye bahsetmemesi için tembihte bulunduğu fakat kendisinin annesine bu olayı anlattığı, çünkü bunun kötü bir şey olduğunu düşündüğü mağdur tarafından ifade edilmiştir. Literatürdeki pasif ensest olgularında daha çok çocuğun karşısında mastürbatif davranışlar ve teşhircilik bulunmaktadır. Pasif ensest olguları gerek yurt içi gerek yurt dışında çok sık rapor edilen vakalar olmaması ve vakamızda hem oral hem anal penetrasyon söz konusu olması nedeni ile sunulmaya değer görülmüştür.

PS-64

Savunma Silahı Olarak Kullanılan Biber Gazının Toksikolojik Değerlendirmesi: Bir Olgu Sunumu

Toxicologic Evaluation of Pepper Spray used as a Defense Weapon: A case report

Pınar Efeoğlu, Nebile Dağlıoğlu, İsmail Ethem Gören, Mete Korkut Gülmen, Ahmet Hilal Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp Ana Bilim Dalı, Adana

Özet

Pek çok ülkede biber gazı kargaşa durumlarında kişileri kontrol altına almak için polis güçleri tarafından ya da kişinin kendi kendini korumasında kullandığı bir ajandır. Biber gazı olarak bilinen Oleoresin capsicum (OC) spreyi son yıllarda popülerite kazanmıştır. OC, Capsicum türü bitkinin meyvelerinden elde edilmiş doğal bir üründür. Bu bitkinin ekstraktlarının tahriş edici özelliklerinden sorumlu aktif bileşeni capsaicin (N-(4-hidroksi-3-metoksibenzil)-8-metil-trans-6-nonenamid)'dir. İkinci yaygın bileşen ise dihidrocapsaicin'dir. Halka satışına yönelik biber gazı markaları %1'den az oleoresin capsicum, kolluk kuvvet ürünleri için ise tipik olarak %5-10 oleoresin capsicum içermektedir. Biber gazı püskürtme silahı olarak kullanıldığında dakikalar içerisinde istem dışı göz kapama, nefes darlığı ve vücut denetim sisteminin kontrol kaybına neden olur. Sonuç olarak maruz kalmış kişiler agresif davranışlarını derhal bırakırlar. Maruziyetten sonraki 20-30 dakika içerisinde fiziksel etkiler ortadan kalkmaktadır. Olgu: Kargaşa durumunda polis tankından püskürtülen suya maruz

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

kalan genç erkek vücudunda yanma hissi, aşırı kızarıklık ve titreme nöbeti şikayeti ile hastaneye gitmiştir. Aynı zamanda kişinin bu suya maruz kalan tişörtü mavi bir poşet içerisinde Çukurova Üniversitesi Adli Tıp Anabilim Dalı Toksikoloji laboratuvarına gönderilmiş, suyun kimyasal içerikli olup olmadığı ve kimyasal içerikli ise bu maddenin toksikolojik etkileri hakkında uzman görüşü istenmiştir. Şahsa ait tişörtün belli bölgelerinden alınan örneklem kloroform ile ekstrakte edildikten sonra Gaz kromatografi/Kütle spektrometresi ile analiz edilmiş ve tişörtte capsacain metaboliti dihydrocapsaicin tespit edilmiştir. Kargaşa kontrol ajanları doz ve zamana bağlı, bölgeye özel akut toksisite oluşturan düşük toksisiteli potent duyuşal irritantlardır. Çalışmamızın amacı bu olgu ışığında meşru müdafaa/kendini savunma spreleriyle ilişkili halk sağlığı riskini tanımlamak ve değerlendirmektir.

PS-65

Saçlı Deriye İsalet Eden Atışlarda Stereoskopik Mikroskop Kullanarak Atış Artığı Tespiti: Deneysel Çalışma

Erdem Okdemir¹, Selim Erdoğan^{1,2}, Semih Petekkaya¹

¹Adli Tıp Kurumu Malatya Grup Başkanlığı, ²İnönü Üniversitesi Fen-Edeb. Fak. Kimya Bölümü

Özet

Saçlı deriye isalet eden atışlarda saçın oluşturduğu bariyer atış artıklarının cilt üzerinde tespitine engel oluşturabilmektedir. Bu durum otopilerde atış mesafesi tespitini zorlaştırmaktadır. Çalışmamızda deneysel bir model oluşturarak saçta kalan atış artıklarının mikroskopik olarak tespitinin mümkün olup olmadığı araştırılmıştır. Çalışmada saçlı deri modeli olarak keçi derisi kullanılmış, 9x19 mm bir tabanca, 12 gauge ve 36 gauge iki tüfekte yakın atış mesafesi olarak kabul edilen mesafelerden atışlar yapılmış, sık dişli tarakla keçi killarının taranması ile elde edilen artıklar stereoskopik mikroskopla incelenmiştir. İncelemede tüm mesafelerde yanmamış veya kısmen yanmış barut taneleri görsel olarak tespit edilmiştir. Numunelerin kimyasal teyidi için griess yöntemi kullanılmıştır. Griess yöntemi için 100 µl örnek alındıktan sonra üzerine 100 µl Griess rejanı ilave edilip, renk oluşumu için oda sıcaklığında 10 dakika beklenmiştir. Bu süre sonunda örnekler ve standartlar için UV absorbans değerleri 540 nm'de ölçülmüştür. Ölçüm yapılan numunelerde nitrit seviyeleri pozitif bulunmuştur. Elde edilen sonuçlar yöntemin bu konuda laboratuvar bağımlılığını ortadan kaldıracak basit ve kullanışlı bir yöntem olduğu göstermiştir. Bunun yanında barut tanelerinin görsele olarak tanınmasının kullanıcı tecrübesi gerektirmesi de yöntemin handikabı olarak değerlendirilmiştir.

PS-66

Tarım İlacı (Chlorpyrifos) Enjeksiyonuna Bağlı Ölüm Olgusu

Dr. Mücteba Gülden, Dr. Nedim Apaydın, Dr. Hüseyin Eş, Doç. Dr. İbrahim Üzün
Adli Tıp Kurumu, İstanbul

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

Özet

Pestisit yaşam ve çalışma alanlarında zararlı canlılara karşı kullanılan tarım ilaçlarının genel bir tabir olup insektisitler böcekleri öldürmek için kullanılan bileşikler için kullanılan tanımdır. Dünyada pestisitlere bağlı yılda yaklaşık 200 000 ölüm meydana gelmekte olup intihar amaçlı ölümler kazaran meydana gelen ölümlerden daha fazladır. Yaş gruplarına göre orijin bakıldığında 15-50 yaş arasında orijin en sık intihar, çocuklar ve 50 yaş üstü kişilerde ise kaza kaynaklı olduğu bildirilmiştir. Chlorpyrifos organofosfat yapısında olup insektisit olarak kullanılır. En sık kullanılan organik fosforlu bileşikler arasındadır. İnsektisitler cilt, gastrointestinal, inhalasyon ve enjeksiyon yoluyla vücuda alınabilirler. İnjeksiyon yoluyla cilt altına organofosfat bileşiği enjekte eden olgularda sistemik bulguların yanısıra enjeksiyon yerinde abse oluşumu ve nekroz da görüldüğü bildirilmiştir. 17 yaşında erkek olgu tarım ilacı zehirlenmesi öyküsüyle acile servise getirilmiş. Yapılan muayenesinde bilinç kapalı, aşırı terleme, pupiller miyotik ve solunum apneik olup entübe edilmiş. Sol ön kolda enjeksiyon izi ve ödemli olduğu görülmüş. Takiplerinde alt ekstremitelerde dolaşım bozukluğuna bağlı morarmalar ile her iki akciğerde pnömotoraks gelişmiş ve tüp takılmış. Hastane yatışının 4. gününde eks olarak otopsi yapılmak üzere gönderilmiştir. Otopsisinde sol ön kolda şişlik ve sol dirsek çukurunda muhtemel iğne izi olan 0,2 cm çaplı lezyon izlenmiştir. Sol ön koldaki lezyon incelendiğinde cilt altı kas dokusunun yer yer akışkan kıvamda kirli sarı renkte izlenmiş olup benzin-mazot kokusuna benzer keskin bir koku alınmıştır. Toksikolojik analizlerde kişinin tedavisi sırasında kullanılan ilaçlar ile kanda Chlorpyrifos, idrar ve iç organlarda Chlorpyrifos HY bulunmuştur. Histopatolojik incelemede sol ön kolda subkutan yağlı doku içinde abse oluşumu ile giden aktif iltihap izlenmiştir. Kişinin ölümünün Chlorpyrifos intoksikasyonu sonucu meydana geldiğine karar verilmiştir. İnsektisit enjeksiyonunda lokal bulguların yanında sistemik bulguların da görülebileceği ve ölüm meydana gelebileceği akılda tutulmalıdır.

PS-67

Postmortem İntrakardiyak Kan Alıma Bağlı Hemoperikardiyum Olgusu Üzerinden Tıbbi Artefaktların Değerlendirilmesi

Hüseyin Eş, Erdiç Özdemir, Abdurrahman Emir, Deniz Oğuzhan Melez
Adli Tıp Kurumu, İstanbul

Özet

Hekimlikte ilk kural “Önce zarar verme” düşüncesidir. Bu zarar, kişinin hekimlik mesleğini sürdürürken karşılaştığı tüm aşamalarda geçerlidir. Günlük pratikte, ülkemiz koşulları gereği tüm adli olaylara adli tıp uzmanları gidememekte olup, bu nedenle savcılık makamları tarafından diğer hekimlerden de yararlanılmaktadır. Özellikle olay yerindeki ölü muayenesi işleminde veya ölü olarak bir sağlık kuruluşuna getirildiğinde, ilgili hekimler tarafından ölü üzerinde bazı işlemler yapılmaktadır. Bu işlemlerden birisi toksikolojik inceleme için kan alınmasıdır. Bu kan örneği, inguinal, subklavian, juguler ve kardiyak bölgelerden alınabilir. Olgumuz 45-50 yaşlarında hüviyeti meçhul ve bimekan erkektir. Park halinde kullanılmayan bir otobüsün arkasında ölü olarak bulunmuş olup olay yeri inceleme raporunda boş kolonya şişelerinin tespit edildiği belirtilmiştir. Otopsisinde dış muayenede sol meme altında ve

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

medialinde 6x10 cm'lik alanda çok sayıda muhtemel iğne giriş delikleri dışında travmatik patoloji tespit edilmemiştir. İç muayenede perikard boşluğundan 200 mL serbest kan olduğu, dış muayenede tarif edilen iğne giriş delikleri ile uyumlu lokalizasyonlarda cilt altında, perikarda, kalp her iki ventrikül ön yüzlerinde ve aort ön yüzde ekimozlu noktasal ve içinde sıkılmak ile kan çıkışı olan muhtemel iğne giriş delikleri görüldü. Diğer organlarda makroskopik patolojik özellik görülmedi. Toksikolojik incelemede kanda 642 mg/dL Metanol, göz sıvısında 717 mg/dL Metanol tespit edildi. Başkaca toksik madde tespit edilmedi. Bu kadar yüksek bir Metanol değerinin tespit edilmiş olması nedeniyle ölümün zorlamalı olup olmayacağı ihtimaline binaen olay yerinde yapılan tüm işlemlere dair kişilerin ifadelerine başvurulduğunda, ilgili sağlık ekibinin kalın uçlu enjektör ile kalpten kan almaya çalıştıkları öğrenildi. Bu bilgiler ışığında kişinin ölümünün metanol zehirlenmesine bağlı olarak meydana gelmiş olduğu kararına varıldı. Ülkemizde olay yerindeki tüm bilgilerin sağlıklı bir şekilde kaydedilmesi her geçen gün yaygınlaşmakta iken, ölü üzerinde yapılan işlemlere dair kayıtlarda eksiklikler görülebilmektedir. Ölü üzerindeki bir kıl tanesi bile bazen hayati sonuçlara neden olabileceği bilinirken, tıbbi müdahaleye dair kayıtların eksik olması, ilgililerin bu konuda eğitilmesinin önemini tekrar göz önüne sergilemektedir.

PS-68

Pulmoner Alveolar Mikrolitiazis; Adli Tıbbi Yaklaşım

Hüseyin Eş¹, Deniz Oğuzhan Melez¹, Nazım Özdemir¹, Ferhat Yıldırım², İbrahim Üzün¹

¹ Adli Tıp Kurumu Başkanlığı, İstanbul

² Adana Adli Tıp Grup Başkanlığı

Özet

Pulmoner alveolar mikrolitiazis (PAM), akciğerlerde alveol boşluklarında kalsiyum-fosfat depositlerinin birikmesiyle karakterize nadir görülen, yavaş ilerleyen, otozomal resesif geçiş gösterdiği düşünülen bir hastalıktır. Kliniği genellikle asemptomatiktir. Tanı konulması genellikle, başka bir hastalık nedeni ile çekilen akciğerlerin radyolojik görüntülenmesinde olur. Kesin tanı histopatolojik inceleme ile konulur. Hastalığın prognozu, sıklıkla dördüncü dekattan sonra gelişen korpulmonare ile yakın ilişkilidir. Olgumuz 57 yaşında kadın olup evde ölü olarak bulunduğu, hastaneye götürüldüğünde ölü olarak kabul edildiği, defin işleminden 1 hafta sonra feth-i kabir işlemi yapılarak otopsi yapıldığı ve alınan akciğer doku örneklerinin histopatolojik incelemesinde pulmoner alveolar mikrolitiazis/pulmoner kalsifikasyon tanısı konulduğu belirtilmiştir. Olay yeri inceleme bulguları, tanık ifadeleri, kişiye ait tıbbi evrak ve otopsi bulguları birlikte değerlendirildiğinde ölümün zorlamalı bir nedene bağlı olmayıp akciğer enfeksiyonu sonucu meydana gelmiş olduğu kanaatine varılmıştır. Tüm bu bilgiler ışığında adli tıbbi uygulamada bu nadir karşılaşılan, ancak tespiti halinde ölüm nedeninin belirlenmesinde önem arz eden bu hastalığın, ölüme neden olabilmesi için klinik olarak semptomatik olması gerektiği, sıklıkla korpulmonareye bağlı olarak ölüm meydana getirebildiği akılda tutulmalı ve otopside her tespit edilen PAM'in ölüm meydana getirmeyeceği unutulmamalıdır.

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

PS-69

Uygulamalı Tıp Eğitimi Esnasında Meydana Gelen Tıbbi Malpraktis ve Kişilerin Sorumluluğu

Nursel Yılmaz*, Yunus Karakoç**, Osman Celbiş***, Bora Özdemir***, Mustafa Doğan***, Mücahit Oruç***

İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi

*Dönem 5 Öğrencisi, **Biyofizik ABD, ***Adli Tıp ABD

Özet

Türkiye’de tababet sanatını icra edilebilmek ve hasta tedavi edebilmek için yasalarımıza göre tıp fakültesinden diploma sahibi olmak şarttır ve diploması olana hekim denir. Hekimlik sanatının en güncel konularından biri tıbbi malpraktis olup; bilgisizlik, deneyimsizlik ya da ilgisizlik nedeniyle bir hastanın zarar görmesi "hekimliğin kötü uygulaması" anlamına gelir. Tıp sanatının öğrenilebilmesi için teorik bilgi yanı sıra mezuniyet öncesi pratik uygulama ve beceri eğitimleri gerekli olup, bu eğitimler öğrenciler tıp fakültelerinden mezun olana kadar belirli aşamalarda verilmektedir. Tıp fakültelerinde eğitim, belirli esaslara göre yapılmaktadır. Bu esaslar YÖK kanunu, Avrupa Birliği kriterleri, Bologna süreci; Ulusal Tıp Eğitimi Akreditasyon Kurulu ve her üniversitesinin kendi mevzuatı kapsamında belirlenmiştir. İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi İntörn Doktor Yönergesi’nde bir tıp fakültesi mezununun mutlaka öğrenmesi ve/ veya kesinlikle ustalaşmış olması gereken uygulamalı beceriler sayılmıştır. Bunlar: damar yolu açabilme; venöz, kapiller kan örneği alabilme; idrar sondası takabilme; kan transfüzyonu yapabilme; lokal ve sistemik ilaç uygulamaları ve aşı yapabilme; nazogastrik sonda uygulayabilme; mide yıkayabilme; normal spontan doğum yaptırabilme vb. olarak sıralanmaktadır. Bu girişimler yapılırken tıbbi malpraktis ile sonuçlanma ihtimali olabilir. Bu gibi durumlarda tıp öğrencilerinin malpraktis suçlaması ile karşılaşmalarını için mevzuatın iyi bilinmesi ve öğrencilerin mesleki becerileri doğru bir şekilde uygulamaları şarttır. Eğitimlerin öğretim elemanı eşliğinde yapılması gerekmektedir. Ancak uygulamada belli yetkinlikten sonra stajyer (4. ve 5. sınıf öğrencisi) ya da intörn doktor (6. sınıf öğrencisi), öğretim elemanının bilgisi dahilinde, hastaya bireysel olarak da müdahale edebilmektedir. Örneğin serviste yatan hastaya nöbetçi intörn doktor, asistan hekimin bilgisi dahilinde, ancak gözetiminde olmadan idrar sondası takabilir ve bu işlem esnasında istenmeyen sonuçlar oluşabilir. Bu çalışmada tıp öğrencilerine gerekli pratik ve beceri eğitimi verilirken meydana gelen tıbbi malpraktis durumunda sorumluluğun, işlemi uygulayan kişi olarak fakülte öğrencisine mi yoksa eğitimi veren kişi olarak eğitim görevlisine mi ait olduğunun açıklığa kavuşturulması amaçlanmaktadır.

PS-70

Midesi Dolu ve Boş Rat’larda Künt Batın Travması Sonucu Olusan İç Organ Yaralanmalarının Karşılaştırılması

Hüseyin Kafadar*, Safiye Kafadar** Mehmet Tokdemir***

*Elazığ Adli Tıp Şube Müdürlüğü, Elazığ,**Elazığ Özel Çağrı Tıp Merkezi, Elazığ,***Fırat Üniversitesi Adli Tıp AD. Elazığ

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

Özet

Travma dünyanın gelişmiş ülkelerinde önde gelen ölüm nedenlerinden biridir. Travma, gençlerin hastalığı olup gelişmiş ülkelerde 1–44 yaş arasında gerçekleşen ölüm sebepleri arasında ilk sıradadır. Tüm yaşlar arasında ise üçüncü sırada ölüm sebebini oluşturmaktadır. Bu çalışmada midesi dolu ve midesi boş sıçanlarda künt batın travması (KBT) sonucu batın organlarında yaralanmada farklılık olup olmadığı, travmanın yönüne göre hangi batın organının daha fazla etkilendiği araştırıldı. Literatürde kullanılacak travma kuvvetiyle ilgili veri bulunmadığından deneysel çalışmaya geçilmeden önce pilot çalışma yapıldı. Sıçanlarda ani ölüme neden olmayan ölçülebilir travma kuvvetini belirlemek amacıyla Özel ve arkadaşları tarafından tarif edilen metoda uygun olarak kurulan düzenekle 40 cm ve 45 cm'den 200 gr. ve 250 gr. ağırlıklar sıçanların batın bölgesine isabet edecek şekilde serbest düşmeye bırakıldı. En uygun travma kuvveti ($F=69,978N$) ve absorbe edilen enerji ($E= 0,979$ Joule), 40 cm'den bırakılan 250 gr ağırlıkla elde edildi. Sıçanlara ketamin ile anestezi uygulandıktan sonra sürtünmesiz ortamda serbest düşme ile batın bölgesine künt travma uygulanacak şekilde düzenek hazırlanarak deneysel çalışmaya geçildi. KBT uygulanan 36 sıçan değerlendirmeye alındı. Sıçanlar 6 gruba ayrılarak; 1. grupta midesi boş olup önden travma uygulanan, 2. grupta midesi boş ve sağdan travma uygulanan, 3. grupta midesi boş ve soldan travma uygulanan, 4. grupta midesi dolu olup önden travma uygulanan, 5. grupta midesi dolu olup sağdan travma uygulanan ve 6. grupta midesi dolu olup soldan travma uygulananlar incelendi. Travmadan 30 dakika sonra sıçanlar dekapite edildi. Batın içi organlardaki yaralanmalar değerlendirildi. Midenin dolu ya da boş olmasına, travmanın önden, sağdan veya soldan gelmesine göre batın organlarında meydana gelen yaralanmalarda istatistiksel farklılık olup olmadığı araştırıldı. Bu çalışmada en sık karaciğer, ikinci sırada dalak ve üçüncü sırada ise ince bağırsakların yaralandığı tespit edildi. Karaciğer ve dalak yaralanmaları açısından gruplar arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulundu ($p<0.05$). Diğer organ yaralanmaları açısından farklılıklar ise istatistiksel olarak anlamlı değildi. Midesi boş olan gruplarda solid organlardaki yaralanmanın sayıca daha fazla ve evre olarak da daha yüksek olduğu görüldü. Midesi dolu olan deneklerde ise gastrointestinal sistem (GİS) yaralanmalarının daha fazla olduğu tespit edilmesine rağmen bu fark istatistiksel olarak anlamlı değildi. Bu çalışmada KBT'na bağlı batın içi organlardaki yaralanmaların daha önce yapılan geriye dönük çalışmalarla benzerlik gösterdiği belirlendi. Midenin dolu ya da boş olmasına ve travmanın yönüne göre batın içi organ yaralanmalarında farklılık olduğu tespit edildi. Ancak KBT ile ilgili deneysel çalışma sayısının az olması nedeniyle bu çalışmanın daha sonradan yapılacak deneysel çalışmalara katkıda bulunacağı kanaatindeyiz.

PS-71

Sosyal Ağ Aracılığı İle Tanışarak Buluşan ve Cinsel Saldırıya Uğrayan Olgularda Risk Faktörleri

Bora Büken¹, Ferhan Kandemir¹, Erhan Büken², Zerrin Erkol³

¹ Düzce Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Adli Tıp Anabilim Dalı, Düzce.

² Başkent Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Adli Tıp Anabilim Dalı, Ankara.

³ Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Adli Tıp Anabilim Dalı, Bolu.

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

Özet

Günümüzde gittikçe yaygın olarak kullanılmaya başlayan internet üzerindeki sosyal ağların, çocuk ve ergenlerin gereksiz zaman kayıpları ve sosyal ortamlardan soyutlanma gibi olumsuz etkilere maruz kalması yanında, istismarcıların hedeflerine açık hale gelmelerine neden olabildiği bildirilmektedirler. Çalışmamızda sosyal medya (facebook) aracılığı ile tanıştığı kişilerle buluşarak cinsel saldırıya maruz kalan 13 olgu sosyodemografik özellikleri, cinsel saldırıya zemin hazırlayan etkenler ve olay öncesinde mevcut psikiyatrik hastalık öyküsü açısından değerlendirilmiştir. Çalışmamızda facebook aracılığı ile tanıştığı ve buluştuğu kişiler tarafından cinsel saldırıya maruz kaldığı iddia edilen 13 olgunun yaş ortalamasının 17.00 ± 2.27 (ortanca=17.00, en küçük 13, en büyük 23 yaş) olduğu saptandı. Olguların ikisi (%15,4) 13-15 yaş, 10'u (%76,9) 16-18 yaş, biri ise 19 ve üzeri yaş grubunda yer alıyordu. Birden fazla kez cinsel eyleme maruz kalan üç (%23,1) olguda olaydan sonra akut stres bozukluğu meydana geldiği belirlendi. Olay öncesinde bir olguda konversiyon bozukluğu, 5'inde (%38,5) kişilik bozukluğu olduğu ve bunlardan birinde dikkat eksikliği bulunduğu, dört (%30,8) olguda olaydan önce intihar düşüncesi ve intihar girişimi bulunduğu saptandı. Belirtilen dört olgudan üçünde kişilik bozukluğu tanısı konulduğu, toplam üç olguda ise (%23,1) hafif derecede zeka geriliği bulunduğu görüldü. Olgulardan birinin facebook'dan tanışarak evlendiği eşi tarafından istemediği şekilde cinsel saldırıya maruz kaldığını, 4 aylık hamile olduğunu ifade ettiği; diğer olgularda gebelik bulunmadığı saptandı. Olgulardan biri kola içtikten sonra uyuyakaldığını, ikisi ise kendilerine iradeleri dışında cinsel istek artırıcı madde verildiğini ve istekleri dışında cinsel ilişkiye girdiklerini iddia etmekteydi. Bir olgunun olay sırasında uyuşturucu madde kullandığını ve kendisine geldiğinde ilişkiye girildiğini anladığını ifade ettiği saptandı. Olgulardan sadece biri facebook'tan tanıştığı kişi tarafından cinsel saldırıya uğramadan önce başka bir erkek arkadaşı tarafından isteği dışında cinsel eyleme maruz kaldığını, diğerleri ise ilk cinsel birlikteliklerinin şikayet konusu kişiler ile meydana geldiğini belirtmişti. Tüm olguların anne ve babası sağ ve evli olup bir olgu babasının alkol kullandığını ifade etmişti. Türkiye'de gençlerin yaklaşık %80'inin interneti kullandığı ve cep telefonu aracılığıyla iletişim kurduğu belirtilmektedir. Riskli internet kullanımı; internette kişisel bilgilerin paylaşılması, internette tanışılan kişiyle iletişime geçilmesi ve buluşma şeklinde gerçekleşmektedir. Pornografik, intiharı özendirici, uyuşturucu kullanmaya yönelen ve belli bir grubu aşağılayıcı web sitelerine girilmesi, internette şaka veya kaba yorumlar yapılması, internetteyken birisinin bilerek utandırılması da riskli internet kullanımı davranışlarındandır. Türk üniversite öğrencilerinin en çok gösterdiği riskli internet davranışlarından birinin internette tanıştıkları kişiyle buluşmak olduğu belirtilmektedir. Yaşları 10-15 olan internet kullanıcılarının bir yılda %33'ünün çevrimiçi saldırı ve tehditlere, %15'inin cinsel tacize uğradıkları belirlenmiştir. Ülkemizde cinsel saldırı mağdurlarının büyük kısmının da 18 yaş altında olduğu bildirilmektedir. Olgularımızın yaş ve demografik özellikler açısından literatüre uyumlu oldukları saptanmıştır. İnternette tanıştığı kişilerle buluşmaya gidenlerin genelde okulda kendisini yalnız hisseden ve internete bir şeyler paylaşabileceği kimseler bulmak amacıyla giren gençler olduğu görülmektedir. Çocukluk çağında fiziksel ve cinsel travmaya maruz kalmak, ilerleyen yaşlarda kişilik bozukluklarına sebep olabildiği gibi kişilik bozukluğunun da erken yaşta cinsel eyleme yönelmeye neden olduğu bildirilmektedir. Ayrıca cinsel suç mağduru olma riskini artıran etkenlerden birinin de yabancılarla ilişkilere cevap verme veya katılma istekleri olduğu ileri sürülmektedir. Sanal

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

kurbanların sanal zorbalığa bulaşmamış gençlere nazaran daha çok okul sorununa sahip ve madde kullanımını bulunduğu bilinmektedir. Çalışmamızda; sosyal ağların oluşturabilecekleri tehlikelere dikkat çekilmesi amacıyla, bu ağlar yoluyla tanıştıkları kişiler tarafından cinsel saldırıya maruz bırakılan olgular incelenmiş, güvenli internet kullanımının sağlanabilmesi için yapılması gerekenler tartışılmıştır.

PS-72

Patoloji Hekim Hatası İddiası ile Gönderilen Olguların Değerlendirilmesi

Zafer Liman, Hüseyin Eş, Muzaffer Yıldırım, Ahmet Necati Şanlı, Yusuf Özer, Ahmet Sadi Çağdır

Adli Tıp Kurumu Başkanlığı, İstanbul

Özet

Malpraktis iddialarında patoloji uzmanları diğer branşlara göre düşük riskli grup içinde yer alırlar. Bununla birlikte patoloğlar, inceleme için gönderilen materyalin patoloji laboratuvarına kabulünden başlayıp materyalin örneklenmesi, hazırlanması, mikroskopisi, klinik ve radyolojik verilerle değerlendirilmesi, raporlanması ve arşivlenmesi dahil tüm aşamalarda yapılan yanlış veya eksik uygulamalar sonucunda hukuksal süreçle karşı karşıya kalabilirler. Bu çalışmada ülkemizde patoloji alanında hangi aşamalarda hekimlerin malpraktis iddiasına maruz kaldığı, hangi hastalıkların birbirine karıştığı, yanlış pozitiflik veya negatifliğin hangi durumlarda görüldüğünün tespit edilmesi amaçlanmıştır. Adli Tıp Kurumu Üçüncü Adli Tıp İhtisas Kurulu'na 2005-2009 yıllarında düzenlenen raporlar retrospektif olarak taranmıştır. Patoloji uzmanlık alanını ilgilendiren 12 rapor çalışmaya dahil edilmiştir. Raporlardaki mağdurların 4'ü erkek, 8'i kadın olup yaşları 15-61 (ortalama yaş: 39) arasındadır. 11 raporda patoloji uzmanının yanlış yorumladığı iddiası bulunmaktadır. 1 raporda ise teslim edilen materyalin kaybolması nedeniyle dava açılmıştır. Vakaların 2'si lenfomayla, 2'si sarkomla, 2'si dermatolojik lezyonlarla ilişkili olup diğerleri meme, mide, beyin, mesane ve prostatla ilgilidir. Vakaların 5 tanesinde yalancı pozitiflik, 4 tanesinde ise yalancı negatiflik tespit edilmiştir. Patolojik sonuçların hastaların tedavisinin düzenlenmesinde büyük değişikliklere yol açabileceğinden patoloğlar raporlama aşamasında klinik bilgilerle birlikte gönderilen materyalin incelenmesindeki tüm süreci göz önünde bulundurmalıdır.

PS-73

Travma Sonucu Oluşmuş Tatuajın Yüzde Sabit İz Açısından Değerlendirilmesi

Uz. Dr. Müfit İris¹, Uz. Dr. Koray Kaptanoğlu², Prof. Dr. Osman Celbiş³, Doç. Dr. Bora Özdemir³

¹ Adli Tıp Kurumu Bakırköy Adli Tıp Şube Müdürlüğü

² Adli Tıp Kurumu Gaziosmanpaşa Adli Tıp Şube Müdürlüğü

³ İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp Anabilim Dalı

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

Özet

Kişiyeye karşı işlenmiş yaralama suçları Türk Ceza Kanunu'nun (TCK) 86, 87, 88 ve 89 sayılı maddelerinde tanımlanmıştır. Bunlar arasında “neticesi sebebiyle ağırlaşmış yaralamalar” ise 87. maddede tanımlanmaktadır. TCK 87. maddesinin birinci fıkrasının c bendinde yüzde sabit ize neden olan yaralanmalara verilecek cezalar yer almaktadır. Uygulamada yüz olarak; bireye karşıdan bakıldığında, üstte saçlı deri sınırı, yanlarda kulaklar ile altta fossa jugularis hizasına kadar olan boyun ön yüzü kabul edilmektedir. Yüz bölgesindeki yaralanmalar tamamen iyileştikten sonra kalan iz, dışarıdan bakıldığında ilk anda göze çarpacak düzeyde ise “yüzde sabit iz” olarak kabul edilir. Genellikle abrazyondan ibaret yaralanmaların yüzde sabit ize neden olmayacağı düşünülerek tekrar muayeneye çağrılmayabilmektedir. Ancak nadiren de olsa yüzün asfalt ile temas etmesi sonucu gerçekleşen abrazyonlarda cilt altında kalan yabancı cisimler tatuaj etkisi gösterirler. Bu olgumuzda kişinin yüzünde asfalt ile temas sonucu meydana gelen abrazyon ve cilt altında yabancı cisimlerin oluşturduğu tatuaj bulunmaktaydı. Bu tür vakaların nadir görülmesi nedeniyle özellikle “yüzde sabit iz” muayenesi açısından dikkat çekmek istedik.

PS-74

Kanlı Biyolojik Delilleri Bozan Etkenler ve Delil Güvenliği

Ögdür Murat, Çakan Hüseyin, Çevik F. Ekim
İstanbul Üniversitesi Adli Tıp Enstitüsü, İstanbul, Türkiye

Özet

Kan; cinayet ve yaralama olayları başta olmak üzere birçok olayda sıklıkla karşılaşılan en önemli biyolojik delillerden biridir. Kanın yapısının mikroorganizma üremesi açısından elverişli olmasından dolayı (Lyman M.D., 2002), kan da birçok delilde olduğu gibi; bakteri, mantar ve diğer mikroorganizmalardan, onların enzimatik reaksiyonlarından zarar görmektedir. (James S.H., ve ark., 2005). Delillerin bozulmasına neden olan etkenlerin saptanması için, delillerin hangi mikroorganizmalar tarafından bozulduğunun tespit edilmesi büyük önem taşımaktadır. Bu çalışmada, kan örneklerini bozan mikroorganizmaların neler olduğunun tespit edilmesi amaçlanmıştır. Farklı bekleme süresi, sıcaklık ve saklama koşullarının, bir biyolojik delil olan kan örneklerinin bozulmasına etkisi ve ideal paketleme standartları araştırılmıştır. Çalışmamızda; farklı zeminler üzerinde oluşturulan kanlı örnekler, kağıt, naylon ve bez gibi çeşitli paketler içinde, farklı sıcaklık ve sürelerde bekletilmiştir. Kan örnekleri kumaş, sünger gibi emici yüzeyler üzerinde ve duvar, ahşap, bıçak gibi emici olmayan yüzeylerde muhafaza edilmiştir. Bekletme süresi bir haftadan sekiz haftaya kadar değişiklik göstermektedir. Paketler +4 °C, oda sıcaklığı ve 37 °C’de saklanmış olup bekleme sürelerinin sonunda açılarak mikrobiyolojik analizleri yapılmıştır. Sonuç olarak +4 °C’de bekletilen örneklerde kuruma olmadığı için mikrobiyolojik üremenin gerçekleştiği gözlenmiştir. Dolayısıyla, buzdolabı, soğuk zincir kutusu gibi ortamların delil güvenliği için uygun olmadığı, kâğıt ve bez torbaların naylon poşetlere nazaran daha az bozulmaya neden olduğu belirlenmiştir. Ayrıca emici olan yüzeylerde emici olmayan yüzeylere göre daha fazla üreme olduğu tespit edilmiştir. Çalışmamız doğrultusunda olay yerinden elde edilen delillerin uygun şartlarda kurutulduktan sonra, ilgili laboratuvarlara, kağıt veya bez torbalarda, kurumayı

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

zorlaştırmayacak paketlerde gönderilmesi gerektiği gösterilmiştir. Dolayısı ile Adli bilimlerde olay yeri ve buradan elde edilen delillerin sağlıklı bir şekilde araştırılmasının da önemi vurgulanmıştır.

Decaying Factor Of Bloody Biological Evidence And Safety Of Evidence

Ogdur Murat*, Cakan Hüseyin , Cevik F. Ekim
Forensic Sciences of Istanbul University, Istanbul, Turkey

Özet

One of the most important physical evidence faced in in many cases is blood like Homicide and injury events. Due to the content of the blood is conducive to microbial growth, a lot of bloody biological finding decay due from bacteria, fungi, and other microorganisms and their enzymatic reactions, for this reason the results of the test is negative or wrong. Identification of microorganisms which invasived blood is very important for determine the factors of invasived the blood. Delillerin bozulmasına neden olan etkenlerin saptanması için, delillerin hangi mikroorganizmalar tarafından bozulduğunun tespit edilmesi büyük önem taşımaktadır. Bu çalışmada, kan örneklerini bozan mikroorganizmaların neler olduğunun tespit edilmesi amaçlanmıştır. Farklı bekleme süresi, sıcaklık ve saklama koşullarının, bir biyolojik delil olan kan örneklerinin bozulmasına etkisi ve ideal paketleme standartları araştırılmıştır. In this study, different bloody samples have been pocketed in different pocket (paper, plastic cloth pockets), and have been waited during different periods of time and under different heats. The sample pockets opened after waiting time and investigated about microbiologic analysis. In the prefinding of the study, we determined that, fridge is not good for biological evindence. Because, humicity of a fridge is inhibit the desiccation. Our second finding is the desiccation not materialize in closed ambient like refrigerator, incubator, carrying box etc. wherefore desiccation, the invasion is less in the fabric and paper pockets than plastic pockets. Prefinding of our study are first fixing and this data are like to previously academical studies. Complete of the study will be share later.

PS-75

Birden Fazla Yöntemin Kullanıldığı Eziyet Olgusu

Kubilay Kinoğlu, Ahmet Necati Şanlı, Erdiç Özdemir, M.Feyzi Şahin, Nihan Ziyade, Bülent Şam
İstanbul Adli Tıp Kurumu

Özet

İster fiziksel olsun ister ruhsal, birgöz korkutma, caydırma, intikam alma, cezalandırma veya bilgi toplama amacı bilinçli şekilde insanlara acı çektirmekte kullanılan her türden eylemler eziyet olarak tanımlanmaktadır. İşkence kavramının eziyet devlet adına çalışan sivil kişi ya da kişiler tarafından gerçekleştirilen eylemlerdir. Çok ciddi bir insan hakları ihlali olan

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

bu eylemler birçok şekilde uygulanmaktadır. Bu yazımızda vücuduna birçok eziyet yöntemi uygulan olgunun otopside elde edilen bulguları literatür eşliğinde tartışılmıştır.

Olgu: Boş bir arsada battaniyeye sarılı vaziyette bulunan hüviyeti meçhul 25-30 yaşlarında erkek cesedine yapılan otopsi işleminde dışmuayenede sol meme başının hemen altından başlayıp sternum doğru uzanan etrafında enfekte görünüm olan yara, sağ meme başıve etrafında 2 adet horizontal seyirli, 1 adet üçgen şeklinde mediale doğru ucu daralan lezyonlar (bıçak?), her iki alt ekstremitte ve sağ üst ekstremitte ray şeklinde ekimozlar saptandı. Sırtta ray şekilli cisimle (demirçubuk?) oluşturulmuş enfekte yanıklar tespit edildi. Her iki gluteal bölgede bazıları bir ucu keser, bir ucu kesmez nitelikte bıçak namlusu biçiminde enfekte eski yanıklar, soldizde 2 adet sigara yanığı tespit izlendi. İç muayenede akciğerde enfeksiyonla uyumlu bulgular, sırta atılan kesilerde enfekte sıvı çıkışı olduğu görüldü. Yapılan histopatolojik incelemede sırttan alınan cilt örneklerinde ısı etkisi ile uyumlu bulgular, dermiste kanama, uyluk ve koldan alınan cilt örneklerinde dermiste kanama, göğüsten alınan cilt örneklerinde ülsere iltihap saptandı. Mikrobiyolojik incelemede ise kalpkanı ve dalak dokusunda Staf. Aureus ve Strep. Pyogenes, akciğer ve karaciğer dokusunda Strep. Pyogenes ürediği tespit edildi. Otopsi ve yapılan tetkikler sonucunda kişinin vücudunda kızgın demir ve bıçak dokundurularak oluşturulmuş ve enfekte olmuş çok sayıda şekilli yanıklar bulunduğu, kişinin ölümünün vücuduna uygulanan kızgın demir ve bıçak dokundurulması nedeni ile oluşan yanıkların enfekte olmasından kaynaklanan sistemik enfeksiyon sonucu meydana gelmiş olduğu şeklinde rapor düzenlenmiştir. Makroskopik inceleme ve yapılan tetkiklerde elde edilen bulgular eziyet sırasında uygulanan yöntem ya da kullanılan alet hakkında önemli ipuçları vermektedir. Bu yüzden saptanan lezyonlar iyi tanımlanmalı, histopatolojik ve mikrobiyolojik inceleme gibi gerekli tetkikler mutlaka yapılmalıdır. Tespit edilen bulgular olay yeri incelemesi, adli soruşturma ile birlikte değerlendirilmelidir.

PS-76

Cinsel İstismar Olgularında Asılsız Bildiri; Kısa Psikotik Bozukluğu Olan Bir Olgu Sunumu

Nusret Soylu*, Mücahit Oruç**

İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Psikiyatrisi ABD, Malatya, Türkiye

İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi, Adli Tıp ABD, Malatya, Türkiye

Özet

Çocuğun cinsel istismarı fiziksel, duygusal, sosyal ve hukuksal boyutları olan, hem mağdur hem de ailesi üzerinde kısa ve uzun dönemde yıkıcı etkilere sahip toplumsal bir sorundur. Cinsel istismar olgularının güvenilirliği tam olarak bilinmemektedir. Cinsel istismara uğradığı halde herhangi bir kanıt bulunamamış olgular olduğu gibi, asılsız bildirimde bulunmuş olgularda bulunmaktadır. Bu çalışmada asılsız cinsel istismar bildiriminde bulunmuş “Kısa Psikotik Bozukluğu” olan ergen bir olgunun tartışılması amaçlanmıştır.

Olgu: MH, 16 yaşında, erkek hasta, ilköğretim mezunu. Kuran kursuna gidiyor ve aynı kursa ait yurttan kalıyor. Anne ve baba oğullarının kaldığı yurttan akranı olan kişiler tarafından tecavüze uğradığı şikâyeti ile polis merkezine başvurmuş. Bunun üzerine hastanemiz Çocuk

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

İzlem Merkezine anne ve baba refakatinde getirildi. Adli görüşmeci tarafından koopere olmadığı için ifadesi alınamayan olgunun, adli tıp uzmanı tarafından yapılan muayenesinde cinsel istismara ait pozitif bir bulgu saptanmadı. Bunun üzerine olgunun psikiyatrik açıdan değerlendirilmesi istendi. Yapılan psikiyatrik değerlendirmede MH'nin tam olarak koopere olmadığı, yer, zaman ve kişi oryantasyonunun olmadığı, çağrışımlarının dağınık ve çok yavaş olduğu, dezorganize konuşma ve davranışlarının olduğu görülmüştür. Affektik ünt olan olguda algı kusuru ve düşünce içeriği tam olarak değerlendirilemedi. Anne ile yapılan görüşmede yurttan arandıkları ve MH'nin 3 gündür hasta olduğunun söylendiği, bunun üzerine gidip oğullarını aldıkları öğrenildi. MH'nin eve geldiğinde çok kötü olduğunu, kendileri ile iletişime geçemediğini, yemek yemediğini, donup kaldığını, anlamsız şeyler söylediğini, başına kötü bir şey gelmiş olabileceğinden şüphelendiklerini, bu nedenle "birileri sana tecavüz etti mi?" diye sorduklarını, Mehmetinde onayladığını söyledi. Yapılan değerlendirme sonucunda MH'ye "Akut Psikotik Atak" tanısı konuldu ve ifade için uygun olmadığı, tedavi sonrası ifadesinin yeniden alınması gerektiği şeklinde rapor düzenlendi. Aynı gün olgu risperidon başlanıp sık takibe alındı. Üç gün sonra yapılan ikinci değerlendirmede MH'nin koopere olduğu, psikomotor aktivitesinin arttığı, düşünce içeriğini açabildiği, çağrışımlarının hızlandığı görüldü. Değerlendirmede paranoid ve referans hezeyanlar, görsel ve işitsel halüsinasyonlar tespit edildi ve risperidon dozu 3 mg/güne çıkarıldı. Sonraki takiplerinde psikotik semptomları gerileyen olgunun 3 hafta içinde tüm psikotik belirtileri kayboldu ve herhangi bir cinsel istismara uğramadığını, sadece iki arkadaşının kendisine takıldıklarını belirtti. Çocuk İzlem Merkezinde yeniden ifadesi alınan olgu, son görüşme ile uyumlu ifade verdi. Yazında asılsız cinsel istismar bildiriminde bulunan kişilerin çeşitli kişisel veya sosyal stres durumlarını hafifletmek amacı taşıdıkları bildirilmiştir. Ayrıcapsikotik bozukluğu olan ebeveynler tarafından asılsız bildirimde bulunmuş küçük yaşta olgularda bulunmaktadır. Bizim olgumuzda "Kısa Psikotik Bozukluğu" olan ergene ebeveynleri tarafından yönlendirici sorular sorulması sonucu asılsız cinsel istismar bildiriminde bulunulmuştur. Olgumuz cinsel istismar olgularına mutlaka multidisipliner olarak yaklaşılması gerektiğini, bu olguların ayrıntılı psikiyatrik değerlendirmesinin yapılması gerektiğini düşündürmektedir.

PS-77

Çocuk Cinsel İstismarında Adli Bildirim Zorunluluğu: İlk Başvuranın İstismarcı Olduğu Olgularda Adli Bildirim Süreci

Dr. Arzu Çalışkan Demir*, Dr. Yunus Emre Dönmez*, Dr. Nusret Soylu*, Dr. Özlem Özel Özcan*

*İnönü Üniversitesi Turgut Özal Tıp Merkezi Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları AD

Özet

Çocuk cinsel istismarı tüm dünyada yaygınlığı giderek artan fiziksel, duygusal, ahlaki ve hukuki boyutları olan bir sorundur. Cinsel istismar çoğu kez saklandığından, doğru istatistiksel verilere ulaşmak zordur; cinsel istismara uğrayanların yalnızca %15' i bildirilmektedir. Hasta bilgilerinin gizliliğine karşın istismar olgularının adli bildirim

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

zorunluluğu vardır. Bu olguların adli yollar dışında sağlık çalışanlarına başvurması birçok sorunu da beraberinde getirmektedir. Sağlık çalışanlarının çoğu ne zaman ve nasıl bildirimde bulunacağı konusunda güçlük yaşamaktadır. İstismarcının aile içinden ve yakın çevreden olduğu olgularda adli bildirim süreci birçok zorluğu barındırmaktadır. Cinsel istismar mağdurlarında adli bildirim zorunluluğu ve bu sürecin yönetilmesi ile ilgili bu güne kadar yapılan çalışmalar ve olgu sunumları genelde ilk başvurunun mağdur tarafından yapıldığı olguları kapsamaktadır. Biz ise çalışmamızda ilk başvurunun istismarcılar tarafından yapıldığı, amca çocukları olan istismarcı iki ergen ve mağdur iki çocuk ile ilgili adli sürecin başlatılmasında izlenen yolu aktarmayı, sorunu adli ve etik boyutlarıyla ele almayı amaçladık.

PS-78

Başka Amaçla Atılmış İmzadan Faydalanılarak Oluşturulmuş Belgelerin İncelenmesi: İki Olgu Sunumu

Esat Şahin*, İlhami Kömür*, Ferruh Baklacioğlu*, Bahadır Kumral**, H. Bülent Üner***

* Uzm. Dr. / Adli Tıp Kurumu Başkanlığı Fizik İhtisas Dairesi Adli Belge İnceleme Şubesi

** Yrd. Doç. Dr. / Namık Kemal Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp Anabilim Dalı

***Prof. Dr./ Adli Tıp Kurumu Fizik İhtisas Dairesi, İstanbul Üniversitesi Adli Tıp Enstitüsü

Özet

Yasalarda suç olarak tanımlanmış başka amaçla atılmış imzadan faydalanılarak yeni bir belge oluşturma eylemi sık kullanılan sahtecilik türlerinden birisidir. Bu tür belgeler adli belge inceleme laboratuvarında gerekli ekipmanlar altında incelendiğinde-yapılan imza taşıma ve metin oluşturulma türüne göre değişmekle birlikte-imzanın metni onaylar mahiyette atılmadığına gösterir nitelikte bulgular tespit edilebilmektedir. Adli Tıp Kurumu Fizik İhtisas Dairesi Adli Belge İnceleme Şubesine gönderilmiş ve imzaların başka yerden taşınıp taşınmadığı sorulan iki olguda inceleme konusu belgeler Adli Belge İnceleme Laboratuvarında VSC 6000/HS cihazı ve diğer ekipman yardımıyla incelenmiştir. Birinci olguda gönderilen belgelerden birincisinde kişinin imzasının bulunduğu başka amaçla oluşturulmuş bir belge üzerindeki yazıların kimyasal ve fiziksel yöntemle silinerek oluşan boş alana kişiyi yükümlülük altına sokan yeni bir metnin yazıldığı tespit edilmiştir. İkinci belgenin ise imza bölümünün fotokopi ile mevcut belgeye taşındığı ve üzerine daktilo ile yeni bir metin yazılması suretiyle oluşturulduğu tespit edilmiştir. İkinci olguda ise kişi kendisini borçlu gösteren senet altındaki imzanın kendisinin olduğunu, ancak karşı tarafa herhangi bir borcu olmadığını ve bu şekilde bir senet düzenlemediğini ifade etmektedir. Söz konusu belgenin kişinin şirketine ait imzalı olarak verdiği belgeden faydalanılarak oluşturulmuş olabileceğini iddia etmektedir. Yapılan incelemede söz konusu senedin şirkete ait belgeden istifade edilerek oluşturulduğuna dair bulgular tespit edilmiştir. Bu çalışmada yukarıda kısaca açıklanan olguların incelemesi sırasında elde edilen bulguların gerekli görsel materyal ile birlikte sunulması ve bu bulgular eşliğinde başka amaçla atılmış imzadan faydalanılarak oluşturulmuş belgelerin incelenmesinde dikkat edilmesi gereken hususların tartışılması amaçlanmıştır.

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

PS-79

Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Öğrenci ve Hekimlerinin İnternet Ve Sosyal Ağ Kullanımı Üzerine Bir Anket Çalışması

Hülya Mutlu, Orhan Meral, Çetin Köse, Aslıhan Teyin, Ender Şenol, Aytaç Koçak
Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp Anabilim Dalı

Özet

Bu çalışmada, 54'ü hekim, 46'sı Tıp Fakültesi öğrencisi olmak üzere toplam 100 gönüllü katılımcıya, demografik verilerin elde edilmesi, katılımcıların internet kullanma sıklığı ve amacı, internet üzerinden yaptıkları işlemler, kullandıkları gerçek bilgiler, kullandıkları sosyal ağlara duydukları güven ile internet ve sosyal ağ üzerinden yaşadıkları sorunların saptanarak değerlendirilmesi amacıyla, internet ve sosyal ağ kullanımları hakkında sorular içeren 29 soruluk bir anket uygulanarak, anket formlarının sonuçları SPSS programı ile değerlendirilmiştir. Çalışmaya katılanların yaş ortalaması 25.5 ± 4.8 olup, %54'ü kadındır. Katılımcıların büyük çoğunluğunun (%90'ının) internet kullanımı ile ilgili herhangi bir kursa gitmediği, %10'unun bu konuda kursa giderek eğitim aldığı öğrenilmiştir. %89'u her gün internet kullandığını, %84'ü internete evinden bağlandığını belirtmiştir. İnternet üzerinden sosyal ağ kullandığını söyleyen 87 (%87) katılımcının 57'si (%65.5) ise her gün kullandığını bildirmiştir. Sosyal ağlarda gerçek bilgilerini kullandığını belirtenlerin oranı %86 olup yaptıkları paylaşımlar sonucu katılımcıların %47'si rahatsız edildiğini belirtirken, %5'i profilinin başkası tarafından ele geçirildiğini, %7 katılımcı ise zarara uğradığını belirtmiştir. Rahatsız edildiğini belirten %47 katılımcının %95,7'sinin gerçek kimlik bilgilerini veren kişiler olduğu saptanmıştır. İnternet kullanımının, sağladığı faydaların yanı sıra bazı dezavantajları da bulunmaktadır. İnternet ortamında kişisel bilgilerin paylaşılmasıyla, bu bilgiler sosyal ağlara üye kişiler tarafından görülebilmekte, bilişim teknolojisi suçlarının işini kolaylaştırmaktadır.

PS-80

Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp Anabilim Dalında 01 Ocak - 31 Aralık 2011 Tarihleri Arasında Düzenlenen Kati Raporların Retrospektif Olarak İncelenmesi

Hülya Mutlu, Orhan Meral, Çetin Köse, Aslıhan Teyin, Ender Şenol, Aytaç Koçak, Ekin Özgür Aktaş, Süheyla Ertürk
Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp Anabilim Dalı

Özet

Bu çalışmada, Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi Adli Tıp Anabilim Dalına 2011 yılında Adli Makamlarca gönderilen toplam 452 olgudan kati rapor istemi ile başvuran 297'sinin (%65.7) dosyasıncinsiyet, yaş gibi demografik bilgilerin yanında, olayın türü ve tarihi, rapor isteğinde bulunan makam, istek tarihi, olguların yaralanma bölgeleri ve istenen konsültasyonlar gibi bilgiler açısından değerlendirilerek olay sonucu durumları incelenmiş, ayrıca tedavi gördükleri Acil Servislerde düzenlenen geçici raporlar ve Anabilim Dalımızda düzenlenen kati raporlar karşılaştırılmış, geçici raporların doğruluğu değerlendirilmiştir. Elde edilen veriler SPSS programı ile analiz edilmiştir. Kati raporu düzenlenen 297 olgunun

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

%71.7'si erkektir. Yaşları 1 ila 81 arasında değişmekte olan olguların yaş ortalaması 32.14 ± 17.08 olarak saptanmıştır. %66.7'lik bir oran ile en çok rapor isteğinin Emniyet Müdürlükleri ve Polis Merkezi Amirlikleri tarafından yapıldığı saptanmıştır. Olguların yaralanma nedenlerine bakıldığında %51.5 gibi bir oran ile ilk sırada trafik kazası ve ardından %20.9 ile darp yer almaktadır. Çalışmamızda olgular için istenen konsültasyonların tedavi gördükleri Acil servis ve Anabilim Dalımızdaki dağılımları ayrı ayrı değerlendirilmiştir. Yaralanma bölgelerine bakıldığında tek bölge yaralanmaları içinde büyük çoğunluğu 222 (%74.7) kişi ile toraks yaralanmalarının oluşturduğu görülmüştür. Olguların çoğunluğunun erkek olması, en sık yaş grubunun 21-30 yaş olması, yaz aylarında daha fazla olay meydana gelmesi, yaralanma nedeni olarak ilk sırada trafik kazalarının yer alması literatürle uyumlu bulunmuştur.

PS-81

Asıya Bağlı Ölümler-Gaziantep (2008-2012)

Bekir Karaarslan*, Mustafa Kenan Asıldığ*, Yusuf Atan*, Aysun Baransel Isır*

*Gaziantep Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp AD

Özet

Kolay ulaşılması nedeniyle ası genellikle intihar orijinli olup, kaza ve cinayet nadirdir. Tanımlayıcı tipteki bu çalışmada asıya bağlı ölen olguların sosyodemografik özelliklerin belirlenmesi ve benzer çalışmalarla karşılaştırılarak bölge veri kaynağının oluşturulması amaçlanmıştır. Gaziantep Bölgesinde 2008-2012 yılları arasında ölü muayene ve otopsi yapılan toplam 2407 olgunun %5,4 (n:131)'inde asıya bağlı ölüm meydana gelmiştir. Olguların %67,9 (n:89)'u erkek, %32,1 (42)'i kadındır. Ası olguları en fazla 2010 yılında %26 (34) gerçekleşmiş olup, en fazla sonbahar ve kış mevsimlerinde meydana gelmiştir. %24,5 (32) ve %25,2 (33). Olguların %90,1'ine otopsi yapılmış olup, %40,5 olgunun ölü muayene ve otopsi işlemi tek pratisyen hekim tarafından yapılmıştır.

PS-82

Gaziantep Bölgesinde Meydana Gelen Trafik Kazasına Bağlı Ölümlerin Değerlendirilmesi (2008-2012)

Bekir Karaarslan*, Mustafa Kenan Asıldığ*, Yusuf Atan*, Hikmet Ergin Dülger*

*Gaziantep Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp AD

Özet

Dünyada hızla gelişen teknoloji ve sayıca artış gösteren araç sayısına paralel olarak, ölümlü ve yaralamalı trafik kazaları da beraberinde artış göstermektedir. Tanımlayıcı tipteki bu çalışmada 2008-2012 yılları arasında trafik kazalarına bağlı ölen olguların sosyodemografik özelliklerin belirlenmesi, mevsimsel dağılımı, yaraların bölgesi, otopsi yapılıp yapılmadığına ait verilerin tespiti ve benzer çalışmalarla karşılaştırılarak bölge veri kaynağının oluşturulması

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

amaçlanmıştır. Gaziantep Bölgesinde 2008-2012 yılları arasında ölü muayene ve otopsi yapılan toplam 2407 olgunun 711' inde trafik kazasına bağlı ölüm meydana gelmiştir. Olguların %79,3 (n:564)'u erkek, %20,5 (146)'i kadın olup, en az 0 yaş, en fazla 96 yaşındadır. Trafik kazasına bağlı ölümler en fazla 2009 yılında %28,0 (n:199) gerçekleşmiş olup, en fazla sonbahar mevsiminde %38,1 (276) meydana gelmiştir. Olguların %93,5 (n:665)'ine ölü muayenesi yapılmış olup, %51,8 olgunun ölü muayene ve otopsi işlemi tek pratisyen hekim tarafından yapılmıştır.

PS-83

Yüksekten Düşmeye Bağlı Ölümler - Gaziantep (2008-2012)

Bekir Karaarslan*, Mustafa Kenan Asıladağ*, Yusuf Atan*, Aysun Baransel Isır*

*Gaziantep Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp AD

Özet

Düşmeler, en sık rastlanan kaza tiplerinden birisi olup, diğer tip kazalara göre ölümden ziyade yaralanmaların daha sıklıkla rastlanmaktadır. Tanımlayıcı tipteki bu çalışmada 2008-2012 yılları arasında yüksekten düşmeye bağlı ölen olguların sosyodemografik özelliklerin belirlenmesi, mevsimsel dağılımı, otopsi yapıp yapılmadığına ait verilerin tespiti ve benzer çalışmalarla karşılaştırılarak bölge veri kaynağının oluşturulması amaçlanmıştır. Gaziantep Bölgesinde 2008-2012 yılları arasında ölü muayene ve otopsi yapılan toplam 2407 olgunun %10,3 (n:248)' inde yüksekten düşmeye bağlı ölüm meydana gelmiştir. Olguların %69,4 (n:172)'si erkek, %30,6 (n:76)'sı kadındır. Yüksekten düşmeye bağlı ölümler en fazla 2009 yılında %26,6 (n:66) gerçekleşmiş olup, en fazla yaz mevsiminde %37,5 (n:93) meydana gelmiştir. Olguların %88,3'ü kaza orijinlidir. Tüm olguların %83,9 (n:208)'ine ölü muayenesi yapılmış olup, %48,4 olgunun ölü muayene ve otopsi işlemi tek pratisyen hekim tarafından yapılmıştır.

PS-84

Gaziantep Bölgesinde Ateşli Silahla Meydana Gelen Ölülerin Değerlendirilmesi (2008-2012)

Bekir Karaarslan*, Mustafa Kenan Asıladağ*, Yusuf Atan*, Hikmet Ergin Dülger*

*Gaziantep Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp AD

Özet

Dünyada ve ülkemizde bireysel silah kullanımı artışına paralel olarak, cinayet amaçlı ve kaza ile meydana gelen ateşli silahla ölümler ciddi bir halk sağlığı sorununu oluşturmaktadır. Tanımlayıcı tipteki bu çalışmada 2008-2012 yılları arasında ateşli silahla yaralanma sonucu ölen olguların sosyodemografik özelliklerin belirlenmesi, mevsimsel dağılımı, yaralanma bölgesi, otopsi yapıp yapılmadığına ait verilerin tespiti ve benzer çalışmalarla karşılaştırılarak bölge veri kaynağının oluşturulması amaçlanmıştır. Gaziantep Bölgesinde 2008-2012 yılları arasında ölü muayene ve otopsi yapılan toplam 2407 olgunun %13,1 (n:317)' sinde ateşli silahla yaralanmaya bağlı ölüm meydana gelmiştir. Olguların %86,1

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

(n:273)'u erkek, %13,9 (n:44)'i kadın olup, min. 2 yaş, max. 71 yaşındadır. Ateşli silaha bağlı ölümlerin %46,7 (n: 148) cinayet orijinlidir. Tüm olguların %90,5 (n: 287)'ine otopsi yapılmış olup, %77,3 (n:245) olgunun ölü muayene ve otopsi işlemi adli tıp uzmanı tarafından yapılmıştır.

PS-85

Ateşli Silah Artıklarında Nitrit Tayini İçin Basit ve Hızlı Analitik Metodun Kullanılması
Selim Erdoğan^{1,2}, Erdem Okdemir¹, Burhan Ateş², Ali Erdoğan², Nursel Ayaz¹, Merve Karaaslan²

¹Adli Tıp Grup Başkanlığı, Malatya, ²Inönü Üniversitesi, Kimya Bölümü, Malatya

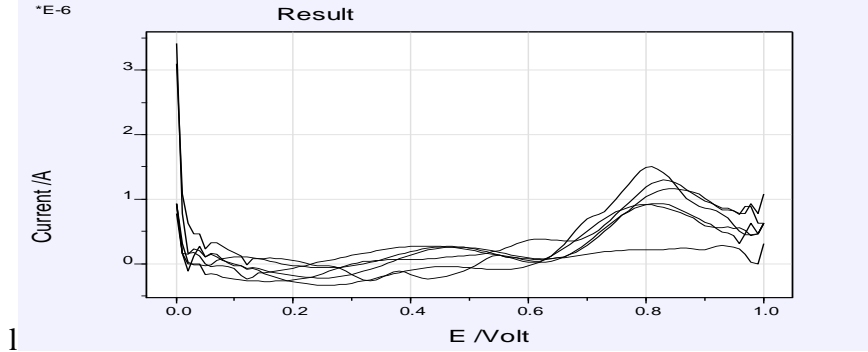
Özet

Atış artıkları; baruttan kaynaklanan yanmış ve yanmamış partiküller, kapsülden kaynaklanan artıklar, mermi, kovan ve silahın kendisine ait komponentlerden oluşmaktadır. Şüphelinin ateş edip etmediğinin araştırılmasında, şüpheliden alınan atış artıklarının içerisinde bulunan organik ve inorganik atıkların analizinde, artıkların tespiti ile tanımlanmasında günümüze kadar yoğun araştırmalar yapılmıştır. Atış artıklarında inorganik analizler için; GFAAS, ICP-MS, NAA, SEM teknikleri kullanılırken, organik bileşiklerin analizleri için; kapiler elektroforez, FT-IR teknikleri ve Griess testi uygulanır. Bu çalışmada griess testi uygulanarak 5 farklı örnekte nitrit tayini yapılmıştır. Bunun yanında elektrokimyasal bir analiz yöntemi olan ve farklı uygulamaları olan ancak ateşli silah artıkları için ilk kez kullanılacak olan bir nitrit sensörü kullanılarak aynı numunelerdeki nitrit konsantrasyonları ölçülüp her iki yöntemin hassasiyetlerinin karşılaştırılması amaçlanmıştır. Çalışmada saçlı deri modeli olarak keçi derisi kullanılmış, 9x19 mm bir tabanca, 12 gauge ve 36 gauge iki tüfekle yakın atış mesafesi olarak kabul edilen mesafelerden atışlar yapılmış, sık dişli tarakla keçi kıllarının taranması ile elde edilen artıklar analiz edilmiştir. Griess yöntemi için 100 µl örnek alındıktan sonra üzerine 100 µl Griess rejanı ilave edildi, renk oluşumu için oda sıcaklığında 10 dakika beklendi. Bu süre sonunda örnekler ve standartlar için UV absorbans değerleri 540 nm'de ölçümü yapıldı. Griess yöntemiyle yapılan ölçüm sonucunda elde edilen nitrit değerleri; 109,87±0,56, 127,66±0,48, 97,89±1,56, 78,08±5,99 µM olarak tespit edildi. Nitrit sensörü yönteminde ise; çeşitli nitrit konsantrasyonlarında elektrokimyasal ölçümler alınarak kalibrasyon grafikleri çizildi. Ardından griess yöntemiyle ölçümleri alınan aynı örneklerin amper cinsinden sinyal ölçümleri alındı. Atış artıklarında nitrit analizleri için ilk kez kullanılan nitrit sensörü yönteminde elde edilen veriler Şekil 1 de görülmektedir.

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

Şekil 1. Nitrit sensörü yöntemiyle atış artıklarında nitrit için elektrokimyasal spektrumlar

Sonuç olarak; Griess testi ile yapılan analiz sonucunda elde edilen nitrit konsantrasyonları genel olarak düşük olduğu gözlenirken, elektrokimyasal yöntemle aynı numunedeki nitrit konsantrasyonu yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuçlar ışığında kullanılan sensörün nitrit için oldukça duyarlı olduğu düşünülmektedir. Kullanılan bu sensörün taşınabilir bir sistem olması özellikle olay mahallinde şüphelilerin el ve avuçlarından alınan atış artıklarının yerinde, kısa bir sürede ve duyarlı bir şekilde ölçülebilecek olması Nitrit analizi çalışmaları için önemli katkılar sunacağı açıktır.

PS-86

Kahramanmaraş İlinde Adli Rapor Düzenlenen Geriatrik Yaş Grubunda Olguların İncelenmesi

Hatice Tamer*, Özlem Açıksarı*, Abdullah Avşar**, Alper Keten*, Ramazan Karanfil**,

* Adli Tıp Kurumu Kahramanmaraş Adli Tıp Şube Müdürlüğü, Kahramanmaraş

** Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Adli Tıp AD, Kahramanmaraş

Özet

Dünya Sağlık Örgütü, geriatrik yaş grubundaki insan sayısının her geçen gün arttığını bildirmektedir. Diğer yaş gruplarına göre az oranda da olsa adli rapor düzenlenmesi amacıyla başvurmaktadır. Çalışmamızda adli rapor düzenlenmesi amacıyla başvuran geriatrik olguların değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Kahramanmaraş Adli Tıp Şube Müdürlüğüne 01.08.2012-01.08.2013 tarihleri arasında adli rapor düzenlenmesi amacıyla getirilen/gönderilen 65 yaş üstü hastalara ait veriler retrospektif olarak incelenmiştir. Veriler SPSS 10 paket programı analiz edilmiştir. Çalışmaya alınan 74 olgunun 18'i erkek, 6'sı kadındı. Olguların yaş ortalaması 72.5 (min:65, max: 91)olarak bulundu. Olguların başvuru nedenleri arasında en sık (n=14) darp nedeniyle geldiği, bunu (n=4) cezai ehliyetin olup olmadığının araştırılması izlemektedir. Olguların en sık Cumhuriyet Başsavcılığınca gönderildiği bunu Ceza mahkemelerinin izlediği ortaya konulmuştur. Yaşlı popülasyonun sosyal hayat içerisinde az olması nedeniyle travma ile az sıklıkta karşılaştığı görülmektedir. Ancak yaşlı nüfusun artması ile birlikte giderek artan oranda yaşlı olguların adli başvuru yapacağı düşünülmektedir.

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

PS-87

İnsan İskeletinden Kimliklendirmede Kemik Protezlerinin Önemi

Uğur Koçak*, Murat Yağan**, Erdal Özer***, Emre Kaçar****

*Afyonkarahisar Kocatepe Üniversitesi Tıp Fakültesi, Adli Tıp AD

**Afyonkarahisar Adli Tıp Şube Müdürlüğü

*** Gaziosmanpaşa Üniversitesi Tıp Fakültesi, Adli Tıp AD

****Afyonkarahisar Kocatepe Üniversitesi Tıp Fakültesi, Radyoloji AD

Özet

Günümüzde vücut ve diş sağlığı alanında yaygın bir tanı aracı olarak kullanılan Radyolojik görüntüler uzun yıllar saklanabilmektedir. Bu görüntüler gerek yaşayan kişilerde, gerekse cesetlerde; travma sonrasında kişinin vücudunda meydana gelen travmatik değişikliklerin tespiti yoluyla yaralanmanın ağırlık derecesinin belirlenmesinde, kemikleşme noktalarının belirlenmesi yoluyla yaş tayininde, eski kırık ve protezlerin tespiti ile kimliklendirmede kullanılmaktadır. Son yıllarda yüksek çözünürlüklü bilgisayarlı tomografi ve manyetik rezonans görüntüleme kullanılarak Radyolojik Otopsi (Virtual Autopsy) yoluyla kişinin ölüm sebebinin açıklanmasına yönelik çalışmalar da yürütülmektedir. Bu çalışmamızda; fethi kabir yapılarak elde edilen kemiklerden Radyolojik inceleme yoluyla cesedin iddia edilen kişiye ait olmadığı tespit edilen bir negatif kimliklendirme vakası sunulmaktadır. Adli belgelerden elde edilen bilgiye göre; SU isimli kadın 2009 yılında hayatını kaybetmiş ve Kasaba mezarlığına defnedilmiş, bunun ertesi günü RY isimli kadın hayatını kaybederek aynı mezarlığın başka bir bölgesine defnedilmiştir. Davacıların iddiasına göre ileriki bir tarihte RY'nin mezar yerini unutan akrabası tarafından SU'ya ait mezarın başındaki taş sökülerek yan taraftaki boş bir mezara dikilmiş, inceleme konusu yere de RY'nin ismi bulunan mermer bir mezar yaptırılmıştır. Bu nedenle SU'nun yakınları mahkeme yoluyla mezarın kendilerine iadesini talep etmişlerdir. Yakınları SU'nun 2006 yılının sonlarında sağ kalçasındaki kırık nedeniyle ameliyat olduğunu ve protez takıldığını, mezar açıldığında bunun tespit edilmesiyle mezardaki kişinin kendi akrabalarına ait olduğunun ortaya çıkacağını belirterek buna ait tıbbi belgeleri mahkemeye delil olarak sunmuşlardır. Mahkemenin kararı üzerine Adli Tıp Uzmanı nezaretinde fethi kabir yapılarak mezardaki çürümenin ileri evresindeki ceset çıkarılmıştır. Yapılan makroskopik incelemede pevis ve her iki femur kemiğinde protez veya metal vidaya rastlanmaması üzerine elde edilen kemiklerin radyografileri çekilmiştir. İleride gerekli görüldüğü takdirde DNA incelemesi yapmak üzere kemik ve mevcut kas dokusundan örnekler alınarak muhafaza altına alınmıştır. SU'nun ameliyat sonrası çekilen grafileri ile fethi kabir sonrası çekilen grafilerin karşılaştırılması neticesinde hastane grafisindeki femur başı protezinin mezardan çıkarılan kişide bulunmadığı, mezardan çıkarılan ölenin kemiklerinde herhangi bir protez, ortez vida ya da metal cisim olmadığı, her iki femur başının yerinde olduğu saptanmıştır. Dolayısı ile davalıların iddiasının aksine inceleme konusu mezardaki cesedin SU'ya ait olmadığı tespit edildiğinden DNA incelemesine gerek görülmemiştir. Sonuç olarak çalışmamız, antemortem ve postmortem radyografilerin karşılaştırılmasının kimliklendirmede ne kadar büyük bir değere sahip olabileceğini ortaya koymaktadır. Bu durum, sağlık kuruluşlarında radyolojik görüntü kayıtlarının olabildiğince uzun süreyle ve güvenli bir biçimde saklanması gerektiğini de göstermektedir.

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

PS-88

Toplu İş Kazası Olarak Gelişen Toksik Klor Gazı İnhalasyonu

Fatmagül Aslan⁽¹⁾, Zerrin Erkol⁽²⁾, Özlem Yiğit⁽³⁾, Derya Yılmaz⁽³⁾, Bora Büken⁽⁴⁾

⁽¹⁾Antalya Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Adli Tıp Polikliniği, Antalya

⁽²⁾Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Adli Tıp Anabilim Dalı, Bolu

⁽³⁾Akdeniz Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Acil Tıp Anabilim Dalı, Antalya

⁽⁴⁾Düzce Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Adli Tıp Anabilim Dalı, Düzce

Özet

Klor; dezenfektan olarak, alkali ve çamaşır suyu yapımında, beyazlatıcı etkisi nedeniyle de kağıt ve tekstil endüstrisinde ise kullanılmaktadır. Büyük havuzların temizlik ve bakımında klor ve asit kullanılmakta olup bu maddeler ayrı ayrı tanklarda depolanmaktadır. Sodyum hipoklorid (çamaşır suyu) bir asit ile karıştırılırsa klor gazı ve su açığa çıkmaktadır. Havuz veya kaplıca bakımı yapmak ya da ev ortamında ev temizleme maddelerini karıştırmak, klor gazına maruziyet açısından risk taşıyabilen durumlardandır. Çalışmada turistik bir ilimizin beş yıldızlı otelinde meydana gelen klor gazı inhalasyonuna bağlı toplu intoksikasyon olgusu sunularak bu tür olayların önlenmesi amacıyla alınması gerekli önlemlere dikkat çekilmesi amaçlanmıştır. Olayda; otel havuzunun temizliğinde kullanılan asit ve klor tanklarındaki seviyenin azalması üzerine gelen firma görevlilerince klor tankına klor yerine yanlışlıkla hidroklorik asit pompalanmış, bu nedenle ortalık bir anda irrite edici klor kokusu ve dumanla kaplanmış, tankların yanında bulunan ve yakın yerlerde görev yapan 34 otel personeli açığa çıkan toksik klor gazından etkilenerek hastaneye gönderilmiştir. Olguların altı'sı (%17,6) kadın, 28'i (%82,4) erkek olup %50'si 30 yaş ve altı grubundaydı. Başvuru sırasında olguların %94,1'inde (n=32) öksürük, %47,1'inde (n=16) nefes darlığı, %44,1'inde (n=15) boğazda yanma, %17,6 olguda (n=6) gözlerde yanma şikayeti mevcuttu. Muayenede %76,5 olguda (n=26) orofarinkstehiperemi, %17,6 olguda (n=6) uvulada ödem, %35,3 olguda (n=12) bronkospazm, %32,4 olguda (n=11) konjonktivalhiperemi saptandı. Olguların %85,3'ünde (n=29) diastolik arter basıncı normal, %76,5'inde (n=26) nabız yüksek (80 /dk ve üstü) olarak saptanmış, %82,4'ünde (n=28) belirgin takipne (solunum sayısı 18/dk' nın üstü) tespit edilmiştir. Yirmi sekiz (%82,4) olgu acil serviste takip ve tedavi edilirken, altı (%17,6) olgu solunum sistemindeki ciddi etkilenme nedeni ile yoğun bakımda tedaviye alınmıştır. Olgumuz özellikle büyük otellerdeki havuzların temizlik ve dezenfeksiyonunun gerek otel yönetimi gerekse bakımı üstlenen firma yönünden ne denli dikkat ve özen gerektirdiğini göstermektedir. Benzeri kazaların önlenmesi amacıyla personelin eğitimi yanında, tankların üzerine içerdiği maddenin adının dikkat çekici ebatlarda yazılması gibi önlemlerin alınmasının faydalı olacağı düşünülmektedir.

PS-89

Bir Olgu Sunumu Üzerinden Kurusıkı Silahların Sorunu

Fatmagül Aslan⁽¹⁾, Zerrin Erkol^(1,2), Taner Bora⁽³⁾, Özgür Cengiz⁽⁴⁾, Bora Büken⁽⁵⁾

⁽¹⁾Antalya Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Adli Tıp Polikliniği, Antalya

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

- (2) Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Adli Tıp Anabilim Dalı, Bolu
(3) Antalya Kriminal Polis Laboratuvarı Müdürlüğü, Antalya
(4) Atatürk Devlet Hastanesi, Göğüs Cerrahisi Kliniği, Antalya
(5) Düzce Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Adli Tıp Anabilim Dalı, Düzce

Özet

Kurusıkı silahlar; spor, savunma ve eğlence amacı ile sadece ses ve gaz fişegi atabilen, 6136 sayılı kanun hükümlerine tabi ateşli silah vasfında olmayan silahlardır. Üretimi, kullanımı ve satışı 5729 sayılı yasa ve ilgili yönetmelik ile düzenlenmiş olup fiyatları ateşli silahlara nazaran ucuz, elde edilebilme şartları da daha kolaydır. Bu tür silahlarda kullanılan fişeklerin çekirdek kısmı olmadığından genellikle zararsız oldukları düşünülmekle birlikte, literatürde modifiye edilmemiş kurusıkı silahlar ile meydana gelmiş cinayet, intihar veya kaza orijinli ciddi yaralanma ve hatta ölüm olgularına rastlanması, bu silahların sanıldığı kadar masum olmadıklarını göstermektedir. Özellikle kafa, boyun ve göğüs bölgesine bitişik veya yakın mesafeden yapılan atışlar önemli yaralanma veya ölüme sebebiyet verme açısından risk taşımaktadır. Bu çalışmada, eşi ile tartıştıktan sonra eşine ait kurusıkı tabanca ile intihar girişiminde bulunan 19 yaşında bir kadın olgu sunulmuştur. Hastanedeki muayenesinde sol meme üzerinde 1 adet ateşli silah giriş deliği ile ses-gaz fişegi tapasına ait plastik parçalar içeren cilt altı hematoma görülen, tomografisinde sol akciğer üst lob antero-medialinde pulmoner hemorajisaptanan olguya abse drenajı ve 10. günde sol posterolateral torakotomi operasyonu uygulanmıştır. Ameliyatta sol apikalde akciğer dokusu üzerinde kanama alanı ve plastik tapa parçası gözlenerek bu parça wedge rezeksiyonla çıkartılmış, enfekte alanlar temizlenerek parsiyelde kortikasyonla akciğer ekspansiyonu sağlanmış, olgunun servisteki takiplerinde şiddetli ağrıları nedeniyle interkostal blokaj uygulanmış, genel durumu 17. günde düzelen hasta önerilerle taburcu edilmiştir. Olgumuz, kurusıkı silahla göğüs bölgesine yapılan atışın parsiyelde kortikasyon uygulaması ile sonuçlanan ciddi akciğer yaralanmasına neden olabileceğini göstermektedir. Yazarlar olarak, kurusıkı tabancaların; ateşleme olduktan sonra gazın bir kısmının örneğin fişek yatağı ile namlu ucu arası gibi zarar vermeyecek bir bölgeden tahliyesini sağlayacak, dolayısıyla parça ve gaz çıkışının tamamının namlu ucundan yapılmasını engelleyecek şekilde üretilmesinin, gaz basıncına ve tapa parçasına bağlı yaralanma ve ölüm riskini azaltacağı/ortadan kaldıracağı düşüncesinde olduğumuzu öneri olarak belirtmek istiyoruz.

PS-90

Vakaların Aydınlatılmasında Olay Yeri İncelemesinin Rolü: Bir Olgu Sunumu Why Crime Scene Investigation Plays an Important Role in Solving Cases: A Case Report

Doç. Dr. Safa Çelik, Dr. Betül Seyhan, Dr. Esra Nişikli, Dr. Ömer Faruk Seyhan
Adli Tıp Kurumu Morg İhtisas Dairesi

Özet

Adli olgularda, ölüm sebebi ve orijin saptanmasında olay yeri incelemesi ve adli tahkikat önemli yer tutmaktadır. Özellikle otopside tespit edilebilen atipik yaralanmaların değerlendirilmesinde olay yeri bulgularına ait veri yokluğunda çeşitli güçlükler

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

yaşanmaktadır. Bu olgu sunulurken; otopside tespit edilen atipik yaraların değerlendirilmesinde; olay yeri incelemesi ve adli tahkikat bilgilerinin önemi ve ölüm nedeni ve orjinin saptanmasında; adli soruşturma, ayrıntılı olay yeri incelemesi ve otopsinin bir bütün olarak değerlendirilmesinin gerekliliğinin vurgulanması amaçlanmıştır. 31 yaşında kadın olgu, ölü muayene tutanağındaki bilgilere göre bir alışveriş merkezinin 6. katından kendini boşluğa bırakmış ve olay yerinde ölmüştür. İfadelerde olgunun psikiyatrik tedavi görmekte olduğu belirtilmiştir. Otopsiye başlandığında dış muayenede göğüs ön yüzde sol meme başının 5 cm iç yanında 1.6 cm uzunlukta kısmen düzenli kenarlı delici-kesici alet yaralanmasına benzer görünümde atipik bir lezyon tespit edilmiştir. Bu lezyonun saptanması üzerine cinayet orijinine yönelik şüphe oluşmuş ve ayrıntılı adli tahkikat bilgileri ve olay yeri görüntüleri istenmiş ve otopsiye bu olasılığa yönelik bulgularda özenle aranarak devam edilmiştir. Olgunun otopsisinde iç muayenede kafatası kubbe ve kaide kemiklerinde kırık, beyin doku harabiyeti, seri kot kırıkları, vertebra, pelvis ve ekstremitelerde kırıkları, iç organlarda ve büyük damarlarda yırtılmalar ve iç kanama tespit edilmiştir. Olay yeri görüntüleri ve adli tahkikat dosyasının incelenmesiyle birlikte ölümün intihar orijinli olduğu ve dış muayenede tespit edilen yaralanmanın yüksekten düşme sonucu meydana gelen kırık kot kesisine bağlı meydana gelmiş olduğu anlaşılmıştır.

PS-91

Deneysel Miyokardiyal İskemi-Reperfüzyona Bağlı Gelişen Mide-Barsak Hasarında Malatya Kayısının Koruyucu Etkisi

Hakan Parlakpınar¹, Ercümet Ölmez², Seda Taşdemir¹, Feral Öztürk³, Burhan Ateş⁴, Ahmet Acet¹

¹İnönü Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Tıbbi Farmakoloji Anabilim Dalı

²Celal Bayar Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Tıbbi Farmakoloji Anabilim Dalı

³Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Histoloji ve Embriyoloji Anabilim Dalı

⁴İnönü Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Kimya Bölümü

Özet

Kardiyovasküler sistem hastalıkları, hem dünyada hem de ülkemizdeki ölümlerin halen en sık sebebidir. Miyokardiyal iskemi-reperfüzyon (Mİ/R); trombolizis, anjioplasti ve koroner bypass gibi uygulamalar sonrasında veya spontan olarak sıkça ortaya çıkar. Mİ/R hasarı sadece kalpte değil vücuttaki diğer uç organlarda da hasar yapar. Mİ/R'de vücudun endojen antioksidan sistemlerinin bozulduğu ve oluşan serbest radikallerin arttığı pek çok çalışmada gösterilmiştir. Dolayısıyla ile kayısında bulunan zengin flavonoid içerik, β karoten ve diğer vitaminler hem serbest radikalleri süpürerek hem de vücudun antioksidan sistemini iyileştirerek Mİ/R hasarına karşı faydalı etkide bulunabilir. Bu çalışmada ratlara cerrahi olarak kalp krizi modeli oluşturup iki farklı konsantrasyonda (%10 ve %20) Malatya gün kurusu kayısı ile beslenmenin mide-barsak sistemi üzerine koruyucu etkisinin olup olmadığını araştırmayı amaçladık. Kayısı grubundaki ratlar cerrahi işlem öncesi 3 ay boyunca düzenli bir şekilde Malatya Kabaası cinsi organik gün kurusu kayısı ile beslendi. Mİ/R oluşturmak için sol koroner artere 30 dak oklüzyonu takiben 2 saat reperfüzyon uygulandı. Deneysel protokolünün tamamlanmasından sonra alınan mide ve barsak doku örneklerinden biyokimyasal (MDA, SOD, KAT, GPx ve GSH) ve histopatolojik incelemeler (caspase-3

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

dahil) yapıldı. Histopatolojik değerlendirmelerde kontrol grubunda mide kesitlerinde ödem, glandüler yapılarda dejenerasyon ve özellikle fundus bezlerinin boyun yapısı olmak üzere yüzey epitel hasarı görüldü. Hem %10'luk hem de %20'lik kayısı ile beslenen gruplardaki bu hasar anlamlı bir şekilde azalmış olarak gözlemlendi. Biyokimyasal sonuçlarımız da histopatolojik gözlemlerle paralel bulundu. İnce barsakta ise Mİ/R'e bağlı olarak nekroz, villus dejenerasyonu, infiltrasyon ve epitel ayrışması gibi şiddetli bulgular mevcuttu. Ayrıca hem mide hem de ince barsakta apoptotik hücre ölümünün bir göstergesi olan caspase-3 boyanması artmıştı. Kayısı ile beslenen ratlarda hem histopatolojik hem de biyokimyasal parametreler anlamlı bir şekilde düzelme gösterdi. Bu bulgular flavonoid ve β-karoten gibi antioksidan ve serbest radikal süpürücü etki gösteren bileşikler yüksek miktarda içeren kayısı ile düzenli beslenmenin, ratlarda Mİ/R'in tetiklediği mide-barsak sistemi gibi uzak organ hasarını histopatolojik ve biyokimyasal değerlendirmeler ışığında azalttığını göstermiştir.

PS-92

Cezaevinde Ölen Bir Olgunun Minnesota Otopsi Protokolüne Göre Değerlendirilmesi

Dr.Hatice Gülbeyaz, Dr.Safa Çelik, Dr.Emine Sevindir, Dr.Harun Alakaya, Dr.Yusuf Şahin,
Dr.Fatih Muhammed Özner

Adli Tıp Kurumu Başkanlığı, İstanbul

Özet

Minnesota Otopsi Protokolü Amerika Birleşik Devleti'nde kaçak göçmen işçilere yönelik şiddet eylemleri, yargısız infazlar sonucu meydana gelen ölümler nedeni ile hazırlanmış ve Birleşmiş Milletler tarafından kabul edilmiştir. İşkence ve benzeri eylemler sonucu öldürülmüş, göz altına alınmış tutuklu vb. koşullarda insanlık dışı muamelelere maruz bırakılarak ölümlerle sonuçlanmış olgularda; otopsi öncesi, sırası ve sonrasında ayrıntılı olarak incelemelerin yapılması ve örneklerin alınması gerekmektedir. Radyolojik görüntüleme yöntemleri de vücut içerisinde kalmış mermi çekirdeğinin veya parçalarının saptanmasında, vücut içerisindeki lokalizasyonlarının belirlenmesinde, mermi çekirdeğinin vücut içerisindeki trajesinin değerlendirilmesinde büyük önem arz etmektedir. Olgumuz; 37 yaşında erkek, cezaevinde voleybol oynarken aniden fenalaşarak öldüğü, otopsi öncesi yapılan radyolojik incelemesinde sol gluteus orta bölgede 1 adet, sağ gluteal bölgede 1 adet, pelviste 1 adet, sol femur proksimalde 1 adet metalik cisim imajı izlendiği, otopsisinde alınan örneklerin toksikolojik incelemesinde aranan maddelerin bulunmadığı, histopatolojik incelemede kalp damar hastalığı bulguları tespit edilmiştir. Kişinin ölümünün kalp damar hastalığı sonucu meydana gelmiş olduğu şeklinde raporlandı. Kişiye yapılan otopside makroskopik görünümüne göre muhtemelen eski bir olaya ait olduğu düşünülen 2 tanesi forme 1 tanesi hafif deforme 7,65 mm çapında üzerinde yiv ve set izleri bulunan gömlekle 3 adet mermi çekirdeği ile 1 tane 6,35 mm çapında üzerinde yiv ve set izleri bulunan forme, gömlekle mermi çekirdeği elde edildi. Bu çalışma ile harici muayenede alt ekstremitelerde yeni oluşmuş lezyonlar olmamasına rağmen Minnesota Otopsi Protokolü gereğince yapılan radyografik değerlendirmede rastlantısal olarak tespit edilen mermi çekirdeklerinin kriminal önemi ve adli sürece katkısı tartışılacaktır.

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

PS-93

Tek Taraflı Tam Körlüğe Neden Olan İzole Travmatik Optik Nöropati: Olgu Sunumu

Mustafa Doğan, Mücahit Oruç, Bora Özdemir, Osman Celbiş

İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp Anabilim Dalı

Özet

Travmatik optik nöropatinin (TON) önemli bir nedeni kapalı kafa travmalarıdır. Kapalı kafa travması geçiren olgularda % 0,5–5 oranında ciddi görme kaybı olduğu literatürde bildirilmiştir(1,2). Genellikle, travma anında mekanik hasara neden olduğu retina ganglion hücre (RGH) akson fraksiyonu yapan optik sinir ilk hasarı veya sonrasında gelişen optik sinir içinde şişme, optik kanalda kemik parçaları ile sıkıştırma sonrasındaki geri dönüşümsüz RGC dejenerasyonuna bağlı olarak oluşabilir. Travmatik optik sinir hasarı olgularında sıklıkla multisistem travması ve ciddi beyin hasarı birlikteliği mevcuttur. Görmenin erken dönemde bozulması ve genellikle 1/10'un altında olması önem arz etmektedir(1-5). Ayrıca tek taraflı tam görme kaybına (binoküler görme kaybına) neden olan TON'da hareket halinde iken denge bozuklukları, görmede derinlik hissi kaybına neden olduğu bildirilmiştir (4,6). Tek gözle görmenin binoküler görmeye göre dezavantaj olduğu durumlar; görme alanının iki göze ait alanların birleştirilememesi nedeni ile dar kalması, fizyolojik kör noktaların diğer gözün görme alanı tarafından kompanse edilememesi, gerçek bir derinlik algısının ancak binoküler görmeyle mümkün olabilmesi ve binoküler görme derecesinin tek gözle görmeden yüksek olması olarak sıralanabilir(6). Trafik kazası sonrası tarafımıza maluliyet raporu tanzimi için başvuran sağ gözde travmatik optik nöropati gelişmiş olan 33 yaşında erkek bir olgu sunduk. İncelenen evraklarda ilk acil servise getirildiğinde; yüzde ve üst ekstremitelerde ekimoz, her iki pupil fiks dilate, sağ orbita çevresinde krepitasyon olduğu, genel durumu orta, bilinci açık, solunum doğal, ışık refleksi alınmadığı, sağ gözde total görme kaybı, sol gözün ışığı gördüğü, MR'da sağ optik sinir laserasyonu, BT'de torasik kontüzyon olduğu, torakal (aort) kontüzyo, pelvik fraktür olduğu, yoğun bakım ünitesinde tedavisi düzenlendiği belirtilmiştir. Çoklu travmatik yaralanan olguda erken dönemde oluşan görme kaybının TON bağlı olduğu görülmüştür. Beyin cerrahisi tarafından yapılan değerlendirmede ve radyoloji evraklarında kraniumda majör başka bir lezyon olmadığı anlaşılmıştır. Tek taraflı tam körlüğe neden olan izole TON olması literatürde yaptığımız çalışmalarda nadir olarak gözlemlendiği kayıtlıdır (5). Aynı zamanda Adli Tıp açısından maluliyet raporlarını yazmada kılavuz aldığımız SİSİD_2008'de belirtildiği üzere binoküler görme kaybı gelişen olgularda maluliyet oranı değişikliğine meslektaşlarımızın ilgisini çekmek istedik. Toplum, medikal ve sosyoekonomik yönden büyük yük getiren, bir genel sağlık problemi olan göz travmalarının nadir görülen bir çeşiti olan izole tam optik sinir lezyonu sunulmaya değer görülmüştür.

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

PS-94

Tüberküloz Zemininde Gelişen Pulmoner Emboliye Bağlı Ani Ölüm: Olgu Sunumu

Mucahit Oruç*, Mustafa Doğan*, Osman Celbiş*, Bora Özdemir*, N. Engin Aydın**

* İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi, Adli Tıp AD, Malatya

** Katip Çelebi Üniversitesi Tıp Fakültesi, Patoloji AD, İzmir

Özet

Bir kişinin beklenilmedik bir anda, bilinen bir neden yokken ya da önemsiz bir etki sonrasında çok kısa bir süre içerisinde (24 saat içinde) ölmesine ani ölüm (birden ölüm) adı verilir. Bu tür ölümlerin tümü adli soruşturma ve otopsi gerektirir. Ani ölüm olgularında kardiyovasküler sisteme ait hastalıklar birinci sırada yer almaktadır. Bu grup içinde de en sık görülen koroner arter hastalıklarına bağlı kardiyak ölümlerdir. İkinci sıklıkta izlenen solunum sistemine bağlı ölümlerde pulmoner tromboemboli ve bronşial astım önde gelir. Akciğer embolisi, sık rastlanan fakat tanısı zor olan, morbidite ve mortalitesi yüksek bir hastalıktır. Tüberküloz zemininde akciğer embolisine bağlı ani ölüm nadir görülen bir durumdur. Olgumuzda bunu sunduk. Olgumuz Malatya 2. Ordu Komutanlığında Askerliğini yapmakta iken önceden bilinen bir hastalığı bulunmayan, 22 yaşındaki er'in aniden ölmesiyle ani ölüm nedeninin araştırılması için Adli Tıp Kurumu'na otopsi yapılması amacıyla gönderilmiştir. Malatya Grup Başkanlığının bilirkişiliğinde, ölüm günü yapılan incelemede, 184 cm boyunda, 80-85 kg ağırlığında, 22 yaşında olduğu ölü sertliğinin devam ettiği, ölü morluğunun sırtta bası görmeyen yerlerde açık pembe renkte teşekkül ettiği, sağ bacakta pretibial ödem olduğu, vücudun haricen hiçbir yerinde ölüme neden olacak lezyon (travmatik lezyon, kesici-delici alet yarası, ateşli silah yarası, boyunda telem izi) görülmedi ve ölüm sebebinin tesbiti için klasik otopsi işlemi uygulandı. Baş açıldığında intrakraniyal patoloji izlenmedi. Göğüs açıldığında; Sol akciğerin ileri derecede gergin olduğu, kıvamının sertleşerek akciğer kıvamında olduğu, kesitlerinin ödemli olduğu, sağ akciğerde noktavi kanamalar dışında özellik olmadığı, karın boşluğu açıldı ve dalak büyüklüğü dışında herhangi bir makroskopik bulgu saptanmadı. İskelet sistemi sağlam bulundu. Patolojik ve toksikolojik incelemeler için doku parçaları ve kan örneği alındı. İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi Patoloji Anabilim Dalınca otopsi sırasında alınan parçaların incelenmesinde; akciğerde yaygın kazeöz pnömoni (belirgin nekrozlaşan epitelooid hücreli granuloimler gösteren pnömonik infiltrasyon EZN boyama ile Mycobacterium Tuberculosis'e uyan ARB (+) pulmoner tromboemboli ve parankimde geniş kanama alanı ve yaygın alveolar ödem olduğu, diğer organların doğal olduğu tespit edilmiştir. Enfeksiyon hastalıklarına bağlı ölümler, gelişmekte olan ülkelerde önemini korumakta ve özellikle çocukluk çağında ani ölüm nedeni olabilmektedir. Günümüzde tüberküloz enfeksiyonunun dünya çapındaki artışına bağlı olarak tüberküloz nedeni ölümlerde artış söz konusudur. Olgumuzda tüberküloz zemininde pulmoner emboli geliştiği saptandı. tüberküloz burada kolaylaştırıcı faktör olarak değerlendirildi. Sunulan olgu ülkemiz için etkili mücadele ile ortadan kaldırılmış fakat günümüzde önem kazanan tüberküloz enfeksiyonunun beklenmedik ani ölümlere neden olabileceğinin bir göstergesidir.

**10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ
ULUSLARARASI KATILIMLI**

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

PS-95

Bıçaklanmaya Bağlı Left İnfierior Mamarian Arter (Lima) Yaralanması: Olgu Sunumu
Mustafa Doğan, Mücahit Oruç, Bora Özdemir, Osman Celbiş
İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp Anabilim Dalı

Özet

Tüm travma olguları arasında, kafa ve ekstremiteler travmalarından sonra üçüncü sırada yer alan toraks travmaları travmaya bağlı ölümlerin %25'inden sorumludur. Toraks travmalarına genellikle diğer sistemlere ait organ ve büyük damar yaralanmaları da eşlik eder. İatrojenik olmayan penetran damar yaralanmaları sıklıkla ateşli silah ve bıçak gibi keskin aletlerle oluşturulur. Ateşli silahlarla oluşan yaralanmalarda toraks ve abdomen içi damarlar sıklıkla hasar görürken, bıçak yaralanmalarında daha çok üst ekstremiteler, toraks ve boyun damarları etkilenmektedir. Ancak LIMA yaralanması oldukça enderdir. Tarafımıza kavgada bıçaklanma neticesinde sol inferior mamarial arter (LİMA) yaralanması olan 28 yaşında erkek bir şahıs kati rapor tanzimi açısından başvurmuştur. Lima yaralanması nedeniyle hızlı kan kaybına bağlı hipovolemik şoka girip pre-arrest durumda acil servise getirilmiş, ameliyata alınarak damar yaralanması tamir edilmiş, 3 gün yoğun bakım takibi yapıp genel durumu iyi olan şahıs şifa ile taburcu edilmiş. LİMA yaralanması, nadir olarak görülen bir durum olması ve göğse yönelik bıçaklanmalarda bu damar yaralanmasının da olabileceğine dikkat çekmek için sunduk.

PS-96

Bitki-İlaç Etkileşimleri

Hakan Parlakpınar

İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi, Tıbbi Farmakoloji Anabilim Dalı, Malatya

Özet

Doğal ya da sentez sureti ile elde edilen bir ürünün ilaç olabilmesi en az 10-12 yıllık bir araştırma sürecinde pre-klinik (Faz 0) ve klinik (Faz 1-4) evreler sonrası ve yaklaşık 300-500 milyon dolarlık masraf sonrası mümkün olmaktadır. Bir ilaç ülkemizde Sağlık Bakanlığından ruhsat alıp piyasada kullanıma çıktıktan sonra dahi güvenlik ve risk takipleri diyebileceğimiz "Farmakovijilans" çalışmaları devam etmekte hatta gerekli durumlarda pek çok örneği olduğu gibi piyasadaki geri çekilebilmektedir. Tarım Bakanlığında ruhsat alınan ve çoğunun bitkisel içerikli, takviye amaçlı mineral-vitamin olduğu şeklinde sunumu yapılan ürün veya formüller Faz çalışmalarından geçmez. Faz çalışmaları sonucunda elde edilen farmakokinetik (absorbsiyon, dağılım, metabolizma ve atılım) ve farmakodinamik (etki, etkinlik, güvenlik, toksisite, etkileşim vb) bilgilere sahip değildir. Dolayısı ile kullanılması önerilen bitki ya da ürünün kullanılan ilacın yanına ya da o ilaç kesildikten sonra -ki bazı ilaçlarda ilaç kesilse bile vücuttaki etkileri devam etmektedir-eklendikten sonraki yazgısı hakkında yeterli bilgi birikimi mevcut değildir. Bu etkileşim kendisini hem ilaç hem de bitkisel ürün üzerinde sinerjistik ya da antagonistik etki ile gösterebilir. Hatta tek başına kullanıldığında ortaya çıkan metabolit ile kombine tedavide ortaya çıkan metabolit ve etkileri de farklı olabilir. Tüm bu etkileşimler

10. ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ ULUSLARARASI KATILIMLI

10th Anatolian Forensic Sciences Congress with International Participation

ilaçların ve bitkisel ürünlerin biyoyararlanımlarını değiştirebileceği gibi özellikle terapötik indeksi dar olan ilaçlar için ayrı bir risk oluşturmaktadır. Dünya Sağlık Örgütü, halen özellikle geri kalmış ve gelişmekte olan toplumların sağlık ihtiyaçlarının %80'nini bitkisel kaynaklardan karşıladıklarını ve 21.000 civarındaki bitki türünün de bu amaçla kullanıldığını bildirmiştir. Dolayısı ile bu kadar önemli bir halk sağlığı problemine ciddi düzeyde akademisyenlerin ve Sağlık Bakanlığın el atması gerekmektedir. Bu bağlamda yapılması gereken bazı öneriler:

- 1 TC Sağlık Bakanlığı Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumunun başlatmış olduğu “Akılcı ilaç uygulaması” kapsamını tabana iyice yayarak ilaç dışı olan ürün ve formüller hakkında detaylı bilgilendirmeler ve sonuçları her türlü eğitim-öğretim materyalleri ile desteklenmelidir.
- 2 Klinik Araştırmalar Hakkındaki Yönetmelikte yer alan geleneksel bitkisel tıbbi ürün kavramı ve tanımlamaları gereği Tarım Bakanlığından ruhsat alan bu ve benzeri ürün, formül ve kürlerin ruhsatlandırma işlemleri ivedilikte TC Sağlık Bakanlığı Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumuna devir edilmelidir.
- 3 Bakanlık düzeyinde “Ulusal Zehir Danışma Merkezi” olduğu gibi; İlaç-Bitki Etkileşimleri ile ilgili bilgi alınıp yönlendirmelerin 7/24 yapılacağı birime ihtiyaç duyulmaktadır.
- 4 Bu sorunun akademik düzeyde ve bilimsel platformlarda ele alınıp, AR-GE çalışmaları ile karanlık nokta olarak kalan özellikle etkileşim ve toksisite kısımları iyice aydınlatılmalıdır.
- 5 Özellikle mezuniyet sonrası reçete yazma yetkisi kazandıran Tıp ve Diş Hekimliği Fakültelerinde, hekim adaylarına mesleğe başlamadan önce yeterli düzeyde fitoterapi dersleri verilmelidir.
- 6 Hekimlerin anamnez alırken (çoğu zaman hasta söylemekten çekinse-ya da korksa bile) ilaç-bitki etkileşimlerini göz önünde bulundurarak hatta yakın zamanda kullanımı terk edilmiş olsa bile hastanın bitkisel ürün veya bitki türevlerini kullanıp kullanmadığını sorgulamalıdır.
- 7 Poliklinik ve servislerde ilaç-bitki etkileşimleri ile ilgili kaynak kitap ve ilgili sitelere etkin ulaşım imkanı olmalıdır.
- 8 Hastaların bitkisel kaynaklı ürünleri hekimlerine danışmadan kullanmamaları, ayrıca önceden kullanmaya başlamışlarsa bunu hekimlerinden gizlememeleri gerektiği halk sağlığı politikaları olarak yaygınlaştırılmalıdır.
- 9 Yapılacak araştırmaların ve çalışmaların önü bilimsel olmayan verilerle ve suçlamalarla da engellenmemelidir.
- 10 Bu sahada ivedilikle ulusal bir sağlık politikasına ve desteğine ihtiyaç bulunmaktadır.